หนังสือทำวัตรและสวดมนต์

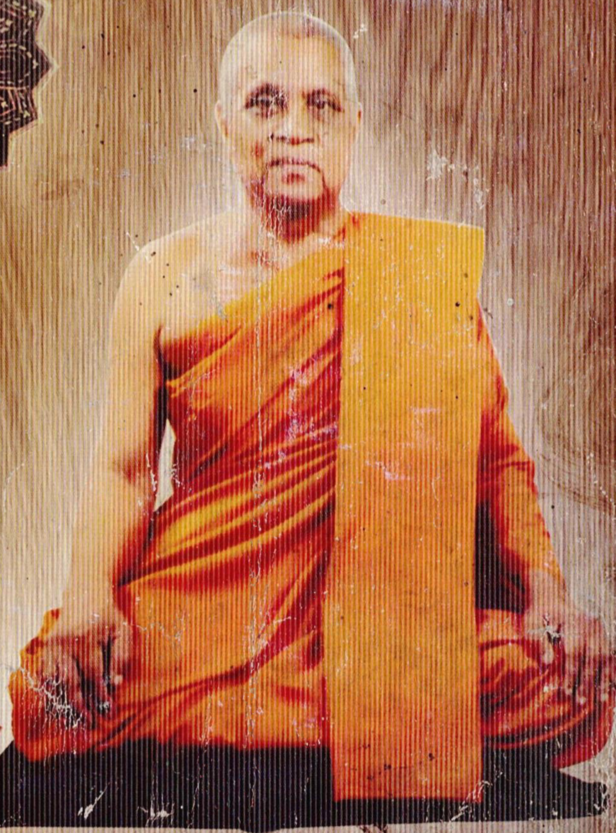
อนุสรณ์

พระครูบรรณสารวิจิตร

อาทิตย์ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

หนังสือทำวัตรและสวดมนต์ อนุสรณ์ พระครูบรรณสารวิจิตร

พระครูบรรณสารวิจิตร

(ทะเบียน จินฺตาสโย)

อดีตเจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

อนุสรณ์

งานพระราชทานเพลิงศพ

พระครูบรรณสารวิจิตร

(ทะเบียน จินฺตาสโย)

ณ วัดสังฆราชาวาส อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

วันอาทิตย์ที่ ๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

เวลา ๑๖.๐๐ น.

(แบบ ค.)

หมายรับสั่งที่ ๙๓๔๔

สำนักพระราชวัง

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑

พระราชทานเพลิงศพ พระครูบรรณสารวิจิตร (ทะเบียน จินตาสโย) อดีตเจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส ณ เมรุวัดสังฆราชาวาส อำเภอเมืองสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

วันอาทิตย์ ที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ เวลา ๑๖.๐๐ น. พระราชทานเพลิง

วัน	หน้าที่ พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ พระครูบรรณสารวิจิตร (ทะเบียน จินตาสโย) เพื่อทราบ
	ติดต่อขอรับหีบเพลิงพระราชทานที่กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง ไปปฏิบัติ เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่งโดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเพลิงศพ พระครูบรรณสารวิจิตร (ทะเบียน จินฺตาสโย) อดีตเจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส ณ เมรุวัดสังฆราชาวาส อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในวันอาทิตย์ที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ เวลา ๑๖.๐๐ น. นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมแก่ผู้วายชนม์และวงศ์ตระกูลอย่างหาที่สุดมิได้ หากพระครูบรรณสารวิจิตร (ทะเบียน จินฺตาสโย) อดีตเจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส หยั่งทราบด้วยญาณวิถีใด คงจะปลาบปลื้ม ปิติโสมนัส และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณยิ่งนัก

ข้าพระพุทธเจ้า ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม ถวายบังคมแทบเบื้องพระยุคลบาทด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่นี้ และขอเทิดทูนไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อม เพื่อเป็นสรรพสิริมงคลแก่ข้าพระพุทธเจ้าและวงศ์ตระกูลสืบไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

พระครูปลัดอภิรัฐ คุณวโร เจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส

นางนกแก้ว ศรีจำรัส

กำหนดการพระราชทานเพลิงศพ

พระครูบรรณสารวิจิตร (ทะเบียน จินฺตาสโย)

อดีตเจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส

วันเสาร์ที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เวลา ๑๔.๐๐ น. เชิญศพตั้งบำเพ็ญกุศล

เวลา ๑๖.๐๐ น. พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์

เวลา ๑๙.๐๐ น. มีการแสดงพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์

เวลา ๒๐.๐๐ น. พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๘ รูป สวดพระอภิธรรม

วันอาทิตย์ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เวลา ๑๐.๐๐ น. พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแด่พระสงฆ์

เวลา ๑๓.๐๐ น. พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๓๐ รูป สวดมาติกา-บังสุกุล

เวลา ๑๔.๐๐ น. มีการแสดงพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์

เวลา ๑๖.๐๐ น. ประกอบพิธีพระราชทานเพลิงศพ

ประวัติพระครูบรรณสารวิจิตร
(หลวงพ่อทะเบียน จินฺตาสโย/ศรีจำรัส)
อดีตเจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส

เดิม ชื่อ นายทะเบียน ศรีจำรัส

บรรพชา-อุปสมบทชื่อ พระทะเบียน ฉายา จินฺตาสโย

เกิด วันอังคารที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๗

มรณภาพ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ อายุ ๘๙ ปี ๕ เดือน
อายุ พรรษา ๖๙ พรรษา

บิดาชื่อ นายหนู ศรีจำรัส มารดาชื่อ นางส้มเกลี้ยง ศรีจำรัส

พี่น้องร่วมบิดา-มารดา ๓ คน คือ

๑. นางนกแก้ว ศรีจำรัส
๒. พระครูบรรณสารวิจิตร (หลวงพ่อทะเบียน ศรีจำรัส)
๓. นายชะลอ ศรีจำรัส

การศึกษา จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา ๔
จากโรงเรียนวัดสังฆราชาวาส

อุปสมบท วันเสาร์ที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๘๗ อายุครบ ๒๐ ปี
ณ วัดสังฆราชาวาส

มี **พระราชสิงหวรมุนี** เป็นพระอุปัชฌาย์
พระวินัยธรโต๊ะ เป็นพระกรรมวาจาจารย์
พระครูสินธุวรคุณ เป็นพระอนุสาวนาจารย์

มีฉายาว่า **จินฺตาสโย**

ตำแหน่งทางสงฆ์ที่ได้รับ

- พ.ศ. ๒๔๙๐ สอบได้นักธรรมเอก
- พ.ศ. ๒๔๙๔ เป็นครูสอนนักธรรม รร.วัดสังฆราชาวาส และเป็นคณะกรรมการตรวจประโยคนักธรรมสนามหลวงชั้นตรี
- พ.ศ. ๒๔๙๗ เป็นเลขานุการเจ้าคณะจังหวัดสิงห์บุรี และพระกรรมวาจาจารย์
- พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นโท "พระครูบรรณสารวิจิตร"
- พ.ศ. ๒๕๑๑ เป็นรองเจ้าคณะอำเภอเมืองสิงห์บุรี
- พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นเจ้าคณะอำเภอเมืองสิงห์บุรี
- พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นเอก
- พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นพิเศษ
- พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส

ท่านพระครูบรรณสารวิจิตร ได้ศึกษาวิชาจากพระอาจารย์ท่านต่าง ๆ ดังนี้

๑. **พระครูสิงหราชมุนี** (หลวงพ่อพูล สาคโร) อดีตเจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส สหธรรมมิก

๒. **พระเกจิอาจารย์ สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์** วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ (พระอารามหลวง) วัตถุมงคล หรือเครื่องรางของขลัง เช่น เหรียญ รูปหล่อ กะลาตาเดียว ราหูอมจันทร์ เต่ากระลา เป็นต้น

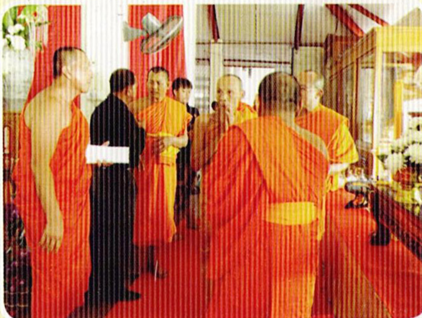
พิธีรดน้ำศพและสวดอภิธรรมศพ

ระหว่างวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ - ๔ มีนาคม ๒๕๕๗

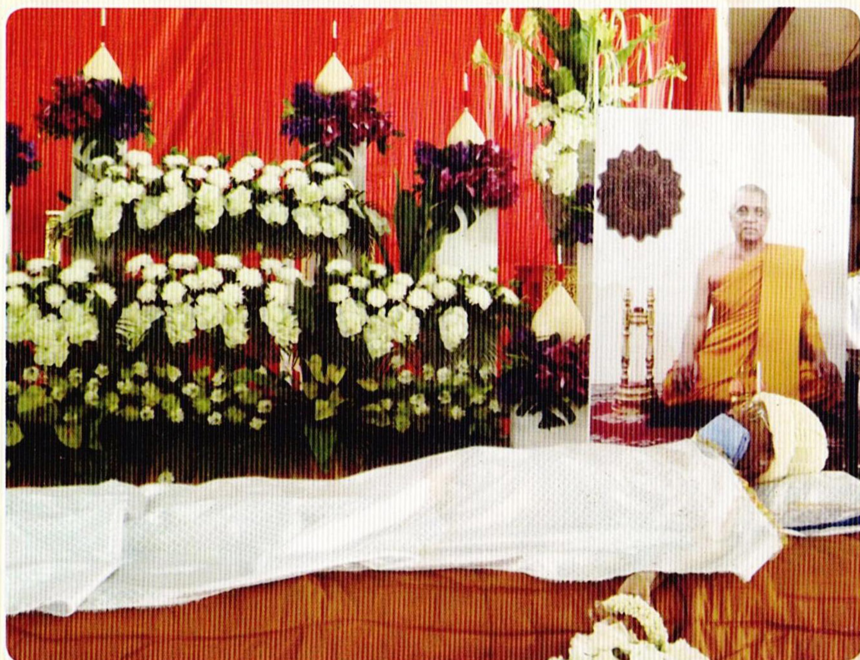

พระครูบรรณสารวิจิตร
เจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส
เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับลง

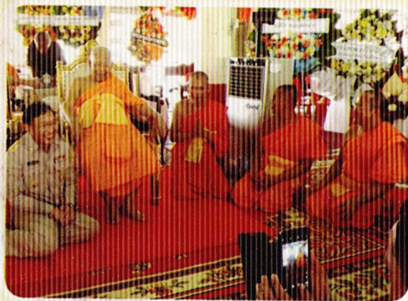

สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุญฺโญ) วัดปากน้ำภาษีเจริญ
ได้มาร่วมพิธีสวดพระอภิธรรมศพ พระครูบรรณสารวิจิตร (ทะเบียน จินฺตาสโย)

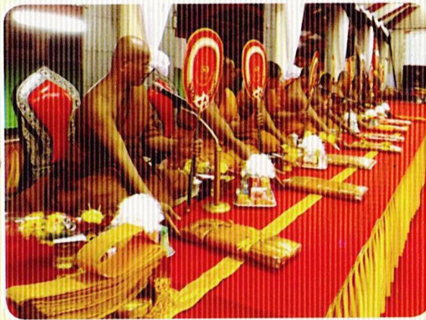

Clarte

ผลงานด้านวัตถุมงคล

ผลงานด้านการก่อสร้างในวัดสังฆราชาวาส

อาลัยถึง พระครูบรรณสารวิจิตร (ทะเบียน จินฺตาสโย)
อดีตเจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส

พระครูบรรณสารวิจิตร (ทะเบียน จินฺตาสโย/ศรีจำรัส) อดีตเจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส อดีตเจ้าคณะอำเภอเมืองสิงห์บุรี ท่านเป็นพระที่เปี่ยมไปด้วยเมตตา ประกอบด้วยจริยาวัตรงดงาม พูดจาสุภาพ มีความกรุณาต่อพระสงฆ์และประชาชนที่มาทำบุญที่วัดสังฆราชาวาสเป็นอย่างมาก ท่านมีจริยาวัตรงดงาม พูดจาสุภาพ และเป็นกันเองต่อพระสงฆ์ สามเณร และประชาชนที่มาวัดสังฆราชาวาส ทุกคนที่มาพบท่าน หรือมาทำบุญกับท่านพระครูบรรณสารวิจิตร (หลวงพ่อทะเบียน ศรีจำรัส) จะพบว่าหลวงพ่อท่านเปี่ยมไปด้วยน้ำ ๓ อย่าง คือน้ำใจ น้ำมนต์ และน้ำมัน สามอย่างนี้ หลวงพ่อได้ใช้รักษาคนป่วยให้หายจากการเป็นโรคได้ บางครั้งผู้ที่มาขาดปัจจัยต่างๆ ท่านก็มอบให้ฟรี คนที่เป็นโรคงูสวัส โรคเริม โรคไฟลามทุ่ง ท่านได้ใช้น้ำมนต์รักษา ท่านที่เจ็บป่วยที่แขนเจ็บ ขาเจ็บ หรือกระดูกหัก ท่านก็รักษาด้วยน้ำมันจนหายจากโรคได้ ท่านจึงเป็นที่รักและเคารพของผู้คนในจังหวัดสิงห์บุรีและจังหวัดใกล้เคียง

ในด้านการปกครองคณะสงฆ์ในวัด พระครูบรรณสารวิจิตร (หลวงพ่อทะเบียน ศรีจำรัส) ปกครองแบบพ่อปกครองลูก และท่านเคยดำรงตำแหน่งทางด้านคณะสงฆ์ เป็นเลขานุการเจ้าคณะจังหวัดถึง ๒๗ ปี และเป็นเจ้าคณะอำเภอเมืองสิงห์บุรีอีกด้วย หลวงพ่อท่านเคยเล่าให้ฟังว่า วัดไหนที่ขาดเจ้าอาวาส ท่านจะนั่งเรือไปนิมนต์มาเป็นเจ้าอาวาส พร้อมกับมีตำแหน่งให้อีก จึงทำให้คณะสงฆ์สมัยที่ท่านเป็น

เลขานุการเจ้าคณะจังหวัดมีความเรียบร้อยดี และวัดสังฆราชาวาสยังเป็นสถานที่สอบธรรมสนามหลวงและบาลีอีกด้วย

ในด้านการก่อสร้าง พระครูบรรณสารวิจิตร (หลวงพ่อทะเบียน ศรีจำรัส) ก่อนที่จะมาบรรพชาอุปสมบท หลวงพ่อท่านเคยเป็นช่างมาก่อน แบบแปลนและแบบแผนจึงอยู่ในสมองของท่าน ท่านจะสอนให้พระสงฆ์ในวัดได้ปฏิบัติงานก่อสร้าง และท่านเป็นผู้ควบคุมดูแล สิ่งไหนทำผิดท่านไม่ว่า แต่จะให้รื้อออกและสร้างใหม่ เช่น ศาลาการเปรียญ กุฏิไม้ท่านให้รื้อทำเป็นกุฏิปูน และสร้างรั้วรอบบริเวณวัดที่มีเนื้อที่ถึง ๖๗ ไร่ สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ หลาย ๆ อย่างที่หลวงพ่อได้ก่อสร้างขึ้นในวัด มีผลทำให้พระสงฆ์ของวัดสังฆราชาวาสเป็นช่างปูน ช่างก่ออิฐ ช่างไม้ ช่างเชื่อม เป็นต้น

ในด้านการอบรมสั่งสอน ท่านจะอบรมพระสงฆ์และสามเณรภายในวัด ให้ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย สิ่งใดที่ขัดต่อประเพณีหรือผิดไปจากบทบัญญัติไว้ ท่านจะไม่ว่ากล่าวต่อหน้า แต่จะแนะนำในภายหลังให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามประเพณี และตามบทบัญญัติที่วัดสังฆราชาวาสได้ปฏิบัติมา ท่านจะกล่าวเสมอว่า วัดสังฆราชาวาสเป็นวัดที่มีเจ้าคณะจังหวัดถึง ๒ สมัย ทุกวัดต้องถือปฏิบัติตามวัดสังฆราชาวาส จะไม่นำแบบอย่างของวัดอื่นมาใช้ในวัดสังฆราชาวาส นี่เป็นคำพูดของท่าน แม้แต่การตัดสินปัญหาต่าง ๆ ภายในวัด ท่านจะตัดสินอย่างนุ่มนวล ไม่ให้ทั้งสองฝ่ายต้องเสียใจและเลิกรากันไป

อาตมภาพ ในฐานะเหลนของพระครูบรรณสารวิจิตร (หลวงพ่อทะเบียน ศรีจำรัส) เนื่องจากโยมแม่ของอาตมภาพ เรียกหลวงพ่อทะเบียน ศรีจำรัส ว่าหลวงน้า ซึ่งเป็นน้องของแม่ อาตมภาพจึงเรียกว่า “หลวงตา” และได้อุปสมบทในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยมีหลวงตาทะเบียน

เป็นพระอุปัชฌาย์ ได้อยู่กับท่านมา ๓๓ ปี ทำงานต่าง ๆ ให้แก่หลวงตา ทั้งงานคณะสงฆ์ งานก่อสร้าง และงานต่าง ๆ ที่ท่านมอบหมาย และได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองเจ้าอาวาส ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ จะเห็นว่าท่านเป็นปูชนียบุคคลที่หาไม่ได้อีกแล้ว

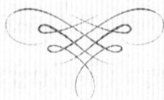
การจากไปของ พระครูบรรณสารวิจิตร (หลวงพ่อทะเบียน ศรีจำรัส) เป็นการจากไปแต่เพียงร่างกายเท่านั้น คุณงามความดีที่ท่านได้สร้าง และอบรมคณะสงฆ์ ญาติโยมที่มาทำบุญ ณ วัดสังฆราชาวาส จะตราตรึงอยู่ในหัวใจของพวกเราตลอดไป และอาตมภาพจะได้นำคำสอนต่าง ๆ ที่ท่านได้สั่งสอนมาปฏิบัติต่อไป

ด้วยกุศลบุญบารมีของหลวงพ่อที่บำเพ็ญและสร้างสมมา จนถึงวาระสุดท้าย ขออำนาจแห่งบุญกุศลทั้งหลายที่หลวงพ่อ (ทะเบียน ศรีจำรัส) ได้บำเพ็ญตลอดมาในเพศบรรพชิต จงเป็นพลวปัจจัยอำนวยอิฏฐวิบากสุขสมบัติ สู่สุคติในสัมปรายภพตลอดไป

ด้วยความเคารพและอาลัยยิ่ง

พระครูปลัดอภิรัฐ คุณวโร

เจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส

อาลัยถึง พระครูบรรณสารวิจิตร (ทะเบียน จินฺตาสโย)
อดีตเจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส

สิ่งที่เขียนนี้เป็นการบอกเล่าความรู้สึกส่วนหนึ่งของพวกเราทุกคน ซึ่งเราเรียกท่านว่าหลวงตา พวกเราเติบโตขึ้นจนถึงวัยที่จดจำความได้ เราได้เห็นหลวงตามาตลอด ท่านเป็นพระที่ปฏิบัติพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด และท่านมีจิตใจดี มีเมตตา กรุณา ช่วยเหลือผู้ตกทุกข์อยู่เสมอ เป็นกันเองกับชาวบ้าน ยามเมื่อมีญาติโยม ผู้เฒ่า ผู้แก่เจ็บป่วยมารักษาอาการปวด เมื่อย ท่านจะให้น้ำมันไปทา ผู้ที่เป็นผดผื่นคัน ท่านจะพ่นน้ำมนต์รักษา ซึ่งบางครั้งญาติโยมผู้สูงอายุมาที่วัดไม่ไหว ท่านก็จะไปรักษาให้ถึงบ้าน โดยเฉพาะพวกที่เป็นหลานๆ เมื่อเป็นไข้และเจ็บป่วย แม่จะพามาให้หลวงตาดูอาการและรักษา ไม่กี่วันอาการป่วยของพวกเราก็จะหายเป็นปกติ เหมือนปาฏิหาริย์ และยังไม่ต้องไปหาหมอให้เสียเงินอีกด้วย

ในสมัยที่เรียนระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดสังฆราชาวาส พวกเราจะเดินคุยกันจากบ้านจะต้องเดินผ่านกุฏิของหลวงตา ในตอนเช้าทุกวันที่มาโรงเรียน พวกเราจะเห็นหลวงตาเดินอยู่แถวหน้ากุฏิ และเมื่อเห็นพวกเราท่านจะยิ้มให้เสมอ และท่านจะบอกว่าในตอนกลางวันให้มากินข้าวที่กุฏินะ และพาเพื่อนๆ ในห้องเรียนมากินข้าวด้วย

หลวงตาสอนพวกเราว่า เมื่อกินข้าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เก็บล้างให้สะอาดเรียบร้อย รวมทั้งสอนเรื่องการไหว้ การกราบพระให้ถูกต้อง และบอกเสมอว่าให้ตั้งใจเรียน และเป็นเด็กดีนะ ในตอนนั้นพวกเรายังไม่ค่อยเข้าใจอะไรมากนัก แต่ก็ทำตามที่ท่านสั่งสอน

วันนี้ พวกเราคิดถึงท่านทุกคำสั่งสอนของท่าน ทุกแบบอย่างในเรื่องของความกตัญญู ความรัก ความมีเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีงาม ทำให้พวกเราได้นำมาปฏิบัติ และส่งผลให้พวกเรามีความสุข ความเจริญในหน้าที่การงาน มีฐานะความเป็นอยู่ที่มั่นคง เป็นที่ยอมรับในสังคมตราบเท่าทุกวันนี้

นอกจากนี้ยายแก้วยังเล่าให้ฟังว่า ทำไมหลวงตาไม่ฉันน้อยหน่า ยายบอกว่าเมื่อครั้งหลวงตายังเป็นเด็ก ท่านไปเก็บน้อยหน่าจากต้นมาเพื่อจะกิน แต่มันยังดิบอยู่ ท่านเลยเอาไปต้มให้สุกแล้วจะเอามากิน แต่ก็กินไม่ได้ จึงทำให้ท่านไม่ฉันน้อยหน่าอีกเลย

ในวันนี้ไม่มีหลวงตาแล้ว...ท่านจากพวกเราไปแต่เพียงกายเท่านั้น แต่ท่านจะยังอยู่ในใจของพวกเราทุกคนตลอดไป

ขอให้หลวงตาหลับให้สบายนะคะ

จาก ลูกหลาน ยายแก้ว ศรีจำรัส

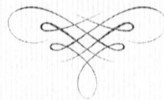

คำอาลัยแด่หลวงลุง
พระครูบรรณสารวิจิตร (ทะเบียน ศรีจำรัส)
อดีตเจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส

ใครกันหรือที่ช่วยให้พ้นทุกข์
พบความสุข ทรงธรรม ไม่เลือนหาย
ถึงแม้หลวงลุง จะจากไป เหลือเพียงกาย
สิ่งทั้งหลาย ยังคงอยู่ ไม่ลบเลือน
อีกทั้งช่วยลูกหลาน จากโคลนตม
ให้สุขสมจากพระธรรมคำสั่งสอน
ใช้ชีวิต อย่าประมาทเป็นดีพอ
ไม่รีรอ ทำความดี สู่นิพพาน

จากลูกหลาน ตาชลอ ศรีจำรัส

อาลัยถึง พระครูบรรณสารวิจิตร (ทะเบียน จินฺตาสโย)
อดีตเจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส

ดิฉันและครอบครัวได้รู้จักสนิทสนมกับพระครูบรรณสารวิจิตร (หลวงตาทะเบียน) มาเป็นเวลากว่า ๒๐ ปี เนื่องจากในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ดิฉันได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้มาปฏิบัติราชการที่จังหวัดสิงห์บุรี ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๗ สำนักงานแรงงานจังหวัดสิงห์บุรี ในขณะนั้นสำนักงานฯ ได้เช่าตึกไทยฮั้ว อยู่ตรงข้ามวัดสังฆราชาวาส

ในตอนเช้ามีเวลาว่างมาก เพราะใช้เวลาเดินทางจากบ้านมาทำงาน ใช้เวลาไม่ถึง ๑๐ นาที เมื่อถึงวันพระดิฉันจะนำอาหารมาทำบุญที่ศาลาวัดสังฆราชาวาสอยู่บ่อยๆ เสร็จแล้วก็ไปทำงาน และท่านเจ้าอาวาส (หลวงตาทะเบียน) ได้ถามดิฉันว่าอยู่ที่ไหน ดิฉันจึงเรียนท่านว่า ดิฉันเป็นคนอำเภออินทร์บุรี แต่ไม่ได้ไปอยู่ที่อินทร์ เพราะเช่าบ้านอยู่ใกล้สำนักงานแรงงาน และได้เล่าเรื่องการเกิดอุบัติเหตุรถยนต์พลิกคว่ำให้หลวงตาฟัง หลวงตาเบียนท่านมีเมตตามาก ท่านได้ให้พระเครื่องสีดำ เต่ากะลาตาเดียว พระสมเด็จที่ท่านได้ปลุกเสกไว้ให้นำไปบูชาและวางไว้หน้ารถยนต์ ก็จะแคล้วคลาดจากภยันอันตรายต่าง ๆ นอกจากนี้ท่านยังให้น้ำมันมะพร้าวที่ท่านได้ปลุกเสกไว้ทาแก้ปวดเคล็ดขัดยอกต่างๆ

ต่อมาดิฉันได้มาทำบุญกับท่านอยู่บ่อย ๆ ได้พูดคุยและสนทนาธรรม ก็ได้ทราบว่า หลวงตานอกจากจะเป็นพระอาจารย์ที่เก่งในทางปลุกเสกพระและเครื่องรางของขลังต่างๆ แล้ว ท่านยังได้ปลุกเสกน้ำมัน

น้ำมนต์เพื่อใช้ในการรักษาโรคต่างๆ นอกจากนี้ หลวงตายังเป็นพระนักพัฒนาที่เก่งมาก แม้แต่วิศวกรก็ยังทึ่งในผลงานของหลวงตามาก ท่านได้ก่อสร้างกำแพงวัดสังฆราชาวาส และกุฏิต่างๆ อีกหลายกุฏิ ในขณะนั้นหลวงตาท่านมีอายุ ๖๙ ปี ท่านมีสุขภาพแข็งแรงมาก ขนาดถ่ายท้องถึง ๑๐ กว่าครั้ง ท่านไม่ยอมไปหาหมอ ท่านรักษาตัวเองโดยดื่มน้ำมนต์ของท่าน และท่านก็หายจากอาการท้องเสีย

ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๓๙ ดิฉันได้รับคำสั่งให้ย้ายไปช่วยราชการที่สำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงแรงงาน ดิฉันจึงมากราบลาท่าน และได้ให้สัญญากับท่านว่าถึงจะอยู่กรุงเทพฯ แต่ก็จะต้องมาดูแลพ่อที่อยู่ที่รพ.สิงห์บุรี เพราะต้องเข้าๆ ออกอยู่บ่อยๆ เนื่องจากแผลกดทับ และหลวงตาต้องการให้ช่วยเรื่องอะไรขอให้บอก จะได้นำมาถวายหลวงตา ซึ่งในตอนนั้นหลวงตาต้องการพรมสีน้ำเงินมาปูตรงโต๊ะรับแขก ดิฉันก็ได้สั่งให้ร้านขายพรมตัดตามขนาดที่หลวงตาต้องการ และดิฉันได้ขอให้หลวงตาหาช่างเดินสายไฟในกุฏิท่านใหม่ด้วย เนื่องจากเห็นว่าสายไฟเก่ามากแล้ว

วันหนึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ดิฉันได้ดูทีวีเรื่องข่าวไฟไหม้วัดที่จังหวัดสิงห์บุรี ปรากฏว่าเป็นกุฏิของหลวงตาเบียน แต่หลวงตาไม่เป็นอะไร ของต่างๆ เช่น พระสมเด็จ รูปหลวงพ่อพูล และสิ่งของต่างๆ ถูกไฟไหม้หมด ดิฉันจึงชวนน้องสาวมาร่วมทำบุญกับหลวงตา เพื่อสมทบทุนในการสร้างกุฏิใหม่ และได้ขยายรูปหลวงพ่อพูลขนาดใหญ่ให้จำนวน ๒ รูป และได้นำรูปหลวงตาตอนเป็นเด็กที่ถูกไฟไหม้แล้วไม่ไหม้ไฟมาให้หลวงตาด้วย หลังจากนั้น ดิฉันไม่ค่อยได้มาเยี่ยมหลวงตา เนื่องจากติดภารกิจต่างๆ แต่ได้โทรศัพท์มาหาหลวงตาอยู่เนืองๆ เมื่อทราบว่าหลวงตามีสุขภาพแข็งแรงก็ดีใจ และยังได้ขอร้อง

หลวงตาอย่าไปตากแดดให้มากนัก เพราะจะไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ

ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ดิฉันได้โทรศัพท์หาหลวงตาหลายครั้ง แต่ไม่มีใครรับสายเลย ดิฉันคิดว่า โทรศัพท์ของหลวงตาอาจจะเสียก็ได้ จึงได้ไลน์ไปถาม คุณอมรกิตต์ แรงงานจังหวัดสิงห์บุรี ให้ไปถามเบอร์โทรศัพท์หลวงตาใหม่ เพราะเบอร์เก่าติดแต่ไม่มีใครรับสายเลย และคุณอมรกิตต์ ได้ไลน์ตอบมาว่า “หลวงตาเสียแล้วค่ะ” ศพหลวงตาตั้งบำเพ็ญกุศลอยู่ที่วัดสังฆราชาวาส

วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ดิฉันได้นัดเพื่อนๆ ศิษย์เก่ารร.อุดมศิลป์ อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี มาร่วมทำสังฆทานให้กับคุณครูผู้สอนที่เสียชีวิตไปแล้ว ณ วัดสังฆราชาวาส และได้กราบเรียนถามท่านเจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส ถึงการจัดงานศพให้หลวงตาจะมีขึ้นเมื่อใด ซึ่งท่านเจ้าอาวาสท่านได้กำหนดไว้ว่า จะมีขึ้นในปลายปี ๒๕๕๘ ถึงต้นปี ๒๕๕๙ ขณะนี้อยู่ระหว่างรวบรวมผลงานต่าง ๆ ของหลวงตาเพื่อจัดพิมพ์ และดิฉันได้รับอาสาในการจัดพิมพ์หนังสือ และเขียนคำไว้อาลัยให้หลวงตาทะเบียน และขออนุญาตคุณอำนาจ มูลไธสง ที่ดิฉันได้นำคำกลอนของท่านมาแสดง เพื่อไว้อาลัยแก่หลวงตาเบียน ดังนี้

อาลัย "หลวงตาทะเบียน"

ขอน้อมนำ..คำกลอนวิงวอนไหว้
ด้วยดวงใจน้อมเกล้าเฝ้าเกื้อหนุน
สิ้นหลวงตาผู้เมตตาเปี่ยมการุณย์
เป็นนาบุญช่วยชาวบ้านมาแสนนาน

หลวงตาเป็นพระสงฆ์ดำรงศีล
มีชีวินเป็นอยู่ดูเหมาะสม
ปฏิบัติธรรมล้ำค่าน่าชื่นชม
ช่วยรักษาชาวบ้านให้คลายทุกข์

ท่านสมเป็นศิษย์สัมมาตถาคต
ประพฤติพรตบัญญัติดัดนิสัย
เป็นศูนย์รวมดวงกมลคนใกล้ไกล
เป็นพระแท้ยิ่งใหญ่ในเมืองสิงห์

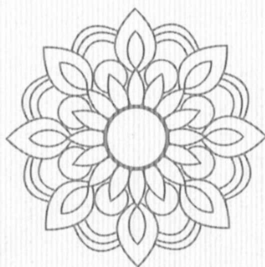
หลวงตาสังขารดับ..ลาลับล่วง
สิ่งทั้งปวงเหลือให้เห็นเป็นคำสอน
กลิ่นธูปโชยโหยหวนชวนอาวรณ์
กลิ่นจีวรยังซึ้งใจในเมตตา

หากหลวงตาเหนื่อยนัก..นอนพักเถิด
จงสุขเลิศในสวรรค์แดนนิพพาน
ปวงศิษย์จักสืบสานสิ่งดีงาม
แด่วิญญาณหลวงตา..ขอกราบกราน

กราบนมัสการด้วยความเคารพ

นงเยาว์ ชมภูศรี

มนต์พิธีแปล

วัดสังฆราชาวาส

ตำบลบางมัญ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

คำนำ

หนังสือสวดมนต์เล่มนี้ ได้จัดพิมพ์ขึ้นเป็นครั้งแรก จำนวน ๑,๕๐๐ เล่ม ในเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพพระครูบรรณสารวิจิตร (ทะเบียน จินฺตาสโย) วันอาทิตย์ที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อเป็นที่ระลึกในงานศพของหลวงตาทะเบียน และให้พุทธศาสนิกชนที่เป็นศิษยานุศิษย์ของหลวงตา ได้อ่านหรือท่องให้ขึ้นใจ จิตใจจะได้เป็นสมาธิ กุศลใดที่เกิดจากการจัดพิมพ์หนังสือสวดมนต์แปลนี้ จงเป็นพลวปัจจัยให้ผู้ร่วมพิมพ์หนังสือนี้ทุก ๆ ท่านได้มีความสุข ความเจริญ ปราศจากโรคาพยาธิ มีปัญญาเฉลียวฉลาด เป็นปราชญ์ในพระสัทธรรมเทอญ

อนึ่ง การจัดทำหนังสือสวดมนต์นี้ ขอกราบขอบพระคุณบูรพาจารย์ทั้งหลายที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล บทสวดมนต์ต่าง ๆ จึงสามารถรวบรวมสำเร็จเป็นหนังสือเล่มนี้ได้ อานิสงส์ที่เกิดจากการจัดทำหนังสือสวดมนต์นี้ ข้าพเจ้าทั้งหลายขออุทิศถวายเป็นพุทธบูชาแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกพระองค์ พระปัจเจกพุทธเจ้าทุกพระองค์ และขอถวายแด่พระครูบรรณสารวิจิตร (ทะเบียน จินฺตาสโย) จงสำเร็จเป็นบุญบารมีธรรมให้เพิ่มยิ่งขึ้นไป และขอได้โปรดนำดวงพระวิญญาณของพระครูบรรณสารวิจิตร (ทะเบียน จินฺตาสโย) ไปสู่สัมปรายภพนิรันดร์ หากหนังสือเล่มนี้มีข้อบกพร่องใด ๆ คณะทำงานขอน้อมรับทุกประการ

คณะทำงานจัดทำหนังสือสวดมนต์

ศิษยานุศิษย์ทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์

สารบัญ

หน้า

หน้า

หน้า

หน้า

หน้า

หน้า

หน้า

หน้า

หน้า

บททำวัตรเช้าแปล
คำบูชาพระรัตนตรัย

โย โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ทรงเป็นพระอรหันต์, ตรัสรู้ด้วยพระองค์เองโดยชอบ

ส๎วากขาโต เยนะ ภะคะวะตา ธัมโม

พระธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ตรัสไว้ดีแล้ว

สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ใด, เป็นผู้ปฏิบัติดีแล้ว

ตัมมะยัง ภะคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง

อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปูชะยามะ

ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอบูชาอย่างยิ่ง, ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น, พร้อมทั้งพระธรรม พร้อมทั้งพระสงฆ์, ด้วยเครื่องสักการะเหล่านี้, ที่พวกข้าพเจ้าทั้งหลาย, ยกขึ้นไว้ตามสมควรแล้ว

สาธุ โน ภันเต ภะคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปิ

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ, ดังพวกข้าพเจ้า ขอโอกาส, ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าทั้งหลาย, แม้ปรินิพพานไปนานแล้ว

ปัจฉิมาชะนาตานุกัมปะมานะสา

มีพระหฤทัยอนุเคราะห์แก่ประชุมชนที่เกิดมาภายหลัง

อิเม สักกาเร ทุคคะตะปัณณาการะภูเต ปะฏิคคัณหาตุ

โปรดทรงรับเครื่องสักการะเหล่านี้, อันเป็นบรรณาการของคนยาก

อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, สิ้นกาลนานเทอญ

คำไหว้พระ

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา,

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลส เพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน.

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว

ธัมมัง นะมัสสามิ.

ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ปฏิบัติดีแล้ว

สังฆัง นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์

มาตา ปิตุ คุณัง อะหัง วันทามิ,

ข้าพเจ้ากราบวันทาบิดามารดาผู้มีพระคุณโดยความเคารพ*(กราบ)*

ครู อุปัชฌา อาจาริยะคุณัง อะหัง วันทามิ,

ข้าพเจ้ากราบวันทา ครู อุปัชฌาย์ อาจารย์ผู้มีพระคุณโดยความเคารพ. *(กราบ)*

ทำวัตรเช้า

ปุพพภาคนมการ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส ฯ

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า, พระองค์นั้น

อะระหะโต

ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส

สัมมาสัมพุทธัสสะ

ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง.

(๓ จบ)

พุทธาภิถุติคาถา

คาถาว่าด้วยการชมเชยพระพุทธเจ้า

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

หันทะ มะยัง พุทธาภิถุติง กะโรมะ เส.

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

โย โส ตะถาคะโต,

พระตถาคตเจ้านั้น พระองค์ใด

อะระหัง,

เป็นผู้ไกลจากกิเลส

สัมมาสัมพุทโธ,

เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

วิชชาจะระณะสัมปันโน,

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ

สุคะโต,

เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี

โลกะวิทู,

เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง

อะนุตตะโร ปุริสะธัมมะสาระถิ,

เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า

สัตถา เทวะมะนุสสานัง,

เป็นครูผู้สอนของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

พุทโธ,

เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม

ภะคะวา,

เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์

โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพ๎รัห๎มะกัง, สัสสะมะณะ–พ๎ราห๎มะณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง อะภิญญา สัจฉิกัต๎วา ปะเวเทสิ,

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ได้ทรงทำความดับทุกข์ให้แจ้งด้วยพระปัญญาอันยิ่งเองแล้ว, ทรงสอนโลกนี้พร้อมทั้งเทวดา, มาร พรหม, และหมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณพราหมณ์, พร้อมทั้งเทวดาและมนุษย์ให้รู้ตาม

โย ธัมมัง เทเสสิ,

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ทรงแสดงธรรมแล้ว

อาทิกัล๎ยาณัง,

ไพเราะในเบื้องต้น

มัชเฌกัล๎ยาณัง,

ไพเราะในท่ามกลาง

ปะริโยสานะกัล๎ยาณัง,

ไพเราะในที่สุด

สาตถัง สะพ๎ยัญชะนัง เกวะละปะริปุณณัง ปะริสุทธัง พ๎รัห๎มะจะริยัง ปะกาเสสิ,

ทรงประกาศพรหมจรรย์, คือ แบบแห่งการปฏิบัติ อันประเสริฐ, บริสุทธิ์ บริบูรณ์ สิ้นเชิง, พร้อมทั้งอรรถะ พร้อมทั้งพยัญชนะ

ตะมะหัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น

ตะมะหัง ภะคะวันตัง สิระสา นะมามิ ฯ

ข้าพเจ้านอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ด้วยเศียรเกล้า.

(กราบระลึกถึงพระพุทธคุณ)

ธัมมาภิถุติคาถา

คาถาว่าด้วยการชมเชยพระธรรม

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

หันทะ มะยัง ธัมมาภิถุติง กะโรมะ เส ฯ

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

โย โส ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรมนั้นใด, เป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว

สันทิฏฐิโก,

เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติพึงเห็นได้ด้วยตนเอง

อะกาลิโก,

เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้ ไม่จำกัดกาล

เอหิปัสสิโก,

เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกะผู้อื่นว่า ท่านจงมาดูเถิด

โอปะนะยิโก,

เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ,

เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน

ตะมะหัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระธรรมนั้น

ตะมะหัง ธัมมัง สิระสา นะมามิ ฯ

ข้าพเจ้านอบน้อมพระธรรมนั้น ด้วยเศียรเกล้า.

(กราบระลึกพระธรรมคุณ)

สังฆาภิถุติคาถา

คาถาว่าด้วยการชมเชยพระสงฆ์

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

หันทะ มะยัง สังฆาภิถุติง กะโรมะ เส ฯ

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

โย โส สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น หมู่ใด, ปฏิบัติดีแล้ว

อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติตรงแล้ว

ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติสมควรแล้ว

ยะทิทัง,

ได้แก่บุคคลเหล่านี้ คือ

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา,

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่, นับเรียงตัวบุรุษได้ ๘ บุรุษ

เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

นั่นแหละ สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า

อาหุเนยโย,

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา

ปาหุเนยโย,

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ

ทักขิเณยโย,

เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน

อัญชะลิกะระณีโย,

เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี

อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ,

เป็นเนื้อนาบุญของโลก, ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า

ตะมะหัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระสงฆ์หมู่นั้น

ตะมะหัง สังฆัง สิระสา นะมามิ ฯ

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์หมู่นั้น ด้วยเศียรเกล้า

(กราบระลึกพระสังฆคุณ)

รตนัตตยัปปณามคาถาสังเวคปริกิตตนปาฐะ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ สังเวคะปะริกิตตะนะปาฐัญจะ ภะณามะ เสฯ

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

พุทโธ สุสุทโธ กะรุณามะหัณณะโว,

พระพุทธเจ้าผู้บริสุทธิ์ มีพระกรุณาดุจห้วงมหรรณพ

โยจจันตะสุทธัพพะระญาณะโลจะโน,

พระองค์ใด มีตาคือญาณอันประเสริฐหมดจดถึงที่สุด

โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะฆาตะโก,

เป็นผู้ฆ่าเสียซึ่งบาป และอุปกิเลสของโลก;

วันทามิ พุทธัง อะหะมาทะเรนะ ตัง ฯ

ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้นโดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ

ธัมโม ปะทีโป วิยะ ตัสสะ สัตถุโน,

พระธรรมของพระศาสดา สว่างรุ่งเรืองเปรียบดวงประทีป

โย มัคคะปากามะตะเภทะภินนะโก,

จำแนกประเภท คือ มรรค ผล นิพพาน, ส่วนใด

โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน,

ซึ่งเป็นตัวโลกุตตระ, และส่วนใดที่ชี้แนวแห่งโลกุตตระนั้น

วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง ฯ

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ

สังโฆ สุเขตตาภ์ยะติเขตตะสัญญิโต,

พระสงฆ์เป็นนาบุญอันยิ่งใหญ่กว่านาบุญอันดีทั้งหลาย

โย ทิฏฐะสันโต สุคะตานุโพธะโก,

เป็นผู้เห็นพระนิพพาน, ตรัสรู้ตามพระสุคต, หมู่ใด

โลลัปปะหีโน อะริโย สุเมธะโส,

เป็นผู้ละกิเลสเครื่องโลเล เป็นพระอริยเจ้า มีปัญญาดี

วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ

อิจเจวะเมกันตะภิปูชะเนยยะกัง วัตถุตตะยัง วันทะยะตาภิสังขะตัง ปุญญัง มะยา ยัง มะมะ สัพพุปัททะวา มา โหนตุ เว ตัสสะ ปะภาวะ–สิทธิยา.

บุญใด ที่ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งวัตถุสาม, คือ พระรัตนตรัยอันควรบูชายิ่งโดยส่วนเดียว, ได้กระทำแล้วเป็นอย่างยิ่งเช่นนี้, ขออุปัทวะทั้งหลาย, จงอย่ามีแก่ข้าพเจ้าเลย, ด้วยอำนาจแห่งความสำเร็จอันเกิดจากบุญนั้น.

อิธะ ตะถาคะโต โลเก อุปปันโน,

พระตถาคตเจ้าเกิดขึ้นแล้ว ในโลกนี้

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ,

เป็นผู้ไกลจากกิเลส, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

ธัมโม จะ เทสิโต นิยยานิโก,

และพระธรรมที่ทรงแสดง เป็นธรรมเครื่องออกจากทุกข์

อุปะสะมิโก ปะรินิพพานิโก,

เป็นธรรมเครื่องสงบกิเลส, เป็นไปเพื่อปรินิพพาน

สัมโพธะคามี สุคะตัปปะเวทิโต,

เป็นไปเพื่อความรู้พร้อม, เป็นธรรมที่พระสุคตประกาศ

มะยันตัง ธัมมัง สุต์วา เอวัง ชานามะ,

พวกเราเมื่อได้ฟังธรรมนั้นแล้ว, จึงได้รู้อย่างนี้ว่า

ชาติปิ ทุกขา,

แม้ความเกิดก็เป็นทุกข์

ชะราปิ ทุกขา,

แม้ความแก่ก็เป็นทุกข์

มะระณัมปิ ทุกขัง,

แม้ความตายก็เป็นทุกข์

โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา,

แม้ความโศก ความร่ำไรรำพัน, ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ, ความคับแค้นใจ ก็เป็นทุกข์

อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข,

ความประสบกับสิ่งไม่เป็นที่รักที่พอใจ ก็เป็นทุกข์

ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข,

ความพลัดพรากจากสิ่งเป็นที่รักที่พอใจ ก็เป็นทุกข์

ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง,

มีความปรารถนาสิ่งใด ไม่ได้สิ่งนั้น นั่นก็เป็นทุกข์

สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา,

ว่าโดยย่อ อุปาทานขันธ์ทั้ง ๕ เป็นตัวทุกข์

เสยยะถีทัง,

ได้แก่สิ่งเหล่านี้ คือ :-

รูปูปาทานักขันโธ,

ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือรูป

เวทะนูปาทานักขันโธ,

ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือเวทนา

สัญญูปาทานักขันโธ,

ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือสัญญา

สังขารูปาทานักขันโธ,

ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือสังขาร

วิญญาณูปาทานักขันโธ,

ขันธ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือวิญญาณ

เยสัง ปะริญญายะ,

เพื่อให้สาวกกำหนดรอบรู้อุปาทานขันธ์เหล่านี้เอง

ธะระมาโน โส ภะคะวา,

จึงพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, เมื่อยังทรงพระชนม์อยู่

เอวัง พะหุลัง สาวะเก วิเนติ,

ย่อมทรงแนะนำสาวกทั้งหลาย, เช่นนี้เป็นส่วนมาก

เอวัง ภาคา จะ ปะนัสสะ ภะคะวะโต สาวะเกสุ อะนุสาสะนี, พะหุลา ปะวัตตะติ,

อนึ่ง คำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, ย่อมเป็นไปในสาวกทั้งหลายส่วนมาก มีส่วนคือการจำแนกอย่างนี้ว่า

รูปัง อะนิจจัง,

รูปไม่เที่ยง

เวทะนา อะนิจจา,

เวทนาไม่เที่ยง

สัญญา อะนิจจา,

สัญญาไม่เที่ยง

สังขารา อะนิจจา,

สังขารไม่เที่ยง

วิญญาณัง อะนิจจัง,

วิญญาณไม่เที่ยง

รูปัง อะนัตตา,

รูปไม่ใช่ตัวตน

เวทะนา อะนัตตา,

เวทนาไม่ใช่ตัวตน

สัญญา อะนัตตา,

สัญญาไม่ใช่ตัวตน

สังขารา อะนัตตา,

สังขารไม่ใช่ตัวตน

วิญญาณัง อะนัตตา,

วิญญาณไม่ใช่ตัวตน

สัพเพ สังขารา อะนิจจา,

สังขารทั้งหลายทั้งปวง ไม่เที่ยง

สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ,

ธรรมทั้งหลายทั้งปวง ไม่ใช่ตัวตน ดังนี้.

เต มะยัง โอติณณามะหะ, (สำหรับ ผู้ชาย หรือ อุบาสก เท่านั้น)

ตา มะยัง โอติณณามะหะ, (สำหรับ ผู้หญิง หรือ อุบาสิกา เท่านั้น)

พวกเราทั้งหลาย เป็นผู้ถูกครอบงำแล้ว

ชาติยา,

โดยความเกิด

ชะรามะระเณนะ,

โดยความแก่ และความตาย

โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ,

โดยความโศก ความร่ำไรรำพัน, ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ, ความคับแค้นใจทั้งหลาย

ทุกโขติณณา,

เป็นผู้ถูกความทุกข์ หยั่งเอาแล้ว

ทุกขะปะเรตา,

เป็นผู้มีความทุกข์ ครอบงำแล้ว

อัปเปวะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ, อันตะกิริยา ปัญญาเยถาติ.

ทำไฉน การทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้, จะพึงปรากฏชัดแก่เราได้.

สำหรับพระภิกษุสามเณรสวด

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง อุททิสสะ อะระหันตัง สัมมาสัมพุทธัง,

เราทั้งหลาย, อุทิศเฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง, แม้ปรินิพพานนานแล้วพระองค์นั้น;

สัทธา อะคารัสฺมา อะนะคาริยัง ปัพพะชิตา,

เป็นผู้มีศรัทธาออกบวชจากเรือน ไม่เกี่ยวข้องด้วยเรือนแล้ว;

ตัสฺมิง ภะคะวะติ พฺรัหฺมะจะริยัง จะรามะ,

ประพฤติอยู่ซึ่งพรหมจรรย์ ในพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น;

ภิกขูนัง (สามะเณรานัง) สิกขาสาชีวะสะมาปันนา,

ถึงพร้อมด้วยสิกขาและธรรมเป็นเครื่องเลี้ยงชีวิตของภิกษุทั้งหลาย; (สามเณรทั้งหลาย),

ตัง โน พ๎รัห๎มะจะริยัง อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ.

ขอให้พรหมจรรย์ของเราทั้งหลายนั้น, จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้ เทอญ ฯ

สำหรับคฤหัสถ์สวด

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คะตา,

เราทั้งหลายผู้ถึงแล้วซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า, แม้ปรินิพพานนานแล้ว พระองค์นั้น เป็นสรณะ

ธัมมัญจะ สังฆัญจะ,

ถึงพระธรรมด้วย, ถึงพระสงฆ์ด้วย

ตัสสะ ภะคะวะโต สาสะนัง ยะถาสะติ ยะถาพะลัง มะนะสิกะโรมะ อะนุปะฏิปัชชามะ,

จักทำในใจอยู่ ปฏิบัติตามอยู่, ซึ่งคำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้นตามสติกำลัง

สา สา โน ปะฏิปัตติ,

ขอให้ความปฏิบัตินั้น ๆ ของเราทั้งหลาย

อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ.

จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ ทั้งสิ้นนี้ เทอญ.

(จบคำทำวัตรเช้า)

บททำวัตรเย็นแปล

คำบูชาพระรัตนตรัย

โย โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ทรงเป็นพระอรหันต์, ตรัสรู้ด้วยพระองค์เองโดยชอบ

ส๎วากขาโต เยนะ ภะคะวะตา ธัมโม

พระธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ตรัสไว้ดีแล้ว

สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ใด, เป็นผู้ปฏิบัติดีแล้ว

ตัมมะยัง ภะคะวันตัง สะธัมมัง สะสังฆัง

อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปูชะยามะ

ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอบูชาอย่างยิ่ง, ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น, พร้อมทั้งพระธรรม พร้อมทั้งพระสงฆ์, ด้วยเครื่องสักการะเหล่านี้, ที่พวกข้าพเจ้าทั้งหลาย, ยกขึ้นไว้ตามสมควรแล้ว

สาธุ โน ภันเต ภะคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปิ

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ, ดังพวกข้าพเจ้า ขอโอกาส, ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าทั้งหลาย, แม้ปรินิพพานไปนานแล้ว

ปัจฉิมาชะนาตานุกัมปะมานะสา

มีพระหฤทัยอนุเคราะห์แก่ประชุมชนที่เกิดมาภายหลัง

อิเม สักกาเร ทุคคะตะปัณณาการะภูเต ปะฏิคคัณหาตุ

โปรดทรงรับเครื่องสักการะเหล่านี้, อันเป็นบรรณาการของคนยาก

อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, สิ้นกาลนานเทอญ

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา,

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลส เพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน.

ส๎วากขาโต ภะคะวะตาธัมโม,

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว

ธัมมัง นะมัสสามิ.

ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ปฏิบัติดีแล้ว

สังฆัง นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์

มาตา ปิตุ คุณัง อะหังวันทามิ,

ข้าพเจ้ากราบวันทาบิดามารดาผู้มีพระคุณโดยความเคารพ*(กราบ)*

ครู อุปัชฌา อาจาริยะคุณัง อะหัง วันทามิ,

ข้าพเจ้ากราบวันทา ครู อุปัชฌาย์ อาจารย์ผู้มีพระคุณโดยความเคารพ. *(กราบ)*

ทำวัตรเย็น

ปุพพภาคนมการพุทธานุสสติ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส ฯ

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า, พระองค์นั้น

อะระหะโต

ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส

สัมมาสัมพุทธัสสะ

ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง.

(๓ จบ)

พุทธานุสสติ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวว่า)

หันทะ มะยัง พุทธานุสสะติ นะยัง กะโรมะ เส.

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

ตัง โข ปะนะ ภะคะวันตัง เอวัง กัล๎ยาโณ กิตติสัทโท อัพภุคคะโต,

ก็ กิตติศัพท์อันงามของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, ได้ฟุ้งไปแล้วอย่างนี้ว่า

อิติปิ[๑] โส ภะคะวา,

เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น

อะระหัง,

เป็นผู้ไกลจากกิเลส

สัมมาสัมพุทโธ,

เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

วิชชาจะระณะสัมปันโน,

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ

สุคะโต,

เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี

โลกะวิทู,

เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง

---

๑ *แปลโดยอรรถ ย่อมได้ใจความตามสำนวนศัพท์ว่า "แม้เพราะเหตุอย่างนี้" เป็นต้น*

อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ,

เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้ อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า;

สัตถา เทวะมะนุสสานัง,

เป็นครูผู้สอนของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย;

พุทโธ,

เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม;

ภะคะวาติ.

เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์ ดังนี้.

พุทธาภิคีติ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

หันทะ มะยัง พุทธาภิคีติง กะโรมะ เส.

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

พุทธ์วาระหันตะวะระตาทิคุณาภิยุตโต,

พระพุทธเจ้าประกอบด้วยคุณ, มีความประเสริฐแห่งพระอรหันตคุณเป็นต้น

สุทธาภิญาณะกะรุณาหิ สะมาคะตัตโต,

มีพระองค์อันประกอบด้วยพระญาณ, และพระกรุณาอันบริสุทธิ์

โพเธสิ โย สุชะนะตัง กะมะลังวะ สูโร,

พระองค์ใด ทรงกระทำชนที่ดีให้เบิกบาน, ดุจอาทิตย์ทำบัวให้บาน

วันทามะหัง ตะมะระณัง สิระสา ชิเนนทัง.

ข้าพเจ้าไหว้พระชินสีห์, ผู้ไม่มีกิเลส พระองค์นั้น ด้วยเศียรเกล้า

พุทโธ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

พระพุทธเจ้าพระองค์ใด, เป็นสรณะอันเกษมสูงสุดของสัตว์ทั้งหลาย;

ปะฐะมานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น, อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกองค์ที่หนึ่งด้วยเศียรเกล้า

พุทธัสสาหัส๎มิ ทาโส วะ พุทโธ เม สามิกิสสะโร, (สำหรับผู้ชาย)

พุทธัสสาหัส๎มิ ทาสี วะ พุทโธ เม สามิกิสสะโร, (สำหรับผู้หญิง)

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระพุทธเจ้า, พระพุทธเจ้าเป็นนาย มีอิสระเหนือข้าพเจ้า

พุทโธ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระพุทธเจ้าเป็นเครื่องกำจัดทุกข์, และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า

พุทธัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระพุทธเจ้า

วันทันโตหัง จะริสสามิ พุทธัสเสวะ สุโพธิตัง, (สำหรับผู้ชาย)

วันทันตีหัง จะริสสามิ พุทธัสเสวะ สุโพธิตัง, (สำหรับผู้หญิง)

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม, ซึ่งความตรัสรู้ดีของพระพุทธเจ้า;

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระพุทธเจ้าเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุสาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้, ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนาของพระศาสดา

พุทธัง เม วันทะมาเนนะ ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ, (สำหรับผู้ชาย)
พุทธัง เม วันทะมานายะ ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ, (สำหรับผู้หญิง)

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระพุทธเจ้า, ได้ขวนขวายบุญใดในบัดนี้

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสาฯ

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า, ด้วยเดชแห่งบุญนั้น

หมอบกราบลงพร้อมกล่าวว่า

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี

พุทเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระพุทธเจ้า

พุทโธ ปะฏิคคัณ์หะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระพุทธเจ้า จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ พุทเธฯ

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระพุทธเจ้า ในกาลต่อไป

ธัมมานุสสติ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง ธัมมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เสฯ)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรม เป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้ว;

สันทิฏฐิโก,

เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ พึงเห็นได้ด้วยตนเอง;

อะกาลิโก,

เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้ไม่จำกัดกาล;

เอหิปัสสิโก,

เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกะผู้อื่นว่า ท่านจงมาดูเถิด;

โอปะนะยิโก,

เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว;

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ.

เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน ดังนี้.

ธัมมาภิคีติ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง ธัมมาภิคีติง กะโรมะ เสฯ)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

ส๎วากขาตะตาทิคุณะโยคะวะเสนะ เสยโย,

พระธรรม เป็นสิ่งที่ประเสริฐเพราะประกอบด้วยคุณ, คือความที่พระผู้มีภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว เป็นต้น

โย มัคคะปากะปะริยัตติวิโมกขะเภโท,

เป็นธรรมอันจำแนกเป็น มรรค ผล ปริยัติ และนิพพาน

ธัมโม กุโลกะปะตะนา ตะทะธาริธารี,

เป็นธรรมทรงไว้ซึ่งผู้ทรงธรรม จากการตกุไปสู่โลกที่ชั่ว

วันทามะหัง ตะมะหะรัง วะระธัมมะเมตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมอันประเสริฐนั้น, อันเป็นเครื่องขจัดเสียซึ่งความมืด

ธัมโม โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

พระธรรมใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุดของสัตว์ทั้งหลาย

ทุติยานุสสติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น, อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกองค์ที่สองด้วยเศียรเกล้า

ธัมมัสสาหัส์มิ ทาโส วะ ธัมโม เม สามิกิสสะโร, (สำหรับผู้ชาย)

ธัมมัสสาหัส์มิ ทาสี วะ ธัมโม เม สามิกิสสะโร, (สำหรับผู้หญิง)

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระธรรม, พระธรรมเป็นนาย มีอิสระเหนือข้าพเจ้า

ธัมโม ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระธรรมเป็นเครื่องกำจัดทุกข์, และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า

ธัมมัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระธรรม

วันทันโตหัง จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง, (สำหรับผู้ชาย)

วันทันตีหัง จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง, (สำหรับผู้หญิง)

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม, ซึ่งความเป็นธรรมดีของพระธรรม

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระธรรมเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้, ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนาของพระศาสดา

ธัมมัง เม วันทะมาเนนะ ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ, (สำหรับผู้ชาย)

ธัมมัง เม วันทะมานายะ ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ, (สำหรับผู้หญิง)

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระธรรม, ได้ขวนขวายบุญใด ในบัดนี้

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

หมอบกราบลงพร้อมกล่าวว่า

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี

ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระธรรม

ธัมโม ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระธรรม จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ ธัมเม.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระธรรม ในกาลต่อไป.

สังฆานุสสติ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะ เสฯ)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติดีแล้ว

อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติตรงแล้ว

ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติสมควรแล้ว

ยะทิทัง,

ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา,

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่, นับเรียงตัวบุรุษได้ ๘ บุรุษ

เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

นั่นแหละ สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า

อาหุเนยโย,

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา

ปาหุเนยโย,

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ

ทักขิเณยโย,

เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน

อัญชะลิกะระณีโย,

เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี

อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ.

เป็นเนื้อนาบุญของโลก, ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ดังนี้.

สังฆาภิคีติ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง สังฆาภิคีติง กะโรมะ เสฯ)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติคุณาทิยุตโต,

พระสงฆ์ที่เกิดโดยพระสัทธรรม, ประกอบด้วยคุณมีความปฏิบัติดีเป็นต้น

โยฏฐัพพิโธ อะริยะปุคคะละสังฆะเสฏโฐ,

เป็นหมู่แห่งพระอริยบุคคลอันประเสริฐ แปดจำพวก

สีลาทิธัมมะปะวะราสะยะกายะจิตโต,

มีกายและจิต อันอาศัยธรรมมีศีลเป็นต้น อันบวร

วันทามะหัง ตะมะริยานะคะณัง สุสุทธัง,

ข้าพเจ้าไหว้หมู่แห่งพระอริยเจ้าเหล่านั้น, อันบริสุทธิ์ด้วยดี

สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

พระสงฆ์หมู่ใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุดของสัตว์ทั้งหลาย

ตะติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น, อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกองค์ที่สามด้วยเศียรเกล้า

สังฆัสสาหัส์มิ ทาโส วะ สังโฆ เม สามิกิสสะโร, (สำหรับผู้ชาย)

สังฆัสสาหัส์มิ ทาสี วะ สงโฆ เม สามิกิสสะโร, (สำหรับผู้หญิง)

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระสงฆ์, พระสงฆ์เป็นนายมีอิสระเหนือข้าพเจ้า

สังโฆ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระสงฆ์เป็นเครื่องกำจัดทุกข์, และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า

สังฆัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระสงฆ์

วันทันโตหัง จิริสสามิ สังฆัสโสปะฏิปันนะตัง (สำหรับผู้ชาย)

วันทันตีหัง จะริสสามิ สังฆัสโสปะฏิปันนะตัง (สำหรับผู้หญิง)

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม, ซึ่งความปฏิบัติดีของพระสงฆ์

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระสงฆ์เป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้, ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนาของพระศาสดา

สังฆัง เม วันทะมาเนนะ ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ, (สำหรับผู้ชาย)

สังฆัง เม วันทะมานายะ ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ, (สำหรับผู้หญิง)

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระสงฆ์, ได้ขวนขวายบุญใดในบัดนี้

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า, ด้วยเดชแห่งบุญนั้น

หมอบกราบลงพร้อมกล่าวว่า

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี

สังเฆ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้วในพระสงฆ์

สังโฆ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระสงฆ์ จงงดโทษล่วงเกินอันนั้น

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ สังเฆ.

เพื่อการสำรวมระวัง ในพระสงฆ์ ในกาลต่อไป

(จบทำวัตรเย็น)

บทสวดมนต์พิเศษ

๑. ปุพพภาคนมการ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต

ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะเส.)

(แล้วสวดนะโม ๓ จบ พร้อมกัน)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์นั้น

อะระหะโต,

ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส

สัมมาสัมพุทธัสสะ.

ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

(๓ จบ)

๒. สรณคมนปาฐะ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง ติสะระณะคะมะนะปาฐัง ภะณามะเส.)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

ข้าพเจ้าถือเอาพระพุทธเจ้า เป็นสรณะ

ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ.

ข้าพเจ้าถือเอาพระธรรม เป็นสรณะ

สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ.

ข้าพเจ้าถือเอาพระสงฆ์ เป็นสรณะ

ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

แม้ครั้งที่สอง ข้าพเจ้าถือเอาพระพุทธเจ้า เป็นสรณะ

ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ.

แม้ครั้งที่สอง ข้าพเจ้าถือเอาพระธรรม เป็นสรณะ

ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ.

แม้ครั้งที่สอง ข้าพเจ้าถือเอาพระสงฆ์ เป็นสรณะ

ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

แม้ครั้งที่สาม ข้าพเจ้าถือเอาพระพุทธเจ้า เป็นสรณะ

ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ.

แม้ครั้งที่สาม ข้าพเจ้าถือเอาพระธรรม เป็นสรณะ

ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ.

แม้ครั้งที่สาม ข้าพเจ้าถือเอาพระสงฆ์ เป็นสรณะ

๓. อัฏฐสิกขาปทปาฐะ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง อัฏฐะสิกขาปะทะปาฐัง ภะณามะ เส.)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

ปาณาติปาตา เวระมะณี,

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการฆ่า

อะทินนาทานา เวระมะณี,

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้แล้ว

อะพ๎รัห๎มะจะริยา เวระมะณี,

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการกระทำอันมิใช่พรหมจรรย์

มุสาวาทา เวระมะณี,

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการพูดไม่จริง

สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี,

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการดื่มสุรา และเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

วิกาละโภชะนา เวระมะณี,

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการบริโภคอาหารในยามวิกาล

นัจจะคีตะ วาทิตะ วิสูกะ ทัสสนะ มาลาคันธะ วิเลปะนะ ธาระณะ มัณฑะนะ วิภูสะ นัฏฐานา เวระมะณี,

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการฟ้อนรำ การขับเพลง การดนตรี การดูการเล่นชนิดเป็นข้าศึกต่อกุศล การทัดทรงสวมใส่ การประดับ การตกแต่งตน ด้วยพวงมาลา ด้วยเครื่องกลิ่น และเครื่องผัดทา

อุจจาสะยะนะ มะหาสะยะนา เวระมะณี,

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการนั่งนอนบนที่นอนสูงและที่นอนใหญ่

๔. ท๎วัตติงสาการปาฐะ (อาการ ๓๒)

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง ท๎วัตติงสาการะปาฐัง ภะณามะ เส.)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

อัตถิ อิมัส๎มิง กาเย ในร่างกายนี้มี,

เกสา ผมทั้งหลาย

โลมา	ขนทั้งหลาย
นะขา	เล็บทั้งหลาย
ทันตา	ฟันทั้งหลาย
ตะโจ	หนัง,
มังสัง	เนื้อ,
นะหารู	เอ็นทั้งหลาย,
อัฏฐี	กระดูกทั้งหลาย
อัฏฐิมิญชัง	เยื่อในกระดูก,
วักกัง	ไต,
หะทะยัง	หัวใจ,
ยะกะนัง	ตับ,
กะโลมะกัง	พังผืด,
ปิหะกัง	ม้าม,
ปัปผาสัง	ปอด,
อันตัง	ลำไส้,
อันตะคุณัง	ลำไส้สุด,
อุทะริยัง	อาหารในกระเพาะ,
กะรีสัง	อุจจาระ,
ปิตตัง	น้ำดี,
เสมหัง	เสลด,
ปุพโพ	หนอง,
โลหิตัง	โลหิต (เลือด),
เสโท	เหงื่อ,
เมโท	มัน,

อัสสุ	น้ำตา,
วะสา	น้ำเหลือง,
เขโฬ	น้ำลาย,
สิงฆานิกา	น้ำเมือก,
ละสิกา	น้ำลื่นหล่อข้อ,
มุตตัง	น้ำมูตร,
มัตถะเกมัตถะลุงคัง	เยื่อมันสมองในกะโหลกศีรษะ,
อิติ	ดังนี้แล.

๕. เขมาเขมสรณทีปิกคาถา

(คาถาอันแสดงถึงที่พึ่งอันเกษม และที่พึ่งอันไม่เกษม)

พะหุง เว สะระณัง ยันติ ปัพพะตานิ วะนานิ จะ,
อารามะรุกขะเจติยานิ มะนุสสา ภะยะตัชชิตา,

มนุษย์เป็นอันมาก เมื่อเกิดมีภัยคุกคามแล้ว, ก็ถือเอาภูเขาบ้าง ป่าไม้บ้าง, อาราม และรุกขเจดีย์บ้าง เป็นสรณะ

เนตัง โข สะระณัง เขมัง เนตัง สะระณะมุตตะมัง,
เนตัง สะระณะมาคัมมะ สัพพะทุกขา ปะมุจจะติ.

นั่น มิใช่สรณะอันเกษมเลย, นั่น มิใช่สรณะอันสูงสุด, เขาอาศัยสรณะนั่นแล้ว ย่อมไม่พ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้

โย จะ พุทธัญจะ ธัมมัญจะ สังฆัญจะ สะระณัง คะโต, จัตตาริ อะริยะสัจจานิ สัมมัปปัญญายะ ปัสสะติ,

ส่วนผู้ใดถือเอาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะแล้ว, เห็นอริยสัจจ์ คือ ความจริงอันประเสริฐสี่ ด้วยปัญญาอันชอบ,

ทุกขัง ทุกขะสะมุปปาทัง ทุกขัสสะ จะ อะติกกะมัง,
อะริยัญจัฏฐังคิกัง มัคคัง ทุกขูปะสะมะคามินัง,

คือเห็นความทุกข์, เหตุให้เกิดทุกข์, ความก้าวล่วงทุกข์เสียได้, และหนทางมีองค์แปด อันประเสริฐ อันเป็นเครื่องถึงความดับทุกข์

เอตัง โข สะระณัง เขมัง เอตัง สะระณะมุตตะมัง,
เอตัง สะระณะมาคัมมะ สัพพะทุกขา ปะมุจจะติ.

นั่นแหละ เป็นสรณะอันเกษม, นั่นเป็นสรณะอันสูงสุด เขาอาศัยสรณะนั้นแล้ว ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้.

๖. อริยธนคาถา

(คาถาอันว่าด้วยทรัพย์อันประเสริฐ)

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง อะริยะธะนะคาถาโย ภะณามะ เส.)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

ยัสสะ สัทธา ตะถาคะเต อะจะลา สุปะติฏฐิตา,

ศรัทธา ในพระตถาคตของผู้ใด, ตั้งมั่นอย่างดี ไม่หวั่นไหว,

สีลัญจะ ยัสสะ กัล์ยาณัง อะริยะกันตัง ปะสังสิตัง,

และศีลของผู้ใดงดงาม, เป็นที่สรรเสริญเป็นที่พอใจของพระอริยเจ้า,

สังเฆ ปะสาโท ยัสสัตถิ อุชุภูตัญจะ ทัสสะนัง,

ความเลื่อมใสของผู้ใดมีในพระสงฆ์, และความเห็นของผู้ใดตรง,

อะทะลิทโทติ ตัง อาหุ อะโมฆันตัสสะ ชีวิตัง,

บัณฑิตกล่าวเรียกขานผู้นั้นว่า คนไม่จน ชีวิตของเขาไม่เป็นหมัน,

ตัส์มา สัทธัญจะ สีลัญจะ ปะสาทัง ธัมมะทัสสะนัง,
อะนุยุญเชถะ เมธาวี สะรัง พุทธานะสาสะนัง.

เพราะฉะนั้น เมื่อระลึกได้ถึงคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าอยู่, ผู้มีปัญญาควรก่อสร้างศรัทธา ศีล ความเลื่อมใส และความเห็นธรรม ให้เนือง ๆ.

๗. ติลักขณาทิคาถา

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง ติลักขะณาทิคาถาโย ภะณามะ เส.)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ

เมื่อใดบุคคลเห็นด้วยปัญญาว่า, สังขารทั้งปวงไม่เที่ยง,

อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา

เมื่อนั้น ย่อมเหนื่อยหน่ายในสิ่งที่เป็นทุกข์ที่ตนหลง, นั่นแหละเป็นทางแห่งพระนิพพาน อันเป็นธรรมหมดจด,

สัพเพ สังขารา ทุกขาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ,

เมื่อใดบุคคลเห็นด้วยปัญญาว่า, สังขารทั้งปวงเป็นทุกข์,

อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา,

เมื่อนั้น ย่อมเหนื่อยหน่ายในสิ่งที่เป็นทุกข์ที่ตนหลง, นั่นแหละเป็นทางแห่งพระนิพพาน อันเป็นธรรมหมดจด,

สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ,

เมื่อใด บุคคลเห็นด้วยปัญญาว่า ธรรมทั้งปวงเป็นอนัตตา,

อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา.

เมื่อนั้น ย่อมเหนื่อยหน่ายในสิ่งที่เป็นทุกข์ที่ตนหลง, นั่นแหละเป็นทางแห่งพระนิพพาน, อันเป็นธรรมหมดจด.

อัปปะกา เต มะนุสเสสุ เย ชะนา ปาระคามิโน,

ในหมู่มนุษย์ทั้งหลาย, ผู้ที่ถึงฝั่งแห่งพระนิพพานมีน้อยนัก,

อะถายัง อิตะรา ปะชา ตีระเมวานุธาวะติ.

หมู่มนุษย์นอกนั้น ย่อมวิ่งเลาะอยู่ตามฝั่งในนี่เอง,

เย จะ โข สัมมะทักขาเต ธัมเม ธัมมานุวัตติโน,

ก็ชนเหล่าใดประพฤติสมควรแก่ธรรม, ในธรรมที่ตรัสไว้ชอบแล้ว,

เต ชะนา ปาระเมสสันติ มัจจุเธยยัง สุทุตตะรัง.

ชนเหล่านั้นจักถึงฝั่งแห่งพระนิพพาน, ข้ามพ้นบ่วงแห่งมัจจุที่ข้ามได้ยากนัก.

กัณหัง ธัมมัง วิปปะหายะ สุกกัง ภาเวถะ ปัณฑิโต,

จงเป็นบัณฑิตละธรรมดำเสีย, แล้วเจริญธรรมขาว,

โอกา อะโนกะมาคัมมะ วิเวเก ยัตถะ ทูระมัง,

ตัต์ราภิระติมิจเฉยยะ หิต์วา กาเม อะกิญจะโน.

จงมาถึงที่ไม่มีน้ำ จากที่มีน้ำ, จงละกามเสีย, เป็นผู้ไม่มีความกังวล, จงยินดีเฉพาะต่อพระนิพพานอันเป็นที่สงัด, ซึ่งสัตว์ยินดีได้โดยยาก.

ปะริโยทะเปยยะ อัตตานัง จิตตัก์เลเสหิ ปัณฑิโต

บัณฑิตพึงยังตนให้ผ่องแผ้ว, จากเครื่องเศร้าหมองจิต

เยสัง สัมโพธิยังเคสุ สัมมา จิตตัง สุภาวิตัง

ชนเหล่าใดอบรมจิตดีแล้วโดยชอบ, ในองค์เป็นเหตุให้ตรัสรู้

อาทานะปะฏินิสสัคเค อะนุปาทายะ เย ระตา

ไม่ถือมั่นยินดีแล้วในความสละคืนความถือมั่น

ขีณาสะวา ชุติมันโต เต โลเก ปะรินิพพุตตาติ

ชนเหล่านั้นเป็นผู้สิ้นอาสวะ, มีความรุ่งเรืองปรินิพพานแล้วในโลกนี้ ฯ

๘. ภารสุตตคาถา

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง ภาระสุตตะคาถาโย ภะณามะ เส.)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

ภารา หะเว ปัญจักขันธา,

ขันธ์ทั้งห้า เป็นของหนักเน้อ,

ภาระหาโร จะ ปุคคะโล,

บุคคลแหละ เป็นผู้แบกของหนักพาไป,

ภาระทานัง ทุกขัง โลเก,

การแบกของหนัก เป็นความทุกข์ในโลก,

ภาระนิกเขปะนัง สุขัง,

การสลัดของหนักทิ้งลงเสีย เป็นความสุข,

นิกขิปิต๎วา คะรุง ภารัง,

พระอริยเจ้า สลัดทิ้งของหนัก ลงเสียแล้ว

อัญญัง ภารัง อะนาทิยะ,

ทั้งไม่หยิบฉวยของหนักอันอื่น ขึ้นมาอีก,

สะมูลัง ตัณหัง อัพพุย๎หะ,

ก็เป็นผู้ถอนตัณหาขึ้นได้ กระทั่งราก,

นิจฉาโต ปะรินิพพุโต.

เป็นผู้หมดสิ่งปรารถนา ดับสนิทไม่มีส่วนเหลือ.

๙. ภัทเทกรัตตคาถา

(คาถาอันว่าด้วยความเป็นผู้มีราตรีเดียวอันเจริญ)

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง ภัทเทกะรัตตะคาถาโย ภะณามะ เส.)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

อะตีตัง นานวาคะเมยยะ นัปปะฏิกังเข อะนาคะตัง,

บุคคลไม่ควรตามคิดถึงสิ่งที่ล่วงไปแล้ว ด้วยอาลัย, และไม่พึงพะวงถึงสิ่งที่ยังไม่มาถึง,

ยะทะตีตัมปะหีนันตัง อัปปัตตัญจะ อะนาคะตัง,

สิ่งที่เป็นอดีตก็ละไปแล้ว, สิ่งที่เป็นอนาคตก็ยังไม่มา,

ปัจจุปปันนัญจะ โย ธัมมัง ตัตถะ ตัตถะ วิปัสสะติ,

อะสังหิรัง อะสังกุปปัง ตัง วิทธา มะนุพ์รูหะเย.

ผู้ใดเห็นธรรมอันเกิดขึ้นเฉพาะหน้าในที่นั้นๆ อย่างแจ่มแจ้ง, ไม่ง่อนแง่น คลอนแคลน, เจ้าควรพอกพูนอาการเช่นนั้นไว้.

อัชเชวะ กิจจะมาตัปปัง โก ชัญญา มะระณัง สุเว,

ความเพียรเป็นกิจที่ต้องทำวันนี้, ใครจะรู้ความตายแม้พรุ่งนี้,

นะ หิ โน สังคะรันเตนะ มะหาเสเนนะ มัจจุนา,

เพราะการผัดเพี้ยนต่อมัจจุราชซึ่งมีเสนามาก ย่อมไม่มีสำหรับเรา,

เอวัง วิหาริมาตาปิง อะโหรัตตะมะตันทิตัง,

ตัง เว ภัทเทกะรัตโตติ สันโต อาจิกขะเต มุนิ.

มุนีผู้สงบ ย่อมกล่าวเรียกผู้มีความเพียรอยู่เช่นนั้น, ไม่เกียจคร้านทั้งกลางวันกลางคืนว่า “ผู้เป็นอยู่แม้เพียงราตรีเดียวก็น่าชม”.

๑๐. ธัมมคารวาทิคาถา

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง ธัมมะคาระวาทิคาถาโย ภะณามะ เส.)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

เย จะ อะตีตา สัมพุทธา เย จะ พุทธา อะนาคะตา,
โย เจตะระหิ สัมพุทโธ พะหุนนัง โสกะนาสะโน,

พระพุทธเจ้าบรรดาที่ล่วงไปแล้วด้วย, ที่ยังไม่มาตรัสรู้ด้วย, และพระพุทธเจ้าผู้ขจัดโศกของมหาชน ในกาลบัดนี้ ด้วย

สัพเพ สัทธัมมะคะรุโน วิหะริงสุ วิหะรันติ จะ
อะถาปิ วิหะริสสันติ เอสา พุทธานะธัมมะตา,

พระพุทธเจ้าทั้งปวงนั้น ทุกพระองค์ เคารพพระธรรม, ได้เป็นมาแล้วด้วย, กำลังเป็นอยู่ด้วย, และจักเป็นด้วย, เพราะธรรมดาของพระพุทธเจ้าทั้งหลายเป็นเช่นนี้เอง.

ตัสฺมา หิ อัตตะกาเมนะ มะหัตตะมะภิกังขะตา,
สัทธัมโม คะรุกาตัพโพ สะรัง พุทธานะสาสะนัง.

เพราะฉะนั้นบุคคลผู้รักตน หวังอยู่เฉพาะคุณเบื้องสูง, เมื่อระลึกได้ถึงคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าอยู่, จงทำความเคารพพระธรรม.

นะ หิ ธัมโม อะธัมโม จะ อุโภ สะมะวิปากิโน,

ธรรม และ อธรรม จะมีผลเหมือนกันทั้งสองอย่างหามิได้,

อะธัมโม นิระยัง เนติ ธัมโม ปาเปติ สุคะติง,

อธรรม ย่อมนำไปนรก, ธรรมย่อมนำไปให้ถึงสุคติ.

ธัมโม หะเว รักขะติ ธัมมะจาริง,

ธรรมแหละ ย่อมรักษา ผู้ประพฤติธรรมเป็นนิจ

ธัมโม สุจิณโณ สุขะมาวะหาติ,

ธรรมที่ประพฤติดีแล้ว ย่อมนำสุขมาให้ตน,

เอสานิสังโส ธัมเม สุจิณเณ.

นี่เป็นอานิสงส์ ในธรรมที่ตนประพฤติดีแล้ว.

๑๑. โอวาทปาฏิโมกขคาถา

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง โอวาทะปาฏิโมกขะคาถาโย ภะณามะ เส.)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

สัพพะปาปัสสะ อะกะระณัง,

การไม่ทำบาปทั้งปวง,

กุสะลัสสูปะสัมปะทา,

การทำกุศลให้ถึงพร้อม,

สะจิตตะปะริโยทะปะนัง,

การชำระจิตของตนให้ขาวรอบ,

เอตัง พุทธานะสาสะนัง.

ธรรม ๓ อย่างนี้ เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.

ขันตี ปะระมัง ตะโป ตีติกขา,

ขันติ คือความอดกลั้น เป็นธรรมเครื่องเผากิเลสอย่างยิ่ง,

นิพพานัง ปะระมัง วันทันติ พุทธา,

ผู้รู้ทั้งหลาย กล่าวพระนิพพานว่าเป็นธรรมอันยิ่ง,

นะ หิ ปัพพะชิโต ปะรูปะฆาตี,

ผู้กำจัดสัตว์อื่นอยู่ ไม่ชื่อว่าเป็นบรรพชิตเลย,

สะมะโณ โหติ ปะรัง วิเหฐะยันโต,

ผู้ทำสัตว์อื่นให้ลำบากอยู่ ไม่ชื่อว่าเป็นสมณะเลย,

อะนูปะวาโท อะนูปะฆาโต, การไม่พูดร้าย การไม่ทำร้าย,

ปาฏิโมกเข จะ สังวะโร, การสำรวมในปาติโมกข์,

มัตตัญญุตา จะ ภัตตัส์มิง, ความเป็นผู้รู้ประมาณในการบริโภค,

ปันตัญจะ สะยะนาสะนัง, การนอน การนั่ง ในที่อันสงัด,

อะธิจิตเต จะ อาโยโค, ความหมั่นประกอบในการทำจิตให้ยิ่ง,

เอตัง พุทธานะสาสะนัง.

ธรรม ๖ อย่างนี้ เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.

๑๒. ปฐมพุทธภาสิตคาถา[๔]

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง ปะฐะมะพุทธะภาสิตะคาถาโย ภะณามะ เส.)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

อะเนกะชาติสังสารัง สันธาวิสสัง อะนิพพิสัง.

เมื่อเรายังไม่พบญาณใดแล่นท่องเที่ยวไปในสงสารเป็นเอนกชาติ

---

[๔] *คำแปลที่เข้าใจง่าย คือ เราแสวงหาอยู่ซึ่งนายช่างผู้กระทำซึ่งเรือน เมื่อไม่ประสบท่องเที่ยวไปแล้วสู่สงสารมีชาติมิใช่หนึ่ง การเกิดบ่อยๆ เป็นความทุกข์ แนะนายช่างผู้ทำซึ่งเรือน ท่านถูกเราเห็นแล้ว ท่านจะไม่ได้สร้างเรือนอีกต่อไป โครงเรือนทั้งหมดของเจ้าเราก็หักเสียแล้ว ยอดแห่งเรือนเราก็รื้อเสียแล้ว จิตของเราถึงความเป็นธรรมชาติอันปัจจัยอะไรๆ ปรุงแต่งไม่ได้แล้ว เราได้ถึงแล้วซึ่งความสิ้นไปแห่งตัณหาทั้งหลาย เป็นคาถาที่พระพุทธเจ้าทั้งหลายตรัสครั้งแรกในวันเป็นที่ตรัสรู้เพื่อทักทายตัณหา*

คะหะการัง คะเวสันโต ทุกขา ชาติ ปุนัปปุนัง,

แสวงหาอยู่ซึ่งนายช่างปลูกเรือน, คือตัณหา ผู้สร้างภพ, การเกิดทุกคราว เป็นทุกข์ร่ำไป

คะหะการะกะ ทิฏโฐสิ ปุนะ เคหัง นะ กาหะสิ,

นี่แนะ นายช่างปลูกเรือน เรารู้จักเจ้าเสียแล้ว, เจ้าจะทำเรือนให้เราไม่ได้อีกต่อไป,

สัพพา เต ผาสุกา ภัคคา คะหะกูฏัง วิสังขะตัง,

โครงเรือนทั้งหมดของเจ้าเราหักเสียแล้ว, ยอดเรือนเราก็รื้อเสียแล้ว,

วิสังขาระคะตัง จิตตัง ตัณหานัง ขะยะมัชฌะคา.

จิตของเราถึงแล้วซึ่งสภาพที่อะไรปรุงแต่งไม่ได้อีกต่อไป, มันได้ถึงแล้วซึ่งความสิ้นไปแห่งตัณหา.

๑๓. ปัจฉิมพุทโธวาทปาฐะ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง ปัจฉิมะพุทโธวาทะปาฐัง ภะณามะ เส.)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

หันทะทานิ ภิกขะเว อามันตะยามิ โว,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บัดนี้, เราขอเตือนท่านทั้งหลายว่า

วะยะธัมมา สังขารา,

สังขารทั้งหลาย มีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา,

อัปปะมาเทนะ สัมปาเทถะ,

ท่านทั้งหลาย, จงทำความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด

อะยัง ตะถาคะตัสสะ ปัจฉิมา วาจา.

นี้เป็นพระวาจามีในครั้งสุดท้าย ของพระตถาคตเจ้า.

๑๔. เมตตานิสังสะสุตตะปาโฐ

เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ พะหุลีกะตายะ ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ อะนุฏฐิตายะ ปะริจิตายะ สุสะมารัทธายะ เอกาทะสานิสังสา ปาฏิกังขาฯ กะตะเม เอกาทะสะฯ สุขัง สุปะติ สุขัง ปะฏิพุชฌะติฯ นะ ปาปะกัง สุปินัง ปัสสะติฯ มะนุสสานัง ปิโย โหติ อะมะนุสสานัง ปิโย โหติฯ เทวะตา รักขันติฯ นาสสะ อัคคิ วา วิสัง วา สัตถัง วา กะมะติฯ ตุวะฏัง จิตตัง สะมาธิยะติฯ มุขะวัณโณ วิปปะสีทะติฯ อะสัมมุฬ์โห กาลัง กะโรติฯ อุตตะริง อัปปะฏิวิชฌันโต พ์รัห์มะโลกูปะโค โหติฯ

เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ พะหุลีกะตายะ ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ อะนุฏฐิตายะ ปะริจิตายะ สุสะมารัทธายะ อิเม เอกาทะสานิสังสา ปาฏิกังขาติฯ อิทะมะโวจะ ภะคะวาฯ อัตตะมะนา เต ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุนติฯ

๑๕. บทระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย

(หัวหน้านำ) หันทะ มะยัง ระตะนะคุณัง กะโรมะ เสฯ

(รับ) อิมินา สักกาเรนะ	ข้าพระองค์ขอนอบน้อมบูชา
แด่องค์สมเด็จพระศาสดา	ผู้ทรงปัญญาและบารมี
ทรงสง่าด้วยราศรี	ประเสริฐเลิศดีมีพระคุณ

ทรงมีพระเมตตาเกื้อหนุน แผ่บุญค้ำจุนให้พ้นภัย
พระองค์เป็นประทีปสดใส ให้กำเนิดรัตนตรัยดวงงาม
องค์แห่งรัตนะมีสาม ระบือนามไปทั่วธานี
องค์พระพุทธชินศรี ตรัสรู้ชอบดีในพระธรรม
ชาวพุทธทุกคนจงจดจำ ช่วยกันแนะนำให้แพร่ไป
ทุกคนจะเกิดเลื่อมใส พระธรรมนำสุขใจสถาพร
ผู้แนะนำซึ่งคำสั่งสอน คือศิษย์พระชินวรทุกองค์
มวลหมู่พระภิกษุสงฆ์ ได้ดำรงพระศาสนามา
ลูกขอก้มกราบวันทา พุทธศาสนาจงถาวรแด่เทอญฯ

๑๖. บทระลึกถึงคุณบิดามารดา

(หัวหน้านำ) **หันทะ มะยัง มาตาปิตุคุณัง กะโรมะ เสฯ**

(รับ) **อิมินา สักกาเรนะ** ลูกขอกราบสักการะบูชา
แด่พระบิดรมารดา อันลูกยาขอน้อมระลึกคุณ
ท่านมีเมตตาการุณ อุปการคุณต่อบุตรธิดา
ได้ให้กำเนิดเกิดลูกมา ทั้งการศึกษาและอบรม
ถึงแม้นลำบากขื่นขม ทุกข์ระทมสักเพียงไร
ท่านไม่เคยจะหวั่นไหว ต่อสิ่งใดที่ได้เลี้ยงมา
พระคุณของท่านล้นฟ้า ยิ่งกว่าธาราและแผ่นดิน
ลูกขอบูชาเป็นอาจิณ ตราบจนสิ้นดวงชีวา
ขอปวงเทพไท้รักษา พระบิดรมารดาของข้าเทอญฯ

๑๗. บทระลึกถึงคุณครูบาอาจารย์

(หัวหน้านำ) **หันทะ มะยัง อาจาริยะคุณัง กะโรมะ เสฯ**

(รับ) **อิมินา สักกาเรนะ** เกล้าขอน้อมคารวะบูชา
แด่อาจารย์อุปัชฌายา ผู้ให้การศึกษาและอบรม
เริ่มต้นจากวัยประถม ให้วิทยาคมเสมอมา
เพิ่มพูนสติปัญญา อีกวิชาศีลธรรมประจำใจ
ท่านชี้ทางสว่างสดใส ทั้งระเบียบวินัยประจำตน
ศิษย์ที่ดีต้องหมั่นฝึกฝน ประพฤติตนแต่ดีตลอดไป
จงสังวรสำรวมเอาไว้ ทั้งกายใจของเราให้มั่นคง
ตั้งจิตไว้ให้เที่ยงตรง เพื่อจรรโลงในพระคุณ
ขอผลบุญโปรดจงเกื้อหนุน อาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่าน เทอญฯ

๑๘. บทไหว้บารมี ๓๐ ทิศ แบบครูบาศรีวิชัย

(หัวหน้านำ) **หันทะ มะยัง ปารมิโย กะโรมะ เสฯ**

ทานะปาระมี สัมปันโน ทานะอุปะปาระมีสัมปันโน ทานะ-ปะระมัตถะ ปาระมี สัมปันโน เมตตาไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

สีละปาระมี สัมปันโน สีละอุปะปาระมีสัมปันโน สีละปะระมัตถะ ปาระมี สัมปันโน เมตตาไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

เนกขัมมะปาระมี สัมปันโน เนกขัมมะอุปะปาระมี สัมปันโน

เนกขัมมะปะระมัตถะ ปาระมี สัมปันโน เมตตาไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

ปัญญาปาระมี สัมปันโน ปัญญาอุปะปาระมีสัมปันโน ปัญญา-ปะระมัตถะ ปาระมี สัมปันโน เมตตาไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

วิริยะปาระมี สัมปันโน วิริยะอุปะปาระมีสัมปันโน วิริยะปะระมัตถะ ปาระมี สัมปันโน เมตตาไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

ขันติปาระมี สัมปันโน ขันติอุปะปาระมี สัมปันโน ขันติปะระมัตถะ ปาระมี สัมปันโน เมตตาไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

สัจจะปาระมี สัมปันโน สัจจะอุปะปาระมี สัมปันโน สัจจะปะระมัตถะ ปาระมี สัมปันโน เมตตาไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

อะธิษฐานะปาระมี สัมปันโน อะธิษฐานะอุปะปาระมี สัมปันโน อะธิษฐานะปะระมัตถะ ปาระมี สัมปันโน เมตตาไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

เมตตาปาระมี สัมปันโน เมตตาอุปะปาระมี สัมปันโน เมตตาปะระมัตถะ ปาระมี สัมปันโน เมตตาไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

อุเปกขาปาระมี สัมปันโน อุเปกขาอุปะปาระมี สัมปันโน อุเปกขาปะระมัตถะ ปาระมี สัมปันโน เมตตาไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

ทะสะปาระมี สัมปันโน ทะสะอุปะปาระมี สัมปันโน ทะสะปะระมัตถะ ปาระมี สัมปันโน เมตตาไมตรี กรุณา มุทิตา อุเบกขาปาระมี สัมปันโน อิติปิโส ภะคะวาฯ

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ นะมามิหังฯ.

๑๙. นมัสการพระอรหันต์ ๘ ทิศ

(นำ) **หันทะ มะยัง สะระภัญเญนะ พุทธมังคะละคาถาโย ภะณามะ เสฯ**

(รับ) **สัมพุทโธ ทิปะทัง เสฏโฐ นิสินโน เจวะ มัชฌิมา**

โกณฑัญโญ ปุพพะภาเค จะ อาคะเณยเย จะ กัสสะโป

สารีปุตโต จะ ทักขิเณ หะระติเย อุปาลี จะ

ปัจฉิเมปิ จะ อานันโท พายัพเพ จะ คะวัมปะติ

โมคคัลลาโน จะ อุตตะเร อิสาเนปิ จะ ราหุโล

อิเม โข มังคะลา พุทธา สัพเพ อิธะ ปะติฏฐิตา

วันทิตา เต จะ อัมเหหิ สักกาเรหิ จะ ปูชิตา

เอเตสัง อานุภาเวนะ สัพพะโสตถี ภะวันตุ โนฯ

อิจเจวะจันตะนะมัสสะเนยยัง

นะมัสสะมาโน ระตะนัตตะยัง ยัง

ปุญญาภิสันทัง วิปุลัง อะลัตถัง

ตัสสานุภาเวนะ หะตันตะราโย ฯ

๒๐. คาถาบูชาพระพุทธสิหิงค์

(กล่าวนะโม ๓ จบ)

(นำ) **หันทะ มะยัง พุทธะปะสังสา คาถาโย**

พุทธะสิหิงโค นามะ ภะณามะ เสฯ

(รับ) **อิติ ปะวะระสิหิงโค อุตตะมะยะโสปิ เตโช**

ยัตถะ กัตถะ จิตโตโส สักกาโร อุปาโท

สะกาละพุทธะสาสะนัง โชตะยันโตวะ ทีโป

สุระนะเรหิ มะหิโต ธะระมาโนวะ พุทโธติ

(คำแปล) พุทธะสิหิงคา อุบัติมา ณ แดนใด

ประเสริฐ ธ เกริกไกร ดุจกายพระศาสดา

เป็นที่เคารพน้อม มนุษย์พร้อมทั้งเทวา

เปรียบเช่นชวาลา ศาสนาที่ยืนยง

เหมือนหนึ่งพระสัมพุทธ สุวิสุทธิ์พระชนม์คง

แดนใดพระดำรง พระศาสน์คงก็จำรูญ

ด้วยเดชสิทธิศักดิ์ ธ พิทักษ์อนุกูล

พระศาสน์ บ่ มีสูญ พระเพิ่มพูนมหิทธา

ข้าฯ ขอเคารพน้อม วจีค้อมขึ้นบูชา

พิทักษ์ ธ รักษา พระศาสน์มาตลอดกาล

ปวงข้าฯ จะประกาศ พุทธศาสน์ให้ไพศาล

ขอพระอภิบาล ชินมารนิรันดร์ เทอญ

๒๑. คาถาหว่านทราย

อิมัส์มิง ราชะ เสมานา เขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัสสานิ **พุทธะ**ชาละปะริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุฯ

อิมัส์มิง ราชะ เสมานา เขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัสสานิ **ธัมมะ**ชาละปะริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุฯ

อิมัส์มิง ราชะ เสมานา เขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัสสานิ **ปัจเจกะพุทธะ** ชาละปะริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุฯ

อิมัส์มิง ราชะ เสมานา เขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัสสานิ **สังฆะ**ชาละปะริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุฯ

๒๒. คาถาโพธิบาท

บูรพารัส์มิง พระพุทธะคุณัง บูรพารัส์มิง พระธัมเมตัง บูรพารัส์มิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ

อาคะเนรัส์มิง พระพุทธะคุณัง อาคะเณรัส์มิง พระธัมเมตัง อาคะเนรัส์มิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรคสัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ

ทักษิณรัส์มิง พระพุทธะคุณัง ทักษิณรัส์มิง พระธัมเมตัง ทักษิณรัส์มิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก

สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ

หรดีรัส์มิง พระพุทธะคุณัง หรดีรัส์มิง พระธัมเมตัง หรดีรัส์มิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ

ปัจจิมรัส์มิง พระพุทธะคุณัง ปัจจิมรัส์มิง พระธัมเมตัง ปัจจิมรัส์มิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ

พายัพรัส์มิง พระพุทธะคุณัง พายัพรัส์มิง พระธัมเมตัง พายัพรัส์มิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ

อุดรรัส์มิง พระพุทธะคุณัง อุดรรัส์มิง พระธัมเมตัง อุดรรัส์มิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ

อิสานรัส์มิง พระพุทธะคุณัง อิสานรัส์มิง พระธัมเมตัง อิสานรัส์มิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ

ปะฐะวีรัส๎มิง พระพุทธะคุณัง ปะฐะวีรัส๎มิง พระธัมเมตัง ปะฐะวีรัส๎มิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย[๕] สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ

อากาสรัส๎มิง พระพุทธะคุณัง อากาสรัส๎มิง พระธัมเมตัง อากาสรัส๎มิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย[๖] สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ

๒๓. คาถามงคลจักรวาลแปดทิศ

อิมัส๎มิงมงคลจักรวาลทั้งแปดทิศ ประสิทธิจงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบครอบทั่วอนัตตา ราชะ เสมานาเขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัส สานิ **พุทธะ**ชาละปะริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุฯ

อิมัส๎มิงมงคลจักรวาลทั้งแปดทิศ ประสิทธิจงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบครอบทั่วอนัตตา ราชะ เสมานาเขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัส สานิ **ธัมมะ**ชาละปะริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุฯ

[๕,๖] *สวดแบบวัดศาลาแดง ดังนี้...หายทุกข์ หายโศก หายโรค หายภัย หายเคราะห์ เสนียดจัญไร หายไปทันที...*

อิมัสมิงมงคลจักรวาลทั้งแปดทิศ ประสิทธิจงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบครอบทั่วอนัตตา ราชะ เสมานาเขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัส สานิ **ปัจเจกะพุทธะชาละ**ประริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุฯ

อิมัสมิงมงคลจักรวาลทั้งแปดทิศ ประสิทธิจงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบครอบทั่วอนัตตา ราชะ เสมานาเขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัส สานิ **สังฆะชาละ**ปะริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุฯ

๒๔. เทวะตาอุยโยชะนะคาถา

ทุกขัปปัตตา จะ นิททุกขา ภะยัปปัตตา จะ นิพภะยา
โสกัปปัตตา จะ นิสโสกา โหนตุ สัพเพปิ ปาณิโน
เอตตาวะตา จะ อัมเหหิ สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทัง
สัพเพ เทวานุโมทันตุ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
ทานัง ทะทันตุ สัทธายะ สีลัง รักขันตุ สัพพะทา
ภาวะนาภิระตา โหนตุ คัจฉันตุ เทวะตาคะตาฯ

สัพเพ พุทธา พะลัปปัตตา ปัจเจกานัญจะ ยัง พะลัง
อะระหันตานัญจะ เตเชนะ รักขัง พันธามิ สัพพะโสฯ

๒๕. ภะวะตุ สัพพะฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เตฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เตฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา สัพพะสังฆานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เตฯ

๒๖. คำสมาทานกรรมฐาน

อุกาสะ อุกาสะ, ณ โอกาสบัดนี้, ข้าพเจ้า, ขอสมาทาน, ซึ่งพระกรรมฐาน, ขอขณิกะสมาธิ, อุปจาระสมาธิ อัปปะนาสมาธิ, และวิปัสสนาญาณ, จงบังเกิดขึ้น, ในขันธสันดาน, ของข้าพเจ้า, ข้าพเจ้า, จะตั้งสติไว้, ที่ลมหายใจเข้าออก, ลมหายใจเข้ารู้, ลมหายใจออกรู้, สามหน และเจ็ดหน, ร้อยหน, และพันหน, ตั้งแต่บัดนี้, เป็นต้นไปเทอญ.

๒๗. บทพิจารณาสังขาร

(ทุกเวลาทำวัตรเช้าและเวลาเข้านอน)

สัพเพ สังขารา อะนิจจา,

สังขารคือร่างกาย จิตใจ, แลรูปธรรม นามธรรม ทั้งหมดทั้งสิ้น, มันไม่เที่ยง, เกิดขึ้นแล้วดับไป มีแล้วหายไป.

สัพเพ สังขารา ทุกขา,

สังขารคือร่างกาย จิตใจ, แลรูปธรรม นามธรรม ทั้งหมดทั้งสิ้น, มันเป็นทุกข์ทนยาก, เพราะเกิดขึ้นแล้ว แก่ เจ็บ ตายไป.

สัพเพ ธัมมา อะนัตตา

สิ่งทั้งหลายทั้งปวง, ทั้งที่เป็นสังขาร แลมิใช่สังขาร ทั้งหมดทั้งสิ้น, ไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตน, ไม่ควรถือว่าเราว่าของเรา ว่าตัวว่าตนของเรา.

อะธุวัง ชีวิตัง,	ชีวิตเป็นของไม่ยั่งยืน,
ธุวัง มะระณัง,	ความตายเป็นของยั่งยืน,
อะวัสสัง มะยา มะริตัพพัง,	อันเราพึงตายเป็นแท้,
มะระณะปะริโยสานัง เม ชีวิตัง,	ชีวิตของเรา มีความตายเป็นที่สุดรอบ,
ชีวิตัง เม อะนิยะตัง,	ชีวิตของเรา เป็นของไม่เที่ยง
มะระณัง เม นิยะตัง,	ความตายของเรา เป็นของเที่ยง,
วะตะ,	ควรที่จะสังเวช,
อะยัง กาโย,	ร่างกายนี้,
อะจิรัง,	มิได้ตั้งอยู่นาน,
อะเปตะวิญญาโณ,	ครั้นปราศจากวิญญาณ
ฉุฑโฑ,	อันเขาทิ้งเสียแล้ว
อะธิเสสสะติ,	จักนอนทับ,
ปะฐะวิง,	ซึ่งแผ่นดิน,
กะลิงคะรัง อิวะ,	ประดุจดังว่าท่อนไม้และท่อนฟืน
นิรัตถัง,	หาประโยชน์มิได้

๒๘. คำปรารถนา ไหว้พระจุฬามณีฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ เมื่อข้าจะดับจิตลง อย่าให้ไหลหลง ขอให้จิตจำนง ตรงทางพระนิพพาน ขอให้พบดวงแก้ว ขอให้แคล้วหมู่มาร ขอให้ทันพระศรีอาริย์ ข้าจะไปนมัสการพระเกศแก้วพระจุฬามณีเจดีย์สถาน เป็นที่ไหว้ ที่สักการ กุศล สัมปสันโนฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระธรรมเจ้า ของพระพุทธองค์ เมื่อข้าจะดับจิตลง อย่าให้ไหลหลง ขอให้จิตจำนง ตรงทางพระนิพพาน ขอให้พบดวงแก้ว ขอให้แคล้วหมู่มาร ขอให้ทันพระศรีอาริย์ ข้าจะไปนมัสการพระเกศแก้วพระจุฬามณีเจดีย์สถาน เป็นที่ไหว้ ที่สักการ กุศล สัมป-สันโนฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระสังฆเจ้า ของพระพุทธองค์ เมื่อข้าจะดับจิตลง อย่าให้ไหลหลง ขอให้จิตจำนง ตรงทางพระนิพพาน ขอให้พบดวงแก้ว ขอให้แคล้วหมู่มาร ขอให้ทันพระศรีอาริย์ ข้าจะไปนมัสการพระเกศแก้วพระจุฬามณีเจดีย์สถาน เป็นที่ไหว้ ที่สักการ กุศล สัมป-สันโนติฯ

๒๙. บทปลงสังขาร

มนุษย์เราเอ๋ย เกิดมาทำไม
นิพพานมีสุข อยู่ใยมิไป
ตัณหาหน่วงหนัก หน่วงชักหน่วงไว้
ฉันไปมิได้ ตัณหาผูกพัน
ห่วงนั้นพันผูก ห่วงลูกห่วงหลาน
ห่วงทรัพย์สินศฤงคาร จงสละเสียเถิด
จะได้ไปนิพพาน ข้ามพ้นภพสาม
ยามหนุ่มสาวน้อย หน้าตาแช่มช้อย
งามแล้วทุกประการ แก่เฒ่าหนังยาน
แต่ล้วนเครื่องเหม็น[๗] เอ็นใหญ่เก้าร้อย
เอ็นน้อยเก้าพัน มันมาทำเข็ญ
ให้ร้อนให้เย็น เมื่อยขบทั้งตัว
ขนคิ้วก็ขาว นัยน์ตาก็มัว
เส้นผมบนหัว ดำแล้วกลับหงอก
หน้าตาเว้าวอก ดูหน้าบัดสี
จะลุกก็โอย จะนั่งก็โอย
เหมือนดอกไม้โรย ไม่มีเกสร
จะเข้าที่นอน พึงสอนภาวนา
พระอนิจจัง พระอนัตตา

[๗] *"ล้วนแต่เครื่องเหม็น" น่าจะไพเราะกว่า*

เราท่านเกิดมา	รังแต่จะตาย
ผู้ดีเข็ญใจ	ก็ตายเหมือนกัน
เงินทองทั้งนั้น	มิติดตัวไป
ตายไปเป็นผี	ลูกเมียผัวรัก
เขาชักหน้าหนี	เขาเหม็นซากผี
เปื่อยเน่าพุพอง	หมู่ญาติพี่น้อง
เขาหามเอาไป	เขาวางลงไป
เขานั่งร้องไห้	แล้วกลับคืนมา
อยู่แต่ผู้เดียว	ป่าไม้ชายเขียว
เหลียวไม่เห็นใคร	เห็นแต่ฝูงแร้ง
เห็นแต่ฝูงกา	เห็นแต่ฝูงหมา
ยื้อแย่งกันกิน	ดูน่าสมเพช
กระดูกกูเอ๋ย	เรี่ยรายแผ่นดิน
แร้งกาหมากิน	เอาเป็นอาหาร
เที่ยงคืนสงัด	ตื่นขึ้นมินาน
ไม่เห็นลูกหลาน	พี่น้องเผ่าพันธุ์
เห็นแต่นกเค้า	จับเจ่าเรียงกัน
เห็นแต่นกแสก	ร้องแรกแหกขวัญ
เห็นแต่ฝูงผี	ร้องไห้หากัน
มนุษย์เราเอ๋ย	อย่าหลงนักเอย
ไม่มีแก่นสาร	อุตส่าห์ทำบุญ

ค้ำจุนเอาไว้	จะได้ไปสวรรค์
จะได้ทันพระเจ้า	จะได้เข้านิพพาน

อะหัง วันทามิ สัพพะโส

อะหัง วันทามิ นิพพานะปัจจะโย โหตุ

๓๐. บทปลงสังขาร

เกศาผมหงอก

เกศาผมหงอก	บอกว่าตัวเฒ่า	ฟันฟางผมเผ้า
แก่แล้วทุกประการ	ตามืดหูหนัก	ร้ายนักสาทาน
บ่มิเป็นแก่นสาร	ใช่ตัวตนของเรา	แผ่พื้นเปื่อยเน่า
เครื่องประดับกายเรา	โสโครกทั้งตัว	แข้งขามือสั่น
เส้นสายพันพัว	เห็นน่าเกลียดกลัว	อยู่ในตัวของเรา
ให้มึนให้เมื่อย	ให้เจ็บให้เหนื่อย	ให้ทุกขุมขน
แก่แล้วโรคา	เข้ามาหาตน	ได้ความทุกข์ทน
โสกาอาวรณ์	จะนั่งก็โอย	จะลุกก็โอย
เหมือนดอกไม้โรย	ไม่มีเกสร	แก่แล้วโรคา
เข้ามาวิงวอน	ได้ความทุกข์ร้อน	ทั่วกายอินทรีย์
ครั้นสิ้นลมปาก	กลับกลายหายจาก	เรียกกันว่าผี
ลูกรักผัว(เมีย)รัก	เขาชักหน้าหนี	เขาว่าซากผี
เปื่อยเน่าพุพอง	เขาเสียไม่ได้	เขาไปเยี่ยมมอง
เขาบ่ได้ต้อง	เกลียดกลัวนักหนา	เขาผูกคอรัด

มือเท้าเขามัด	รัดรึงตรึงตรา	เขาหามเอาไป
ทิ้งไว้ป่าช้า	เขากลับคืนมา	สู่เหย้าเรือนพลัน
ตนอยู่เอกา[๘]	อยู่กับหมูหมา	ยื้อคร่าพัลวัน
ทรัพย์สินของตน	ขนมาปันกัน	ข้าวของทั้งนั้น
ไม่ใช่ของเรา	เมื่อตนยังอยู่	เรียกว่าของกู
เดี๋ยวนี้เป็นของเขา	แต่เงินใส่ปาก	เขายังควักล้วงเอา
ไปแต่ตัวเปล่า	เน่าทั่วสารพางค์กาย	อยู่ในป่ารก
ได้ยินเสียงนก	กึกก้องดงยาง	ได้ยินหมาใน
ร้องไห้ครวญคราง	ใจจิตอ้างว้าง	วิเวกวังเวง
มีหมู่นกแขวก	บินมาร้องแรก	แถกขวัญของตน
เหลียวไม่เห็นใคร	อกใจวังเวง	ให้อยู่ครื้นเครง
รำพึงถึงตัว	ตายไปเป็นผี	เขาไม่ใยดี
ทิ้งไว้น่ากลัว	ยิ่งคิดยิ่งพรั่น	กายสั่นระรัว
รำพึงถึงตัว	อยู่ในป่าช้า	ผัว (เมีย) มิ่งสินทรัพย์
ยิ่งแลยิ่งลับ	ไม่เห็นตามมา	เห็นแต่ศีลทาน
เมตตาภาวนา	ตามเลี้ยงรักษา	อุ่นเนื้ออุ่นใจ
ศีลทานมาช่วย	ได้เป็นเพื่อนม้วย	เมื่อตนตายไป
ยิ่งแลยิ่งลับ	ไม่เห็นตามมา	เห็นแต่ศีลทาน
เมตตาภาวนา	ตามเลี้ยงรักษา	อุ่นเนื้ออุ่นใจ
ศีลทานมาช่วย	ได้เป็นเพื่อนม้วย	เมื่อตนตายไป
ตบแต่งสมบัติ	นพรัตน์โพยภัย	เลิศล้ำอำไพ

[๘] *หมายถึง ตนอยู่ผู้เดียว หรือตนอยู่คนเดียว ได้แก่ การอยู่โดยปราศจากญาติ และบุคคลผู้เป็นที่รัก มีบุตร เป็นต้น*

อัตตกิเลสมากมี	ศีลพาไปเกิด	ได้วิมานเลิศ
ประเสริฐโฉมศรี	นางฟ้าแห่ล้อม	ห้อมล้อมมากมี
ขับกล่อมดีดสี	ฟังเสียงบรรเลง	บรรเลงสมบัติ
แก้วเก้าเนาวรัตน์	นับน้อยไปหรือ	ครูพระทศพล
ที่ตนนับถือ	พระธรรมนั้นหรือ	สั่งสอนทุกวัน
พระสงฆ์องค์อารีย์รัก	มาเป็นปิ่นปัก	พระกรรมฐาน
เอออวยสมบัติ	นพรัตน์โอฬาร	ดีกว่าลูกหลาน
ประเสริฐเพริศเพรา	ลูกผัว (เมียที่รัก)	บ่มิเป็นตำหนัก
รักเขาเสียเปล่า	เขามิตามช่วย	เพื่อนม้วยด้วยเรา
ไปหลงรักเขา	เห็นไม่เป็นการ	รักตนดีกว่า
จำศีลภาวนา	บำเพ็ญศีลทาน	จะได้ช่วยตน
ให้พ้นสงสาร[๙]	ลุถึงสถาน	ได้วิมานทอง
ผู้ใดใจพาล	หลงรักลูกหลาน	จะต้องจำจอง
เป็นห่วงตัณหา	เข้ามารับรอง	ตายไปจะต้องตก
		จตุรบาย[๑๐]

[๙] สงสารหมายถึง เป็นสภาพอันมีที่สุด และเบื้องต้น อันใครๆ หรือว่า อันบุคคล ผู้ตามไปอยู่ รู้ไม่ได้แล้ว แปลอีกว่ามีจุดกำเนิด และมีจุดดับ ที่ผู้ใดติดตามอยู่ก็ไม่อาจจะรู้ได้ แปลเป็นภาษาไทยอีก คือ ไม่มีใครรู้ว่า สงสารนี้เกิดขึ้นเมื่อใด และจะดับไปเมื่อไร, อนึ่ง เบื้องต้น และที่สุดแห่งสงสารนี้เป็นปัญหาที่พระพุทธเจ้าทั้งหลายได้ทรงแก้ หรือตรัสแก่ใครๆ แม้เขาจะหวังคำตอบอยู่ พระพุทธเจ้าทั้งหลายย่อมป็นผู้นิ่ง นี้คือนัยของสงสารแล

[๑๐] น่าจะมาจาก จตุ+อปาย ลง ร อาคม เมื่อมีสระอยู่เบื้องปลาย สนธิเป็นจตุรปาย = จตุรบาย หมายถึง นิรยภูมิ, เปตติวิสัยภูมิ, ติรัจฉานภูมิ จัดอยู่ใน เหฏฐิมสงสาร คือ การท่องเที่ยวเวียนเกิดเวียนตายอยู่ในภูมิชั้นต่ำ อันเป็นชั้นเลว อันมีทุกข์มากกว่าสุข.

อันความตาย	ชายนารี	หนีไม่พ้น
จะมีจน	ก็ต้องวาย	ตายเป็นผี
ถึงแสนรัก	ก็ต้องร้าง	ห่างทันที
ไม่วันนี้	ก็วันหน้า	จริงหนาเรา
อันยศลาภ	หาบไป	ไม่ได้แน่
เว้นเสียแต่	ต้นทุน	บุญกุศล
ทิ้งสมบัติ	ทั้งหลาย	ให้ปวงชน
แม้ร่างตน	เขาก็เอา	ไปเผาไฟ

๓๑. บทสวดสะเดาะพระเคราะห์ต่ออายุ

อิติปิ โส ภะคะวา ข้าจะไหว้ **พระอาทิตย์ สะเทวา** ขออัญเชิญพระอาทิตย์ จงเสด็จลงมารักษาอายุพวกเราได้ ๖ ปี มาเวียนรอบ ในราศีในเที่ยงคืน ในราตรีต้องรักต้องจำ สัพพะเคราะห์ตัวนอก สัพพะเคราะห์ตัวใน สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเสนียดจัญไรขออย่าให้มี ขอให้มีแต่ชัยมงคลคุ้มโทษที่โทสา **วิญญาณะสัมปันโนฯ**

อิติปิ โส ภะคะวา ข้าจะไหว้ **พระจันทร์ สะเทวา** ขออัญเชิญพระจันทร์ จงเสด็จลงมารักษาอายุพวกเราได้ ๑๕ ปี มาเวียนรอบ ในราศีในเที่ยงคืน ในราตรีต้องรักต้องจำ สัพพะเคราะห์ตัวนอก สัพพะเคราะห์ตัวใน สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเสนียดจัญไรขออย่าให้มี ขอให้มีแต่ชัยมงคลคุ้มโทษที่โทสา **วิญญาณะสัมปันโนฯ**

อิติปิ โส ภะคะวา ข้าจะไหว้ **พระอังคาร สะเทวา** ขออัญเชิญพระอังคาร จงเสด็จลงมารักษาอายุพวกเราได้ ๘ ปี มาเวียนรอบ ในราศี

ในเที่ยงคืน ในราตรีต้องรักต้องจำ สัพพะเคราะห์ตัวนอก สัพพะเคราะห์ตัวใน สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเสนียดจัญไรขออย่าให้มี ขอให้มีแต่ชัยมงคลคุ้มโทษที่โทสา **วิญญาณะสัมปันโนฯ**

อิติปิ โส ภะคะวา ข้าจะไหว้ **พระพุธ สะเทวา** ขออัญเชิญพระพุธ จงเสด็จลงมารักษาอายุพวกเราได้ ๑๗ ปี มาเวียนรอบ ในราศี ในเที่ยงคืน ในราตรีต้องรักต้องจำ สัพพะเคราะห์ตัวนอก สัพพะเคราะห์ตัวใน สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเสนียดจัญไรขออย่าให้มี ขอให้มีแต่ชัยมงคลคุ้มโทษที่โทสา **วิญญาณะสัมปันโนฯ**

อิติปิ โส ภะคะวา ข้าจะไหว้ **พระพฤหัส สะเทวา** ขออัญเชิญพระพฤหัส จงเสด็จลงมารักษาอายุพวกเราได้ ๑๙ ปี มาเวียนรอบ ในราศีในเที่ยงคืน ในราตรีต้องรักต้องจำ สัพพะเคราะห์ตัวนอก สัพพะเคราะห์ตัวใน สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเสนียดจัญไรขออย่าให้มี ขอให้มีแต่ชัยมงคลคุ้มโทษที่โทสา **วิญญาณะสัมปันโนฯ**

อิติปิ โส ภะคะวา ข้าจะไหว้ **พระศุกร์ สะเทวา** ขออัญเชิญพระศุกร์ จงเสด็จลงมารักษาอายุพวกเราได้ ๒๑ ปี มาเวียนรอบ ในราศี ในเที่ยงคืน ในราตรีต้องรักต้องจำ สัพพะเคราะห์ตัวนอก สัพพะเคราะห์ตัวใน สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเสนียดจัญไรขออย่าให้มี ขอให้มีแต่ชัยมงคลคุ้มโทษที่โทสา **วิญญาณะสัมปันโนฯ**

อิติปิ โส ภะคะวา ข้าจะไหว้ **พระเสาร์ สะเทวา** ขออัญเชิญพระเสาร์ จงเสด็จลงมารักษาอายุพวกเราได้ ๑๐ ปี มาเวียนรอบ ในราศี ในเที่ยงคืน ในราตรีต้องรักต้องจำ สัพพะเคราะห์ตัวนอก สัพพะเคราะห์ตัวใน สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเสนียดจัญไรขออย่าให้มี ขอให้มีแต่ชัยมงคลคุ้มโทษที่โทสา **วิญญาณะสัมปันโนฯ**

อิติปิ โส ภะคะวา ข้าจะไหว้ **พระเกตุ สะเทวา** ขออัญเชิญพระเกตุ จงเสด็จลงมารักษาอายุพวกเราได้ ๙ ปี มาเวียนรอบ ในราศี ในเที่ยงคืน ในราตรีต้องรักต้องจำ สัพพะเคราะห์ตัวนอก สัพพะเคราะห์ตัวใน สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเสนียดจัญไร ขออย่าให้มี ขอให้มีแต่ชัยมงคลคุ้มโทษที่โทสา **วิญญาณะสัมปันโนฯ**

อิติปิ โส ภะคะวา ข้าจะไหว้ **พระราหู สะเทวา** ขออัญเชิญพระราหู จงเสด็จลงมารักษาอายุพวกเราได้ ๑๒ ปี มาเวียนรอบ ในราศี ในเที่ยงคืน ในราตรีต้องรักต้องจำ สัพพะเคราะห์ตัวนอก สัพพะเคราะห์ตัวใน สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเสนียดจัญไร ขออย่าให้มี ขอให้มีแต่ชัยมงคลคุ้มโทษที่โทสา **วิญญาณะสัมปันโนฯ**

อิติปิ โส ภะคะวา ข้าจะไหว้ **พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์** จงเสด็จลงมารักษาอายุพวกเราได้ ๑๐๘ ปี มาเวียนรอบ ในราศี ในเที่ยงคืน ในราตรีต้องรักต้องจำ สัพพะเคราะห์ตัวนอก สัพพะเคราะห์ตัวใน สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเสนียดจัญไร ขออย่าให้มี ขอให้มีแต่ชัยมงคลคุ้มโทษที่โทสา **วิญญาณะสัมปันโน อิติปิ โส ภะคะวา**

๓๒. อภิณณหปัจจเวกขณะ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง อะภิณณะหะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส.)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

ชะราธัมโมมหิ, เรามีความแก่เป็นธรรมดา,

ชะรังอะนะตีโต, จะล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้,

พ์ยาธิธัมโมมหิ, เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา,

พ์ยาธิงอะนะตีโต,	จะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้,
ม์รณะธัมโมมหิ,	เรามีความตายเป็นธรรมดา,
ม์รณัง อะนะตีโต,	จะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้,

สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว,

เราจะเป็นไปต่าง ๆ, คือจะพลัดพรากจากของรักของเจริญใจทั้งสิ้นไป,

กัมมัสสะโกมหิ,	เรามีกรรมเป็นของตน,
กัมมะทายาโท,	เรามีกรรมเป็นทายาท,
กัมมะโยนิ,	เรามีกรรมเป็นกำเนิด,
กัมมะพันธุ,	เรามีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์,
กัมมะปะฏิสะระโณ,	เรามีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย,
ยัง กัมมัง กะริสสามิ,	เรามีกรรมอันใดไว้,
กัล์ยาณัง วา ปาปะกัง วา,	เป็นบุญหรือบาป,
ตัสสะ ทายาโท ภะวิสสามิ,	เราจะได้รับผลของกรรมนั้น,
อิตถิยา วา,	หญิงก็ดี,
ปุริเสนะ วา,	ชายก็ดี,
คะหัฏเฐนะ วา,	คฤหัสถ์ก็ดี,
ปัพพะชิเตนะ วา,	บรรพชิตก็ดี,
อะภิณณะหัง ปัจจะเวกขิตัพพัง,	พึงพิจารณาอย่างนี้เนืองทุกวันคืนแล
อนิจจา วะตะ สังขารา,	สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงหนอ,
อุปปาทะวะยะธัมมิโน,	เกิดขึ้นแล้วย่อมเสื่อมสิ้นไปเป็นธรรมดา,
อุปปัชชิต์วา นิรุชฌันติ,	ครั้นเกิดขึ้นแล้วย่อมดับไป,

เตสัง วูปะสะโม สุโข,	ความเข้าไปดับแห่งสังขารทั้งหลายเหล่านั้นเป็นสุข,
สัพเพ สัตตา,	สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง,
มะรันติ จะ,	ย่อมตายด้วย,
ตะเถวาหัง มะริสสามิ,	เราจักตายอย่างนั้นด้วย,
นัตถิ เม เอตถะ สังสะโย.	ความสงสัยในเรื่องตายนั้นไม่มีแก่เราเลย.

มหาปัฏฐาน

เหตุปัจจะโย, เหตุสัมปะยุตตะกานัญจะ ธัมมานัง ตัง สะมุฏ–ฐานานัญจะ รูปานัง, เหตุปัจจะเย, นะ ปัจจะโย อารัมมะณะปัจจะโย, รูปายะตะนัง, จักขุวิญญาณะธาตุยาตัง, สัมปะยุตตะกานัญจะ ธัมมานัง, อารัมมะณะปัจจะเย, นะ ปัจจะโย สัททายะตะนัง, โสตะวิญญาณะธาตุยาตัง, สัมปะยุตตะกานัญจะ ธัมมา นัง, อารัมมะณะปัจจะเย, นะ ปัจจะโย, คันธายะตะนัง, ฆานะวิญญาณะธาตุยัง, สัมปะยุตตะกานัญจะ ธัมมานัง, อารัมมณะปัจจะเย, นะ ปัจจะโย ระสายะตะนัง, ชิวหาวิญญาณะธาตุยาตัง, สัมปะยุตตะกานัญจะ ธัมมานัง, อารัมมะณะปัจจะเย นะ ปัจจะโย โผฏฐัพพายะตะนัง กายะวิญญาณะธาตุยาตัง, สัมปะยุตตะกานัญจะ ธัมมานัง, อารัม–มะณะปัจจะเย, นะ ปัจจะโย

รูปายะตะนัง	(เสียงสูง)
สัททายะตะนัง	(สูง)
คันธายะตะนัง	(ต่ำ)
ระสายะตะนัง	(สูง)
โผฏฐัพพายะตะนัง	(ต่ำ)

มโนธาตุยาตัง สัมปะยุตตะกานัญจะ ธัมมานัง
อารัมมะณะปัจจะเย, นะ ปัจจะโย
สัพเพ ธัมมา,
มโนวิญญาณะธาตุยาตัง, สัมปะยุตตะกานัญจะ ธัมมานัง
อารัมมะณะปัจจะเย, นะ ปัจจะโย
ยัง, ยัง , ธัมมัง คะรุงกัตตะวา[๑๑],
เย, เย, ธัมมาอุปปัชชันติ จิตตะเจตสิกา ธัมมา,
เต เต ธัมมา เตสัง เตสัง ธัมมานัง,
อารัมมะณะปัจจะเย, นะ ปัจจะโยฯ

---

๑๑ *คะรุงกัตตะวา ตามธรรมดาของศัพท์ควรจะเป็น คะรุง กัต์วา หรือ ครํ กต์วา หมายถึง ทำความเคารพ เป็นต้น อาจเป็น* ตฺวนฺตุ *ปัจจัยก็เป็นได้* กตฺตวนฺตุ *ลง ริ เอา* นฺตุ *กับ ริ เป็น อา เป็น* กตฺวา

ทำวัตรพระ

(กล่าวนะโม ๓ จบ)

โย สันนิสินโน วะระโพธิมูเล มารัง สะเสนัง สุชิตัง วิเชยยะ สัมโพธิ มาคัจฉิ อะนันตะญาโณ โลกุตตะโม ตัง ปะณะมามิ พุทธัง เย จะ พุทธา อะตีตา จะ เย จะ พุทธา อะนาคะตา ปัจจุปปันนา จะเย พุทธา อะหัง วันทามิ สัพพะทาฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะ สัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสานัง พุทโธ ภะคะวาติ

พุทธัง ชีวิตัง ยาวะนิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เม ชะยะมะคะลัง อุตตะมังเคนะ วันเทหัง ปาทะปังสุง วะรุตตะมัง พุทเธ โยขะลิโต โทโส พุทโธ ขะมะตุ ตัง มะมัง

อัฏฐังคิโก อะริยะปะโถ ชะนานัง โมกขัปปะเวสายะ อุชู จะ มัคโค ธัมโม อะยัง สันติกะโร ปะณีโต นิยยานิโก ตัง ปะณามามิ ธัมมัง เย จะ ธัมมา อะตีตา จะ เย จะ ธัมมา อะนาคะตา ปัจจุป-ปันนา จะ เย ธัมมา อะหัง วันทามิ สัพพะทา

ส์วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ

ธัมมัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

โหตุ เม ชะยะ มังคะลัง อุตตะมังเคนะ วันเทหัง ธัมมัญจะ ทุวิธัง วะรัง ธัมเม โย ขะลิโต โทโส ธัมโม ขะมะตุ ตัง มะมัง

สังโฆ วิสุทโธ วะระทักขิเณยโย สันตินทริโย สัพพะมะลัปปะหีโน คุเณหิ เนเกหิ สะมิทธิปัตโต อะนาสะโว ตัง ปะณะมามิ สังฆัง เย จะ สังฆา อะตีตา จะ เย จะ สังฆา อะนาคะตา ปัจจุปปันนา จะ เย สังฆา อะหัง วันทามิ สัพพะทา

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะ-วะโต สา วะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ

สังฆัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เม ชะยะ มังคะลัง อุตตะมังเคนะ วันเทหัง สังฆัญจะ ทุวิ-ธุตตะมัง สังเฆ โย ขะลิโต โทโส สังโฆ ขะมะตุ ตัง มะมัง

อิจเจวะมัจจันตะนะมัสสะเนยยัง นะมัสสะมาโน ระตะนัตตะยัง ยัง ปุญญาภิสันทัง วิปุลัง อะลัตถัง ตัสสานุภาเวนะ หะตันตะราโย

อุโบสถะปัจจะเวกขณะปาฐะ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง อุโปสะถะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส.)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

๑. ยาวะชีวัง อะระหันโต ปาณาติปาตัง ปะหายะ ปาณาติปาตา ปะฏิวิระตา, นิหิตะทัณฑา นิหิตะสัตถา ลัชชี ทะยาปันนา สัพพะปาณะ ภูต สหิตานุกัมปิโน วิหะรันติ, อะหัทปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, ปาณาติปาตัง ปะหายะ ปาณาติปาตา ปะฏิวิระโต, (ปะฏิวะระตา) นิหิตะทัณโฑ (นิหิตะทัณตา) นิหิตะสัตโถ (นิหิตะสัตถา) ลัชชี (ลัชชินี) ทะยาปันโน (ทะยาปันนา) สัพพะปาณะภูตะหิตานุภากัมปิ (สัพพะปาณะภูตะหิตานุภากัมปินี) วิหะรามิ, อิมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ, อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภะวิสสะติ.

๒. ยาวะชีวัง อะระหันโต, อะทินนาทานัง ปะหายะ อะทินนาทานา ปะฏิวิระตา, ทินนาทายี (ทินนาทายินี) ทินนะปาฏิกังขี, (ทินนะปาฏิกังขินี) อะเถเนนะ สุจิภูเตนะ, อัตตะนา วิหะรันติ อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, อะทินนา ทานัง ปะหายะ, อะทินนาทานา ปะฏิวิระโต, ทินนาทายี ทินนะปาฏิกังขี, อะเถเนนะ สุจิภูเตนะ อัตตะนา วิหะรามิ, อิมินาปิ อังเค นะ อะระหะตัง อนุกะโรมิ, อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภะวิสสะติ.

๓. ยาวะชีวัง อะระหันโต, อะพ๎รัห๎มะจะริยัง ปะหายะ พ๎รัห๎มะจารี (พ๎รัห๎มะจารินี) วิระตา, เมถุนา คามะ ธัมมา, อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, อะพ๎รัห๎มะจะริยัง ปะหายะ พ๎รัห๎มะจารี (พ๎รัห๎มะจารินี) อาราจารี (อาราจารินี) วิระโต (วิระตา)

เมถุนา คามะธัมมา, อิมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ, อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภะวิสสะติ.

๔. ยาวะชีวัง อะระหันโต, มุสาวาทัง ปะหายะ, มุสาวาทา ปะฏิวิระโต, สัจจะวาที (สัจจะวาทินี) สัจจะสันโธ (สัจจะสันธา) เฐโต (เฐตา) ปัจจะยิโก (ปัจจะยิกา), อะทิสังวาทะโก (อะวิสังวาทะกา) โลกัสสะ อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, มุสาวาทัง ปะหายะ มุสาวาทา ปะฏิวิระโต สัจจะวาที (สัจจะวาทินี) สัจจะสันโธ (สัจจะสันธา) เฐโต (เฐตา) ปัจจะยิโก (ปัจจะยิกา), อะวิสัง วาทะโก (วาทะกา) โลกัสสะ, อิมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ, อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภะวิสสะติ.

๕. ยาวะชีวัง อะระหันโต, สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานัง ปะหายะ สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา ปะฏิวิระตา, อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานัง ปะหายะ สุราเมระยะมัชชะ ปะมาทัฏฐานา ปะฏิวิระโต (ปะฏิวิระตา), อิมินาปิ อังเค นะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ, อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภะวิสสะติ.

๖. ยาวะชีวัง อะระหันโต, เอกะภัตติกา รัตตูปะระตา วิระตา วิกาละโภชะนา, อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, เอกะภัตติโก (เอกภัตติกา) รัตตูปะระโต (รัตตูปะระตา) วิระโต (วิระตา) วิกาละโภชะนา, อิมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ, อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภะวิสสะติ.

๗. ยาวะชีวัง อะระหันโต, นัจจะคีตะวาทิตะวิสูกะทัสสะนา มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะมัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา ปะฏิวิระโต (ปะฏิวิระตา), อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวสัง, นัจจะ

คีตะ วาทิตะ วิสูกะทัสสะนามาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะมัณฑะนะวิภุสะนัฏฐานา ปะฏิวิระโต (ปะฏิวิระตา) อิมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ, อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภะวิสสะติ.

๘. ยาวะชีวัง อะระหันโต, อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนัง ปะหายะ อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา ปะฏิวิระตา นีจะเสยยัง กัปเปนติ มัญจะเก วา ตินะสันถะระเกตุ อะหัมปัชชะ อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนัง ปะหายะ, อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา ปะฏิวิระโต (ปะติวิระตา) นีจะเสยยัง กัปเปมิ มัญจะเก วา ติณะสันถะระเก วา, อิมินาปิ อังเคนะ อะระหะตัง อะนุกะโรมิ, อุโปสะโถ จะ เม อุปะวุตโถ ภะวิสสะติ.

ภาคผนวก

๑. ตังขณิกปัจจเวกขณะปาฐะ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง ตังขะณิกะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส.)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

(ข้ออันว่าด้วยจีวร)

ปะฏิสังขา โยนิโส จีวะรัง ปะฏิเสวามิ,

เราย่อมพิจารณาโดยแยบคาย แล้วนุ่งห่มจีวร (เสื้อผ้า),

ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เพียงเพื่อบำบัดความหนาว,

อุณ์หัสสะ ปะฏิหาตายะ,

เพื่อบำบัดความร้อน,

ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย,

ยาวะเทวะ หิริโกปินะปฏิจฉาทะนัตถัง,

และเพียงเพื่อปกปิดอวัยวะอันให้เกิดความละอาย,

(ข้ออันว่าด้วยบิณฑบาต)

ปะฏิสังขา โยนิโส ปิณฑะปาตัง ปะฏิเสวามิ,

เราย่อมพิจารณาโดยแยบคาย แล้วฉันบิณฑบาต (กินอาหาร)

เนวะ ท์วายะ,

ไม่ใช่เป็นไปเพื่อความเพลิดเพลิน สนุกสนาน,

นะ มะทายะ

ไม่ใช่เป็นไปเพื่อความเมามันเกิดกำลังพลังทางกาย,

นะ มัณฑะนายะ,

ไม่ใช่เป็นไปเพื่อประดับ,

นะ วิภูสะนายะ,

ไม่ใช่เป็นไปเพื่อตกแต่ง,

ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา,

แต่ให้เป็นไปเพียงเพื่อความตั้งอยู่ได้แห่งกายนี้,

ยาปะนายะ,

เพื่อความเป็นได้ของอัตตภาพ,

วิหิงสุปะระติยา,

เพื่อความสิ้นไปแห่งความลำบากทางกาย,

พ๎รัห๎มะจะริยานุคคะหายะ,

เพื่ออนุเคราะห์แก่การประพฤติพรหมจรรย์,

อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ,

ด้วยการทำอย่างนี้, เราย่อมระงับเสียได้ซึ่งทุกขเวทนาเก่า คือความหิว,

นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ,

และไม่ทำทุกขเวทนาใหม่ให้เกิดขึ้น,

ยาต๎รา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ,

อนึ่ง ความเป็นไปโดยสะดวกแห่งอัตตภาพนี้ด้วย, ความเป็นผู้หาโทษมิได้ด้วย, และความเป็นอยู่โดยผาสุกด้วย, จักมีแก่เรา ดังนี้.

(ข้ออันว่าด้วยเสนาสนะ)

ปะฏิสังขา โยนิโส เสนาสะนัง ปะฏิเสวามิ,

เราย่อมพิจารณาโดยแยบคาย แล้วใช้สอยเสนาสนะ,

ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เพียงเพื่อบำบัดความหนาว,

อุณ๎หัสสะ ปะฏิฆาตะยะ,

เพื่อบำบัดความร้อน,

ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย,

ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ปะฏิสัลลานารามัตถัง,

เพียงเพื่อบรรเทาอันตรายอันจะพึงมีจากดินฟ้า อากาศ, และเพื่อความเป็นผู้ยินดีอยู่ได้ในที่หลีกเร้นสำหรับภาวนา,

(ข้ออันว่าด้วยคิลานะเภสัช)

ปะฏิสังขา โยนิโส คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขารัง ปะฏิเสวามิ.

เราย่อมพิจารณา โดยแยบคาย แล้วบริโภคเภสัชบริขารอันเกื้อกูลแก่คนไข้

ยาวะเทวะ อุปปันนานัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานังปะฏิฆาตายะ,

เพียงเพื่อบำบัดทุกขเวนาอันบังเกิดขึ้นแล้ว มีอาพาธต่าง ๆ เป็นมูล,

อัพ๎ยาปัชฌะปะระมะตายาติ,

เพื่อความเป็นผู้ไม่มีโรคเบียดเบียน เป็นอย่างยิ่ง ดังนี้.

๒. อตีตปัจจเวกขณะปาฐะ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง อะตีตะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส.)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

(ข้ออันว่าด้วยจีวร)

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิต๎วา ยัง จีวะรัง ปะริภุตตัง,

จีวร (เสื้อผ้า) ใด อันเรานุ่งห่มแล้วไม่ทันพิจารณาในวันนี้,

ตัง ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ

จีวร (เสื้อผ้า) นั้น เรานุ่งห่มแล้ว เพียงเพื่อบำบัดความหนาว,

อุณ์หัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดความร้อน,

ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย,

ยาวะเทวะ หิริโกปินะปฏิจฉาทะนัตถัง,

และเพียงเพื่อปกปิดอวัยวะอันให้เกิดความละอาย,

(ข้ออันว่าด้วยบิณฑบาต)

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิต์วา โย ปิณฑะปาโต ปะริภุตโต,

บิณฑบาต (อาหาร) ใด อันเราฉัน (กิน) แล้วไม่ทันพิจารณาในวันนี้,

โส เนวะ ท์วายะ,

บิณฑบาต (อาหาร) นั้น เราฉัน (กิน) แล้ว ไม่ใช่เป็นไปเพื่อความเพลิดเพลิน สนุกสนาน,

นะ มะทายะ,

ไม่ใช่เป็นไปเพื่อความเมามัน เกิดกำลังพลังทางกาย,

นะ มัณฑะนายะ,

ไม่ใช่เป็นไปเพื่อประดับ,

นะ วิภูสะนายะ,

ไม่ใช่เป็นไปเพื่อตกแต่ง,

ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา,

แต่ให้เป็นไปเพียงเพื่อความตั้งอยู่ได้แห่งกายนี้,

ยาปะนายะ,

เพื่อความเป็นได้ของอัตตภาพ,

วิหิงสุปะระติยา

เพื่อความสิ้นไปแห่งความลำบากทางกาย,

พ๊รัห๊มะจะริยานุคคะหายะ,

เพื่ออนุเคราะห์แก่การประพฤติพรหมจรรย์,

อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ,

ด้วยการทำอย่างนี้, เราย่อมระงับเสียได้ซึ่งทุกขเวทนา

นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ

และไม่ทำทุกขเวทนาใหม่ให้เกิดขึ้น,

ยาต๊รา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ,

อนึ่ง ความเป็นไปโดยสะดวกแห่งอัตตภาพนี้ด้วย, ความเป็นผู้หาโทษมิได้ด้วย, และความเป็นอยู่โดยผาสุกด้วย, จักมีแก่เรา ดังนี้

(ข้ออันว่าด้วยเสนาสนะ)

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิต๊วา ยัง เสนาสะนัง ปะริภุตตัง,

เสนาสนะใด อันเราใช้สอยแล้วไม่ทันพิจารณาในวันนี้,

ตัง ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เสนาสนะนั้น เราใช้สอยแล้ว เพียงเพื่อบำบัดความหนาว,

อุณ๊หัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดความร้อน,

ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย,

ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ปะฏิสัลลานารามัตถัง,

เพียงเพื่อบรรเทาอันตรายอันจะพึงมีจากดิน ฟ้า อากาศ, และเพื่อความเป็นผู้ยินดีอยู่ได้ในที่หลีกเร้นสำหรับภาวนา,

(ข้ออันว่าด้วยคิลานะเภสัช)

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิต๎วา โย คิลานะปัจจะยะ เภสัชชะปะริก-ขาโร ปะริภุตโต,

คิลานะเภสัชบริขารใด อันเราบริโภคแล้ว ไม่ทันพิจารณาในวันนี้,

โส ยาวะเทวะ อุปปันนานัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปฏิฆาตายะ,

คิลานะเภสัชบริขารนั้น เราบริโภคแล้ว เพียงเพื่อบำบัดทุกขเวทนาอันบังเกิดขึ้นแล้ว มีอาพาธต่าง ๆ เป็นมูล,

อัพ๎ยาปัชฌะปะระมะตายาติ,

เพื่อความเป็นผู้ไม่มีโรคเบียดเบียน เป็นอย่างยิ่ง ดังนี้.

๓. ธาตุปัจจเวกขณะปาฐะ

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง ธาตุปะฏิกูละปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส.)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

(ข้ออันว่าด้วยจีวร)

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,

สิ่งเหล่านี้นี่เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนืองนิตย์,

ยะทิทัง จีวะรัง, ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล

สิ่งเหล่านี้ คือจีวร, และคนผู้ใช้สอยจีวรนั้น,

ธาตุมัตตะโก,

เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ,

นิสสัตโต,

มิได้เป็นสัตวะอันยั่งยืน,

นิชชีโว,

มิได้เป็นชีวิตอันเป็นบุรุษบุคคล,

สุญโญ,

ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน,

สัพพานิ ปะนะ อิมานิ จีวะรานิ อะชิคุจฉะนียานิ,

ก็จีวรทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม,

อิมัง ปูติกายัง ปัต๎วา,

ครั้นมาถูกเข้ากับกาย อันเน่าอยู่เป็นนิจนี้แล้ว,

อะติวิยะ ชิคุจฉะนียานิ ชายันติ,

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน,

(ข้ออันว่าด้วยบิณฑบาต)

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,

สิ่งเหล่านี้นี่เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนืองนิตย์,

ยะทิทัง ปิณฑะปาโต, ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล

สิ่งเหล่านี้ คือ บิณฑบาตและคนบริโภคบิณฑบาตนั้น,

ธาตุมัตตะโก,

เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ,

นิสสัตโต,

มิได้เป็นสัตวะอันยั่งยืน,

นิชชีโว,

มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,

สุญโญ,

ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน,

สัพโพ ปะนายัง ปิณฑะปาโต อะชิคุจฉะนีโย,

ก็บิณฑบาตทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม,

อิมัง ปูติกายัง ปัต๎วา,

ครั้นมาถูกเข้ากับกาย อันเน่าอยู่เป็นนิจนี้แล้ว,

อะติวิยะ ชิคุจฉะนีโย ชายะติ,

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน,

(ข้ออันว่าด้วยเสนาสนะ)

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,

สิ่งเหล่านี้นี่เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนืองนิตย์,

ยะทิทัง เสนาสะนัง, ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล,

สิ่งเหล่านี้ คือ เสนาสนะ, และคนผู้ใช้สอยเสนาสนะ,

ธาตุมัตตะโก,

เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ,

นิสสัตโต,

มิได้เป็นสัตวะอันยั่งยืน,

นิชชีโว,

มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,

สุญโญ,

ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน,

สัพพานิ ปะนะ อิมานิ เสนาสะนานิ อะชิคุจฉะนียานิ,

ก็เสนาสนะทั้งหมดนี้ ไม่แป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม,

อิมัง ปูติกายัง ปัต๎วา,

ครั้นมาถูกเข้ากับกาย อันเน่าอยู่เป็นนิจนี้แล้ว,

อะติวิยะ ชิคุจฉะนียานิ ชายันติ,

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน,

(ข้ออันว่าด้วยคิลานะเภสัช)

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,

สิ่งเหล่านี้นี่เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น, กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนืองนิตย์,

ยะทิทัง คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล,

สิ่งเหล่านี้คือ เภสัชบริขารอันเกื้อกูลแก่คนไข้, และคนผู้บริโภคเภสัชบริขารนั้น,

ธาตุมัตตะโก,

เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ,

นิสสัตโต,

มิได้เป็นสัตวะอันยั่งยืน,

นิชชีโว,

มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,

สุญโญ,

ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน,

สัพโพ ปะนายัง คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโรอะชิคุจฉะนีโย,

ก็คิลานะเภสัชบริขารทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียดมาแต่เดิม,

อิมัง ปูติกายัง ปัต๎วา,

ครั้นมาถูกเข้ากับกาย อันเน่าอยู่เป็นนิจนี้แล้ว,

อะติวิยะ ชิคุจฉะนีโย ชายะติ,

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไปด้วยกัน,

บทแผ่เมตตา

๔. คำแผ่เมตตาให้แก่ตนเอง

อะหัง สุขิโต โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้าจงมีความสุข
อะหัง นิททุกโข โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้าจงปราศจากทุกข์
อะหัง อะเวโร โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้าจงปราศจากเวร
อะหัง อัพ๎ยาปัชโฌ โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้าจงปราศจากความลำบาก
อะหัง อะนีโฆ โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้าจงปราศจากอุปสรรค
สุขี อัตตานัง ปะริหะรามิ	รักษาตนให้มีความสุขตลอดกาลนาน (เทอญ)

คำแผ่เมตตาให้ผู้อื่น (สรรพสัตว์)

สัพเพ สัตตา[๑๓]

สัตว์ทั้งหลาย, ที่เป็นเพื่อนทุกข์, เกิด แก่ เจ็บ ตาย, ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น,

อะเวรา

จงเป็นสุข ๆ เถิด, อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย,

อัพ๎ยาปัชฌา

จงเป็นสุข ๆ เถิด, อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย,

อะนีฆา

จงเป็นสุข ๆ เถิด, อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย,

[๑๓] *คำแปลจริง ๆ ไม่ยาวถึงเพียงนี้ คือ แปลว่า สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง เป็นต้น แต่ที่แปลเช่นนั้น เป็นการสื่อความหมายของหมู่สัตว์ที่มีทั้งสุขและทุกข์ ทั้งเกิด ทั้งแก่ ทั้งเจ็บ ทั้งตาย ฯลฯ นั่นเอง*

สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ

จงมีความสุขกายสุขใจ, รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

บทแผ่ส่วนกุศล

อิทัง เม มาตาปิตูนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ มาตาปิตะโร

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่มารดา บิดาของข้าพเจ้า ขอให้มารดาบิดาของข้าพเจ้ามีความสุข

อิทัง เม ญาตีนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า ขอให้ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้ามีความสุข

อิทัง เม คุรูปัชฌายาจริยานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ คุรูปัชฌายาจริยา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ของข้าพเจ้า ขอให้ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ของข้าพเจ้ามีความสุข

อิทัง สัพพะเทวะตานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพเทวา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่เทวดาทั้งหลายทั้งปวง ขอให้เทวดาทั้งหลายทั้งปวงมีความสุข

อิทัง สัพพะเปตานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เปตา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่เปรตทั้งหลายทั้งปวง ขอให้เปรตทั้งหลายทั้งปวงมีความสุข

อิทัง สัพพะเวรีนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพเวรี

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายทั้งปวง ขอให้เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายทั้งปวงมีความสุข

อิทัง สัพพะสัตตานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ สัตตา

ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จแก่สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ขอให้สัตว์ทั้งหลายทั้งปวงมีความสุขทั่วหน้ากันเทอญ

๕. คำกรวดน้ำ

สัพพปัตติทานคาถา

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง สัพพะปัตติทานะคาถาโย ภะณามะ เส.)

(แล้วสวดพร้อมกันว่า)

ปุญญัสสิทานิ กะตัสสะ ยานัญญานิ กะตานิ เม

เตสัญจะ ภาคิโน โหนตุ สัตตานันตาปปะมาณะกา

สัตว์ทั้งหลาย ไม่มีที่สุด ไม่มีประมาณ, จงมีส่วนแห่งบุญที่ข้าพเจ้าได้ทำในบัดนี้, และแห่งบุญอื่นที่ได้ทำไว้ก่อนแล้ว,

เย ปิยา คุณะวันตา จะ มัยหัง มาตาปิตาทะโย

ทิฏฐา เม จาปะยะทิฏฐา[๑๔] วา อัญเญ มัชฌัตตะเวริโน

คือจะเป็นสัตว์เหล่าใด, ซึ่งเป็นที่รักใคร่และมีบุญคุณ, เช่นมารดาบิดาของข้าพเจ้าเป็นต้น ก็ดี, ที่ข้าพเจ้าเห็นแล้ว หรือไม่ได้เห็นก็ดี, สัตว์เหล่าอื่นที่เป็นกลางๆ หรือเป็นคู่เวรกัน ก็ดี,

สัตตา ติฏฐันติ โลกัส์มิง เตภุมมา จะตุโยนิกา

ปัญเจกะจะตุโวการา สังสะรันตา ภะวาภะเว

สัตว์ทั้งหลาย ตั้งอยู่ในโลก อยู่ในภูมิทั้งสาม, อยู่ในกำเนิดทั้งสี่, มีขันธ์ห้าขันธ์ มีขันธ์ขันธ์เดียว มีขันธ์สี่ขันธ์, กำลังท่องเที่ยวอยู่ในภพน้อยภพใหญ่ก็ดี

---

[๑๔] *จาปยทิฏฐา = จ อปยทิฏฐา ที่ถูกควรจะเป็น จ อปิยทิฏฐา หรือ จาปิยทิฏฐา แปลว่า สัตว์อันไม่เป็นที่รัก อันข้าพเจ้าเห็นแล้วก็ดี เป็นต้น หรืออาจเป็นด้วยอำนาจแห่ง ปฐยาวัตรฉันท์ ก็หรือว่า พิมพ์ผิด แล*

ญาตัง เย ปัตติทานัมเม อะนุโมทันตุ เต สะยัง
เยจิมัง นัปปะชานันติ เทวา เตสัง นิเวทะยุง

สัตว์เหล่าใด รู้ส่วนบุญที่ข้าพเจ้าแผ่ให้แล้ว, สัตว์เหล่านั้น จงอนุโมทนาเองเถิด, ส่วนสัตว์เหล่าใดยังไม่รู้ส่วนบุญนี้, ขอเทวดาทั้งหลายจงบอกสัตว์เหล่านั้นให้รู้,

มะยา ทินนานะ ปุญญานัง อะนุโมทะนะเหตุนา
สัพเพ สัตตา สะทา โหนตุ อะเวรา สุขะชีวิโน
เขมัปปะทัญจะ ปัปโปนตุ เตสาสา สิชฌะตัง สุภา.

เพราะเหตุที่ได้อนุโมทนาส่วนบุญที่ข้าพเจ้าแผ่ให้แล้ว, สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง, จงเป็นผู้ไม่มีเวร อยู่เป็นสุขทุกเมื่อ, จงถึงบทอันเกษมกล่าวคือพระนิพพาน, ความปรารถนาที่ดีงามของสัตว์เหล่านั้น จงสำเร็จเถิด.

ปัตติทานะคาถา

(นำ) **หันทะ มะยัง ปัตติทานะคาถาโย ภะณามะ เส.**

(รับ) เชิญเถิด เราทั้งหลาย, จงสวดคาถาแผ่ส่วนบุญกันเถิด.

ยา เทวะตา สันติ วิหาระ วาสินี, ถูเป ฆะเร โพธิฆะเร ตะหิง ตะหิง,

เทพธิดาทั้งหลายเหล่าใดมีปกติอยู่ในวิหาร สิงสถิตที่เรือนพระสถูป ที่เรือนโพธิ์ ในที่นั้นๆ

ตา ธัมมะทาเนนะ ภะวันตุ ปูชิตา, โสตถิง กะโรนเตธะ วิหาระมัณฑะเล

เทพธิดาทั้งหลายเหล่านั้น เป็นผู้อันเราทั้งหลายบูชาแล้ว ด้วยธรรมทาน ขอจงทำซึ่งความเจริญในมณฑลวิหารนี้,

เถรา จะ มัชฌา นะวะกา จะ ภิกขะโว, สารามิกา ทานะปะตี อุปาสะกา,

พระภิกษุทั้งหลาย ที่เป็นพระเถระก็ดี, ที่เป็นปานกลางก็ดี, ที่ยังใหม่ก็ดี อุบาสก อุบาสิกาทั้งหลาย, ที่เป็นทานบดีพร้อมด้วยอารามิกชนก็ดี,

คามา จะ เทสา นิคะมา จะ อิสสะรา, สัปปาณะภูตา สุขิตา ภะวันตุ เต,

ที่เป็นชาวบ้านก็ดี, ที่เป็นชาวเมืองก็ดี, ที่เป็นชาวนิคมก็ดี, ที่เป็นอิสระก็ดี, ชนทั้งหลายเหล่านั้น จงเป็นผู้มีความสุขทุกเมื่อเถิด,

ชะลาพุชา เยปิ จะ อัณฑะสัมภะวา , สังเสทะชาตา อะถะโวปะปาติกา

สัตว์ทั้งหลายที่เกิดจากครรภ์ก็ดี, ที่เกิดจากฟองไข่ก็ดี, ที่เกิดจากเถ้าไคลก็ดี ที่เกิดขึ้นโตทีเดียวก็ดี,

นิยยานิกัง ธัมมะวะรัง ปะฏิจจะ เต,

สัตว์ทั้งหลายแม้ทั้งปวงเหล่านั้น ได้อาศัยซึ่งธรรมอันประเสริฐ

สัพเพปิ ทุกขัสสะ กะโรตุ สังขะยัง,

เป็นนิยยานิกธรรม ประกอบในอันนำผู้ปฏิบัติให้ออกจากสังสารทุกข์, จงกระทำซึ่งความสิ้นไปพร้อมแห่งทุกข์เถิด,

ฐาตุ จิรัง สะตัง ธัมโม ธัมมัทธะรา จะ ปุคคะลา,

ขอธรรมของสัตบุรุษทั้งหลาย จงตั้งอยู่นาน, อนึ่งขอบุคคลทั้งหลายผู้ทรงไว้ซึ่งธรรมดำรงอยู่,

สังโฆ โหตุ สะมัคโค วะ อัตถายะ จะ หิตายะ จะ,

ขอพระสงฆ์จงมีความสามัคคี พร้อมเพรียงกันในอันทำประโยชน์, และสิ่งอันเกื้อกูลเถิด,

อัมเห รักขันตุ สัทธัมโม, สัพเพปิ ธัมมะจาริโน,

ขอพระสัทธรรมจงรักษา ซึ่งเราทั้งหลาย, แล้วจงรักษาไว้ซึ่งบุคคลทั้งหลายแม้ทั้งปวง,

วุฑฒิง สัมปาปุเณยยามะ ธัมเม อะริยัปปะเวทิเต,

ขอเราทั้งหลายพึงถึงพร้อม ซึ่งความเจริญในธรรมที่พระอริยเจ้าประกาศไว้แล้ว,

ปะสันนา โหนตุ สัพเพปิ ปาณิโน พุทธะสาสะเน,

ขอสรรพสัตว์ทั้งหลายทั้งปวง, จงเป็นผู้เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา,

สัมมา ธารัง ปะเวจฉันโต กาเล เทโว ปะวัสสะตุ,

ขอฝนทั้งหลายจงหลั่งลง, ตกต้องตามฤดูกาล,

วุฑฒิภาวายะ สัตตานัง สะมิทธัง เนตุ เมทะนิง,

ขอฝนจงนำความสำเร็จมาสู่พื้นปฐพี, เพื่อความเจริญแก่สัตว์ทั้งหลาย,

มาตา ปิตา จะ อัต๎ระชัง นิจจัง รักขันติ ปุตตะกัง,

มารดาและบิดาย่อมรักษาบุตร, ที่เกิดในตนเป็นนิจ ฉันใด

เอวัง ธัมเมนะ ราชาโน ปะชัง รักขันตุ สัพพะทา.

พระราชาจงปกครองประชาชน, โดยชอบธรรมในกาลทุกเมื่อฉันนั้น, ตลอดกาลนานเทอญ.

กรวดน้ำแปลของสำนักเกตุมดีฯ

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ อิมินา อุทิสเส อิเมสัง สัพพะสัตตา เทวะมะนุสสานัง ยาวะชีวัง จุติจุตัง อะระหังจุติ

สิบนิ้วข้าจะไหว้พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า ท่านท้าวตรีงไตร พระอิศวรนารายณ์เจ้า ท่านเท้าสหัสนัย[๑๕] ตัวข้านี้ตั้งใจทำบุญให้ทาน กรวดน้ำจำแผ่ไมตรีอุทิศอธิษฐาน แผ่กุศลไป ภาคเบื้องบนทุก

[๑๕] *ท้าวสหัสนัย หมายถึง ท่านผู้คิดนัยพันหนึ่ง เพียงชั่วพริบตา หรือท้าวสักกะนั่นเอง ไม่ใช่มีดวงตาเต็มตัว อย่างที่ได้ยินได้ฟังมาแล*

ชั้นวิมาน ชั้นใต้ลงไปถึงในบาดาล นอกขอบจักรวาล ครูอาจารย์ บิดามารดา ญาติวงศ์พงศาทั่วครบ แม่โพสพท่านรักษาจบในโลกา ทั้งเพ็ชฉลูกรรม์ท่านมีฤทธี ธรณี คงคา ร้องสั่งบุญข้าศรัทธาบวงสรวง เทวาทั้งปวง ช่วยโมทนา ขอเป็นทิพย์พยาน ทำบุญให้ทาน ตั้งใจปรารถนา พระภูมิ พระพราย พระนาคฤาสายทุกชั้นดุสิตา อากาศบรรพตตรอกห้อยเหวผา เจ้าไพรเจ้าป่า เจ้ากรุงพาลี จะขอกรวดน้ำจำจะแผ่ไมตรี พระอาทิตย์ พระจันทร์ พระอังคารนั้น ท่านมีฤทธี พระพุธ พระพฤหัสบดี พระศุกร์เสาร์รี ทั้งเจ็ดองค์นี้รักษาแดนไตร พระราหู พระเกตุ ท่านผู้วิเศษ กรวดน้ำส่งไปพญายม ท้าวเวสสุวรรณ พระกาฬเจ้าบัญชีใหญ่ กรวดน้ำแผ่ไปทั่วทุกเทวา ขอน้ำใจข้าให้ใสบริสุทธิ์ในพระพุทธศาสนา บำเพ็ญบุญญายิ่งๆ ขึ้นไป ศัตรูหมู่มาร แผ่ไปกราบกรานขอเป็นมิตรพิสมัย อย่าผูกเวรกรรม คุ้มโทษโพยภัย ภายนอกภายใน ขอให้แห่งฉัน ถ้าแม้นชีวิตอยู่ ขอให้ร่วมรู้ก่อสร้างโพธิญาณ ขอให้ทันองค์พระศรีอาริย์ **นิพพานะปัจจะโย โหตุฯ**

คำกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล (ย่อ)

อิทัง เม ญาตีนัง โหตุ, สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

ขอบุญนี้จงสำเร็จ แก่ญาติทั้งหลาย ของข้าพเจ้าเถิด

ขอญาติทั้งหลายจงเป็นสุข ๆ เถิด

ขอเดชะตั้งจิตอุทิศผล, บุญกุศลแผ่ไปให้ไพศาล, ถึงบิดามารดาครูอาจารย์, ทั้งลูกหลานญาติมิตรสนิทกัน, ทั้งคนรักคนชังแค่ครั้งไหน ขอจงได้ส่วนกุศลผลของฉัน, ทั้งเจ้ากรรมนายเวรและเทวัญ, ขอให้ท่านได้กุศลผลนี้ เทอญ.

คำกรวดน้ำให้เจ้ากรรมนายเวร

กายะกัมมัง วะจีกัมมัง มะโนกัมมัง

สัญจิจจะกัมมัง อะสัญจิจจะกัมมัง

ขะมันตุ เม อะโหสิกัมมัง ภะวะตุ เม

กรรมใดๆ ไม่ว่าจะเป็น กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม ที่ข้าพเจ้า (ชื่อนามสกุล) ได้ทำล่วงเกินแก่ผู้ใด ทั้งโดยตั้งใจก็ดี ไม่ได้ตั้งใจก็ดี ในภพชาติใดก็ตาม ขอให้เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลาย จงโปรดยกโทษให้เป็นอโหสิกรรม ให้แก่ข้าพเจ้าอย่าได้จองเวรจองกรรมต่อกันอีกเลย

แม้แต่กรรมใดที่ใครๆ ทำแก่ข้าพเจ้าก็ตาม ข้าพเจ้าขออโหสิกรรมให้ทั้งสิ้น ยกถวายพระพุทธเจ้าเป็นอภัยทาน จงดลใจให้เขาเหล่านั้นกลับมีเมตตาจิตคิดเป็นมิตรกับข้าพเจ้า เพื่อจะได้ไม่มีเวรกรรมต่อกันตลอดไป ด้วยอานิสงส์แห่งอภัยทานนี้

ขอให้ข้าพเจ้า มารดา บิดา ครอบครัว บุตรหลาน บรรพบุรุษ ญาติมิตร ผู้มีพระคุณ บริวารของข้าพเจ้าพ้นจากความทุกข์ โศก โรคภัย อันตรายทั้งปวง ให้เจริญด้วยศีล ทาน สมาธิ สติ ปัญญา เพียบพร้อมความสุข ความเจริญ ความสำเร็จ ปรารถนาสิ่งใดที่เป็นไปโดยชอบประกอบด้วยธรรม ขอให้สิ่งนั้น จงพลันสำเร็จ จงพลันสำเร็จ จงพลันสำเร็จ เทอญ

นิพพานะ ปัจจะโย โหตุ

กรวดน้ำตอนเย็น

อุททิสสนาธิฏฐานคาถา

(ผู้เป็นหัวหน้านำกล่าวดังนี้)

(หันทะ มะยัง อุททิสสะนาธิฏฐานะคาถาโย ภะณามะ เส.)

(สวดเฉพาะบทที่ ๑ และบทที่ ๔)

บทที่ ๑

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ	ด้วยบุญนี้ อุทิศให้
อุปัชฌายา คุณุตตะรา	อุปัชฌาย์ ผู้เลิศคุณ
อาจาริยูปะการา จะ	และอาจารย์ ผู้เกื้อหนุน
มาตา ปิตา จะ ญาตะกา	ทั้งพ่อแม่ แลปวงญาติ
สุริโย จันทิมา ราชา	สูรย์จันทร์ แลราชา
คุณะวันตา นะราปิ จะ	ผู้ทรงคุณหรือสูงชาติ
พ๎รัห๎มะมารา จะ อินทา จะ	พรหมมาร และอินทราช
โลกะปาลา จะ เทวะตา	ทั้งทวยเทพ และโลกบาล
ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ	ยมราช มนุษย์มิตร
มัชฌัตตา เวริกาปิ จะ	ผู้เป็นกลาง ผู้จ้องผลาญ
สัพเพ สัตตา สุขี โหนตุ	ขอให้เป็นสุขศานติ์ทุกทั่วหน้าอย่าทุกข์ทน
ปุญญานิ ปะกะตานิเม	บุญผองที่ข้าทำ จงช่วยอำนวยศุภผล
สุขัง จะ ติวิธัง เทนตุ	ให้สุข สามอย่างล้น
ขิปปัง ปาเปถะ โวมะตัง	ให้ลุถึง นิพพานพลัน

บทที่ ๒

เย เกจิ ขุททะกา ปาณา	สัตว์เล็ก ทั้งหลายใด
มะหันตาปิ มะยา หะตา	ทั้งสัตว์ใหญ่ เราห้ำหั่น
เย จาเนเก ปะมาเทนะ	มิใช่น้อย เพราะเผลอผลัน
กายะวาจามะเนเหวะ	ทางกายา วาจาจิต
ปุญญัง เม อะนุโมทันตุ	จงอนุโมทนากุศล
คัณหันตุ ผะละมุตตะมัง	ถือเอาผล อันอุกฤษฎ์
เวรา โน เจ ปะมุญจันตุ	ถ้ามีเวร จงเปลื้องปลิด
สัพพะโทสัง ขะมันตุ เม	อดโทษข้า อย่าผูกไว้

บทที่ ๓

ยังกิญจิ กุสะลัง กัมมัง	กุศลกรรม อย่างใดหนึ่ง
กัตตัพพัง กิริยัง มะมะ	เป็นกิจซึ่ง ควรฝักใฝ่
กาเยนะ วาจามะนะสา	ด้วยกาย วาจาใจ
ติเทสะ สุคะตัง กะตัง	เราทำแล้ว เพื่อไปสวรรค์
เย สัตตา สัญญิโน อัตถิ	สัตว์ใด มีสัญญา
เย จะ สัตตา อะสัญญิโน	หรือหาไม่ เป็นอสัญญ์[๑๖]
กะตัง ปัญญะผะลัง มัยหัง	ผลบุญ ข้าทำนั้น

---

[๑๖] *ประโยคนี้ ควรแปลว่า และสัตว์เหล่าใด ไม่มีสัญญา หรือควรแปลว่า ละสัตว์ใดเป็นอสัญญ์ เพราะเป็นการแปลที่ซ้ำกับประโยคที่ว่า สัตว์ใด มีสัญญา เหตุเพราะการแปลว่า หรือหาไม่ เป็นอสัญญ์ ย่อมเท่ากับเป็นการปฏิเสธ ความไม่มีอะสัญญาแม้เมื่อต้องการให้คำคล้องเสียง กับคำว่า "ผลบุญ ข้าทำนั้น" แต่กลับใช้สำนวนผิดนี้คือนัย*

สัพเพ ภาคี ภะวันตุ เต	ทุกๆ สัตว์ จงมีส่วน
เย ตัง กะตัง สุวิทิตัง	สัตว์ใดรู้ ก็เป็นอัน
ทินนัง ปุญญะผะลัง มะยา	ว่าข้าให้แล้ว ตามควร
เย จะ ตัตถะ นะ ชานันติ	สัตว์ใด มิรู้ถ้วน
เทวา คันต์วา นิเวทะยุง	ขอเทพเจ้า จงเล่าขาน
สัพเพ โลกัมหิ นิเวทะยุง	ปวงสัตว์ ในโลกีย์
ชีวันตาหาระเหตุกา	มีชีวิต ด้วยอาหาร
มะนุญญัง โภชะนัง สัพเพ	จงได้ โภชน์สำราญ
ละภันตุ มะมะ เจตะสา	ตามเจตนา ข้าอาณัติ

บทที่ ๔

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ	ด้วยบุญนี้ ที่เราทำ
อิมินา อุททิเสนะ จะ	แลอุทิศ ให้ปวงสัตว์
ขิปปาหัง สุละเภ เจวะ	เราพลันได้ ซึ่งการตัด
ตัณหุปาทานะเฉทะนัง	ตัวตัณหา อุปาทาน
เย สันตาเน หินา ธัมมา	สิ่งชั่วในดวงใจ
ยาวะ นิพพานะโต มะมัง	กว่าเราจะ ถึงนิพพาน
นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ	มลายสิ้น จากสันดาน
ยัตถะ ชาโต ภะเว ภะเว	ทุกๆ ภพ ที่เราเกิด
อุชุจิตตัง สะติปัญญา	มีจิตตรง และสติ ทั้งปัญญาอัน ประเสริฐ
สัลเลโข วิริยัมหินา	พร้อมทั้งความเพียรเลิศ เป็นเครื่องขูดกิเลสหาย

มารา ละภันตุ โนกาสัง	โอกาส อย่าพึงมี แก่หมู่มารสิ้นทั้งหลาย
กาตุญจะ วิริเยสุ เม	เป็นช่องประทุษร้าย ทำลายล้างความเพียรจม
พุทธาทิปะวะโร นาโถ	พระพุทธผู้ บวรนาถ
ธัมโม นาโถ วะรุตตะโม	พระธรรมที่ พึ่งอุดม
นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ	พระปัจเจ กะพุทธสม –
สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง	ทบพระสงฆ์ ที่พึ่งผยอง
เตโสตตะมานุภาเวนะ	ด้วยอานุภาพนั้น
มาโรกาสัง ละภันตุ มา	ขอหมู่มาร อย่าได้ช่อง
ทะสะปุญญานุภาเวนะ	ด้วยเดชบุญ ทั้งสิบป้อง
มาโรกาสัง ละภันตุ มา	อย่าเปิดโอกาสแก่มาร (เทอญ)

๖. คำอธิษฐาน

ข้าพเจ้า, ขอตั้งสัจจะอธิษฐาน, ขออานุภาพ, แห่งบุญกุศล ที่ได้บำเพ็ญแล้ว, ในวันนี้, จงเป็นพลวะปัจจัย, เป็นนิสัยตามส่ง, ให้เกิดปัญญาญาณ, ทั้งชาตินี้และชาติหน้า, ตลอดชาติอย่างยิ่ง, จนถึงความพ้นทุกข์, คือพระนิพพาน เทอญ.

คำอธิษฐานอโหสิกรรม

กัมมะโน กัตถาโน กัมมะปัจเจกะ พุทโธ
พุทธัง ทั่วจักกะวาฬัง ธัมมัง ทั่วจักกะวาฬัง
สังฆัง ทั่วจักกะวาฬัง อโหสิกัมมัง

ข้าพเจ้า (ชื่อ–นามสกุล) ขออุทิศบุญกุศลจากการสวดพระพุทธมนต์ พระพุทธคุณ และอานิสงส์ผลบุญที่ข้าพเจ้าได้เคยทำมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันวันนี้ ให้แก่เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลาย ที่ข้าพเจ้าได้เคยล่วงเกินท่านไว้ตั้งแต่อดีตชาติจนถึงปัจจุบันชาติ ไม่ว่าท่านจะอยู่ภพใดหรือภูมิใด ขอให้ท่านได้รับผลบุญนี้ ท่านที่มีความทุกข์ ขอให้ได้พ้นจากทุกข์ ท่านที่มีความสุขขอให้มีความสุขยิ่งๆ ขึ้นไป เมื่อเจ้ากรรมนายเวรทั้งหลาย ได้รับกุศลผลบุญที่ข้าพเจ้าตั้งจิตอุทิศให้นี้แล้ว โปรดอนุโมทนาบุญแก่ข้าพเจ้าให้ถึงซึ่งความเป็นผู้พ้นทุกข์ ด้วยอำนาจบุญที่อุทิศให้นี้ด้วยเทอญ.

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ ด้วยเดชแห่งกุศลผลบุญที่เกิดจากการไหว้พระสวดมนต์ พระคาถามหาเมตตาสูตร และการทำสมาธิภาวนาในวันนี้ ตลอดทั้งบุญกุศลใดๆ ทั้งหมดที่ข้าพระพุทธเจ้า(ชื่อ นามสกุล) ได้สร้างสมมาในอดีตจนถึงปัจจุบันวันนี้ ไม่ว่าจะเกิดประโยชน์ความสุขความสำเร็จความเจริญรุ่งเรืองแก่ข้าพระพุทธเจ้าเองเท่าใด ข้าพระพุทธเจ้าขอน้อมถวายแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอรหันต์สาวกทุกองค์ พระอริยบุคคลทั้งหมด ขอได้โปรดค้ำชู และอุดหนุนคุณมารดาบิดา อุปัชฌาย์อาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ล่วงลับไปแล้ว และยังมีชีวิตอยู่ที่มีความผูกพันต่อชีวิตของข้าพระพุทธเจ้า ทั้งในอดีตชาติและชาตินี้ ตลอดทั้งขอได้โปรดคุ้มครองให้ทุกคนในครอบครัว พี่น้อง บุตร

หลาน ญาติมิตรบริวาร ศัตรูหมู่มาร และผู้ที่กระทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนสาราสัตว์น้อยใหญ่ที่เสียสละชีวิตให้แก่ข้าพระพุทธเจ้าได้กิน เพื่อการดำรงชีวิตของข้าพระพุทธเจ้า

ขอให้ท่านทั้งหลายทั้งหมดหลุดพ้นจากความทุกข์ ประสบแต่ความสุขยิ่งๆ ขึ้นไป ตลอดไปขออุทิศส่วนกุศลไปถึงเจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายทั้งหมด ไม่ว่าเกิดแล้วก็ดี ยังเป็นวิญญาณล่องลอยก็ดี ที่ข้าพระพุทธเจ้าได้เคยล่วงเกินท่านทั้งหลาย ไม่ว่าจะทางตรงทางอ้อมทุกภพชาติ และชาตินี้ก็ดี ทั้งเจตนาและไม่เจตนา ขอให้เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายทั้งหมดได้โปรดมาอนุโมทนา และเมื่ออนุโมทนาแล้ว ขอได้โปรดอโหสิกรรมโทษทั้งหลายเหล่านั้นให้แก่ข้าพระพุทธเจ้าด้วย และกรรมเวรใดที่ท่านทั้งหลายได้เคยกระทำต่อข้าพระพุทธเจ้าทุกภพชาติและชาตินี้

ข้าพระพุทธเจ้าก็อโหสิกรรมโทษให้แก่ท่านทั้งหลายด้วยเช่นกัน สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนจองกรรมจองเวรแก่กันและกันเลย จงมีแต่ความสุขกายสุขใจรักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นตลอดไปด้วยเทอญ และขอแผ่ส่วนกุศลแด่ทวยเทพทุกพระองค์ใน ๑๖ ชั้นฟ้า ๑๕ ชั้นดิน และทุกๆ พระองค์ที่ดูแลพระศาสนาทุกหนทุกแห่ง และที่ดูแลรักษาชีวิตของข้าพระพุทธเจ้า นอกจากนี้ก็ดีทั้งสากลพิภพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระโพธิสัตว์ทุกๆ พระองค์ พระอินทร์ พระพรหม ยม ยักษ์ คนธรรพ์ นาคา แม่พระพาย แม่พระเพลิง แม่พระธรณี แม่พระคงคา แม่พระโพสพ พญายมราช นายนิรยบาล ท้าวจตุโลกบาลทั้ง ๔ สิริพุทธอำมาตย์ ชั้นจาตุมหาราชิกาเบื้องบนสุดจนถึงภวัคคพรหม พระภูมิเจ้าที่ ทั้งที่เป็นผีบ้านผีเรือน ทั้งที่บ้านและที่ทำงานของข้าพระ

พุทธเจ้า และอเวจีขึ้นมาจนถึงโลกมนุษย์สุดรอบขอบจักรวาล อนันต จักรวาล และขอแผ่ส่วนกุศลแด่องค์พระสยามเทวาธิราชทุกๆ พระองค์ท่าน ตลอดทั้งพระมหากษัตริย์ไทยวีรกษัตริย์ไทยขอถวายพระราชกุศลแด่ทุกพระองค์ จงมากล้นด้วยบุญญาธิการ มากล้นด้วยฤทธิ์เดชและพระบารมียิ่งๆ ขึ้นไปด้วยเทอญ.

๗. วันทาพระ

อุกาสะ วันทามิ ภันเต เจติยัง สัพพัง สัพพัตถะฐาเน สุปะติฏฐิตัง สารีริกะธาตุมหาโพธิง พุทธรูปัง สะกะลัง สะทา กายะสา วะจะสา มะนะสา เจวะ วันทาเมเต ตะถาคะเต สะยะเน อาสะเน ฐาเน คะมะเน จาปิ สัพพะทา

(กราบ ๑ ครั้ง)

วันทามิ ภันเต สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะเม ภันเต มะยา กะตัง ปุญญังสามินา อะนุโมทิตัพพัง สามินา กะตัง ปุญญัง มัยหัง ทาตัพพัง สาธุ สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ

(กราบ ๓ ครั้ง) พร้อมกัน

๘. คำขอบวชชี (เนกขัมมภาวนา)

เอสาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุ สังฆัญจะ, ปัพพัชชัง มัง ภันเต, สังโฆ ธาเรตุ, อัชชะตัคเค ปาณุเปตัง, สะระณัง คะตัง

คำแปล

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ, ข้าพเจ้าขอถึงสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า, แม้เสด็จดับขันธ์ปรินิพพานนานแล้ว, กับทั้งพระธรรมและพระสงฆ์, ว่าเป็นสรณะที่พึ่งระลึก ขอพระสงฆ์จงจำข้าพเจ้าไว้ว่า เป็นผู้บวชในพระธรรมวินัย ผู้ถึงรัตนตรัยเป็นสรณะ, ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เทอญ.

๙. คำอาราธนาศีล ๘

อะหัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะสีลานิ ยาจามิ[๑๖]
ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะสีลานิ ยาจามิ
ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะสีลานิ ยาจามิ

๑๐. นะมะการคาถา

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

๑๑. ไตรสรณคมน์

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

๑๒. คำสมาทานศีล ๘

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๒. อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๓. อพ๎รัห๎มะจะริยา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะยาทิยามิ
๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๕. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๖. วิกาละโภชะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๗. นัจจะคีตะวาทิตะวิสูกะทัสสะนา มาลาคันธะวิเลปะนะ ธาระณะมัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๘. อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

อิมานิ อัฏฐะสิกขาปะทานิ สะมาทิยามิ
อิมานิ อัฏฐะสิกขาปะทานิ สะมาทิยามิ
อิมานิ อัฏฐะสิกขาปะทามิ สะมาทิยามิ

๑๓. คำขอขมาพระรัตนตรัย

ระตะนัตตะเย ปะมาเทนะ ท๎วารัตตะเยนะ กะตัง สัพพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต

(๓ ครั้ง, สำหรับหลายคน)

ระตะนัตตะเย ปะมาเทนะ ท๎วารัตตะเยนะ กะตัง สัพพัง อะปาราธัง ขะมะถะ เม ภันเต

(๓ ครั้ง, สำหรับเอกบุคคล)

๑๔. คำขอขมาโทษพระอาจารย์
(สำหรับหลายคน)

(ผู้ขอว่า) **อาจาริเย ปะมาเทนะ ท๎วารัตตะเยนะ กะตัง <u>สัพพัง</u> อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต**

(อาจารย์รับว่า) **อะหัง ขะมามิ <u>ตุมเหหิปิ</u> เม ขะมิตัพพัง**[๑๗]

(ผู้ขอว่า) **ขะมามะ ภันเต**[๑๘]

---

[๑๗] *ประโยคนี้ พระอาจารย์รับว่า เราย่อมอดโทษ แม้พวกท่านพึงอดโทษแก่เราบ้าง เป็นต้น*

[๑๘] *ประโยคนี้ ลูกศิษย์รับว่า พวกผมย่อมอดโทษ ขอรับพระอาจารย์ เป็นต้น คำที่ไม่ทึบ คือ คำที่ทำให้เนื้อความให้บริบูรณ์ หรือเป็นคำสักว่ายังบทให้เต็ม ภาษาบาลีว่า คำนิบาต นั่นเอง*

(สำหรับเอกบุคคล)

(ผู้ขอว่า) อาจาริเย ปะมาเทนะ ท์วารัตตะเยนะ กะตัง สัพพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต

(อาจารย์รับว่า) อะหัง ขะมามิ ตะยาปิ เม ขะมิตัพพัง

(ผู้ขอว่า) ขะมามะ ภันเต

๑๕. คำลาสิกขาแม่ชี (เนกขัมมภาวนา)

ปัณฑะรังคะปัพพะชิตะอัฏฐะสิกขาปะทานิ ปัจจักขามิ คิหีติมัง ธาเรถะ

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ, ข้าพเจ้าขอลาสิกขาบททั้ง ๘, จากนักบวชผู้นุ่งขาวห่มขาว, ขอท่านทั้งหลายจงจำข้าพเจ้าไว้ว่า, เป็นคฤหัสถ์, ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

๑๖. คำอาราธนาศีล ๕

อะหัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามิ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามิ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามิ

"ถ้าสองคนขึ้นไปว่า **อะหัง** เป็น **มะยัง** และ **ยาจามิ** เป็น **ยาจามะ** และถ้าต้องการจะรักษาแต่ละสิกขาบท พึงเพิ่ม คำว่า **วิสุง วิสุง รักขณัตถายะ** ต่อจาก **ภันเต** ตัวอย่างเช่น **อะหัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามิ**" เป็นต้น เป็นตัวอย่าง

๑๗. คำลาพระสงฆ์กลับบ้าน

หันทะทานิ มะยัง ภันเต อาปุจฉามิ พะหุกิจจา มะยัง พะหุกะระณียา

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ บัดนี้ข้าพเจ้าทั้งหลาย ผู้มีธุระจำเป็น มีกิจมาก ขอลาพระคุณท่านไปก่อน เจ้าข้าฯ

(รอรับคำตอบจากพระ ท่านจะว่า **ยัสสะทานิ ตุมเห กาลัง มัญญะถะ** เชิญเถิดท่านอุบาสกอุบาสิกาทั้งหลาย พวกท่านย่อมรู้จักกาลเวลา อันเป็นประโยชน์ตน และเป็นประโยชน์ท่านดีอยู่แล้ว) และพึงรับว่า **"สาธุ ภันเต"**

๑๘. ชุมนุมเทวดา

ผะริต์วานะ เมตตัง สะเมตตา ภะทันตา

อะวิกขิตตะจิตตา ปะริตตัง ภะณันตุ

สัคเค กาเม จะ รูเป คิริสิขะระตะเฏ จันตะลิกเข วิมาเน, ทีเป รัฏเฐ จะ คาเม ตะรุวะนะคะหะเน เคหะวัตถุมหิ เขตเต, ภุมมา จายันตุ เทวา ชะละถะละ วิเสเมยักขะคันธัพพะนาคา, ติฏฐันตา สันติเก ยัง มุนิวะระวะจะนัง สาธะโว เม สุณันตุ

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา

๑๙. คำอาราธนาธรรม

พ์รัห์มา จะ โลกาธิปะตี สะหัมปะติ,

กัตอัญชะลี อันธิวะรัง อะยาจะถะ

สันตีธะ สัตตาป, ปะระชักขะชาติกา,

เทเสตุ ธัมมัง, อะนุกัมปิมัง ปะชัง

๒๐. คำสาธุการเมื่อเทศน์จบ

(เมื่อแสดงพระธรรมจบ ให้รับสาธุการพร้อมกัน ด้วยถ้อยคำข้างล่างนี้ทั้งหมดว่าเป็นวรรค หยุดตามที่จุดไว้ทุกๆ จุด)

สาธุ พุทธะสุโพธิตา,

สาธุ ! ความตรัสรู้ดีจริงของพระพุทธเจ้า,

สาธุ ธัมมะสุธัมมะตา,

สาธุ ! ความเป็นธรรมดีจริงของพระธรรม,

สาธุ สังฆัสสุปะฏิปัตติ,

สาธุ ! ความปฏิบัติดีจริงของพระสงฆ์

อะโห พุทโธ, พระพุทธเจ้า น่าอัศจรรย์จริง,

อะโห ธัมโม, พระธรรมเจ้า น่าอัศจรรย์จริง,

อะโห สังโฆ, พระสงฆเจ้า น่าอัศจรรย์จริง,

อะหัง พุทธัญจะ ธัมมัญจะ สังฆัญจะ สะระณัง คะตา (คะโต)

ข้าพเจ้าถึงแล้ว, ซึ่งพระพุทธเจ้า, พระธรรมเจ้า, พระสงฆเจ้า, ว่าเป็นที่พึ่งที่ระลึกถึง.

อุปาสิกัตตัง[๑๙] (อุปาสะกัตตัง) เทเสสิ ภิกขุสังฆัสสะ สัมมุขา

ข้าพเจ้าขอแสดงตน, ว่าเป็นอุบาสิกา (อุบาสก) ในที่จำเพาะหน้าพระภิกษุสงฆ์.

เอตัง เม สะระณัง เขมัง, เอตัง สะระณะมุตตะมัง,

พระรัตนตรัยนี้, เป็นที่พึ่งของข้าพเจ้าอันเกษม, พระรัตนตรัยนี้, เป็นที่พึ่งอันสูงสุด,

เอตัง สะระณะมาคัมมะ, สัพพะทุกขา ปะมุจจะเย.

เพราะอาศัยพระรัตนตรัยนี้ เป็นที่พึ่ง, ข้าพเจ้าพึงพ้นจากทุกข์ทั้งปวง,

ยะถาพะลัง จะเรยยาหัง สัมมาสัมพุทธะสาสะนัง,

ข้าพเจ้าจักประพฤติ, ซึ่งพระธรรมคำสั่งสอน, ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า, โดยสมควรแก่กำลัง,

ทุกขะนิสสะระณัสเสวะ ภาคินิสสัง[๒๐] (ภาคีอัสสัง) อะนาคะเต

ขอข้าพเจ้าพึงมีส่วนแห่งพระนิพพาน, อันเป็นที่ยกตนออกจากทุกข์, ในอนาคตกาล, เบื้องหน้าโน้นเทอญ.

---

[๑๙] *ถ้าเป็นอุบาสกเปลี่ยนคำว่า "อุปาสิกัตตัง" เป็น "อุปาสะกัตตัง" และ "อุบาสิกา" เป็น "อุบาสก"*

[๒๐] *ถ้าเป็นอุบาสก เปลี่ยนคำว่า "ภาคินิสสัง" เป็น "ภาคีอัสสัง"*

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ, สัตถาเทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติฯ

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิ-ปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติฯ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลีกะระณีโย, อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติฯ

๒๑. คำถวายข้าวพระพุทธ

อิมัง สูปะพะยัญชะนะ สัมปันนัง สาลีนัง โอทะนัง อุทะกัง วะรัง พุทธัสสะ ปูเชมิ

๒๒. คำลาข้าวพระพุทธ

เสสัง มังคะลา ยาจามิ

๒๓. บทให้พร ยะถา สัพพี แปล

(หัวหน้าขึ้น) ยะถา วาริวะหา ปูรา ปะริปูเรนติ สาคะรัง,

(พร้อม) หัวงน้ำที่เต็มด้วยน้ำย่อมไหลไปสู่สมุทรสาครให้เต็ม ฉันใด,

เอวะเมวะ อิโต ทินนัง เปตานัง อุปะกัปปะติ,

ทานที่ท่านให้แล้วแต่โลกนี้, ย่อมสำเร็จแก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้วฉันนั้น,

อิจฉิตัง ปัตถิตัง ตุมหัง ขิปปะเมวะ สะมิชฌะตุ,

ขอสิ่งที่ท่านมุ่งมาดปรารถนาตั้งไว้, จงสำเร็จโดยพลันที,

สัพเพ ปูเรนตุ สังกัปปา จันโท ปัณณะระโส ยะถา มะณิโชติระโส ยะถา,

ความดำริทั้งปวงของท่าน, จงเต็มบริบูรณ์เหมือนดวงจันทร์ในวันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ, และเหมือนแก้วมณีโชติ อันให้สำเร็จประโยชน์ทั้งปวงฉันนั้น,[๒๑]

(หัวหน้าขึ้น) **สัพพีติโย วิวัชชันตุ**

(พร้อม) ขอความเสนียดจัญไรทั้งหลาย จงผ่านพ้นท่านไป,

สัพพะโรโค วินัสสะตุ,

ขอโรคทั้งปวงของท่านจงพินาศหายไป,

มา เต ภะวัตวันตะราโย,

ขออันตรายอย่าได้มีแก่ท่าน,

สุขี ทีฆายุโก ภะวะ,

ขอท่านจงมีความสุขมีอายุยืนนาน,

อะภิวาทะนะสีลิสสะ นิจจัง วุฑฒาปะจายิโน, จัตตาโร ธัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง,

พรทั้งสี่ประการคือ อายุ วรรณะ สุขะ พะละ, ย่อมเจริญแก่ผู้มีปกติกราบไหว้และเคารพต่อผู้ใหญ่เป็นนิจฯ

---

[๒๑] *คาถานี้เป็นคาถาที่พระปัจเจกพุทธเจ้า ได้ภาษิตแก่ลูกจ้างของเศรษฐีคนหนึ่ง ที่อุตส่าห์นำอาหารของเศรษฐีผู้มีความประสงค์จะถวาย แด่พระปัจเจกพุทธเจ้า เพราะความที่แห่งเขาได้ถือเอาถาดอาหารวิ่งไปด้วยเท้าเปล่าบนมหาปฐพีอันร้อน และไปแบบรีบด่วน ด้วยการกำชับของเศรษฐี ฯลฯ ในภายหลังลูกจ้างคนนี้ได้เกิดเป็นพระเจ้าจัณฑปัชโชติ ในกาลนี้ แล*

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง,

ขอมงคลทั้งปวงจงมีแก่ท่าน,

รักขันตุ สัพพะเทวะตา,

ขอเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน,

สัพพะพุทธานุภาเวนะ,

ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง

สัพพะธัมมานุภาเวนะ,

ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง,

สัพพะสังฆานุภาเวนะ,

ด้วยอานุภาพของพระสงฆ์ทั้งปวง,

สะทา โสตถี ภะวันตุ เต,

ขอความสวัสดีจงมีแก่ท่านในกาลทุกเมื่อ เทอญฯ

๒๔. บทให้พรอาฏานาฏิยะปะริตตัง (ย่อ)

สัพพะโรคะวินิมุตโต สัพพะสันตาปะวัชชิโต
สัพพะเวระมะติกกันโต นิพพุโต จะ ตุวัง ภะวะฯ
สัพพีติโย วิวัชฌันตุ สัพพะโรโค วินัสสะตุ
มา เต ภะวัตวันตะราโย สุขี ทีฆายุโก ภะวะ
อะภิวาทะนะสีลิสสะ นิจจัง วุฑฒาปะจายิโน
จัตตาโร ธัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลังฯ

๒๕. คำอาราธนาองค์พระรัตนตรัยคุ้มครอง

พุทโธ อะระหัง พุทธัง รักษา

มนุษย์ทั้งหลายคิดร้ายต่อข้า อะนัตตาสูญเปล่า

ธัมโม อะระหัง ธัมมัง รักษา

อมนุษย์ทั้งหลายคิดร้ายต่อข้า อะนัตตาสูญเปล่า

สังโฆ อะระหัง สังฆัง รักษา

ภูตผีปีศาจมารร้ายทั้งหลาย คิดร้ายต่อข้า อะนัตตาสูญเปล่า

(ภาวนาก่อนเข้านอน และเมื่อตื่นนอนทุกวันเป็นสิริมงคล)

คาถาจะศักดิ์สิทธิ์ ถ้าจิตไม่คิดร้ายใคร

คำถวายสังฆทาน

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายภัตตาหารกับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับภัตตาหารกับทั้งบริวารเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญฯ

คำถวายผ้าป่า

อิมานิ มะยัง ภันเต ปังสุกูละจีวะรานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ปังสุกูละจีวะรานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าบังสกุลจีวรกับทั้งบริวารเหล่านี้แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ผ้าบังสกุลจีวรกับทั้งบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญฯ

คำถวายผ้ากฐิน

อิมัง ภันเต, สะปะริวารัง, กะฐินะจีวะระทุสสัง, สังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, สังโฆ, อิมัง, สะปะริวารัง, กะฐินะทุสสัง, ปะฏิคคันหาตุ, ปะฏิคคะเหต์วา จะ, อิมินา ทุสเสนะ, กะฐินัง, อัตถะระตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้ากฐิน จีวรกับทั้งบริวารนี้แด่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับผ้ากฐิน กับทั้งบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย รับแล้วจงกรานกฐิน ด้วยผ้านี้ เพื่อประโยชน์ และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญฯ

วิปัสสนากรรมฐาน

วิปัสสนากรรมฐาน แปลว่า ที่ตั้งแห่งการกระทำให้บรรลุความเห็นแจ้งเป็นพิเศษ ความเห็นแจ้งเป็นพิเศษซึ่งเป็นวิปัสสนาปัญญานั้นมีอยู่ ๒ ประการ คือ

๑. ความเห็นแจ้งเป็นพิเศษในอารมณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ โดยความเป็นรูป – นาม

๒. ความเห็นแจ้งเป็นพิเศษในอารมณ์ต่าง ๆ ที่มาปรากฏทาง ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ โดยความเป็น**อนิจจะ** (ไม่เที่ยง), **ทุกข์** (เป็นทุกข์ทนอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้), **อนัตตะ** (ไม่ใช่ตัวตน บังคับบัญชาไม่ได้), **อสุภะ** (ไม่สวยงาม)

ตามธรรมดาสัตว์โลกทั้งหลายไม่รู้ตามความเป็นจริง รู้แต่บัญญัติสิ่งสมมุติขึ้นเท่านั้น คือขณะที่รับอารมณ์ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจนั้นก็ไม่เห็นปรมัตถ์ (ของจริง) รู้เห็นแต่บัญญัติ (สิ่งสมมุติ) เท่านั้น จึงหลงเข้าใจผิดไปว่า ชีวิตอัตตภาพร่างกายและอารมณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ นั้นเป็นของเที่ยง, เป็นสุข, เป็นอัตตาตัวตน, เป็นของสวยงาม ก่อให้เกิดความโลภ ความโกรธ ความหลง กิเลสต่าง ๆ อันเป็นที่มาของความทุกข์ทั้งปวง

การเจริญวิปัสสนาก็เพื่อต้องการทำลายความเห็นผิดดังกล่าวเหล่านี้ออกไป หรือเพื่อทำให้เกิดความเห็นถูกต้องรู้แจ้งตามความเป็นจริง อันจะนำไปสู่ความสันติสุขที่แท้จริง คือ พระนิพพาน การจะมีความเห็นถูกต้องรู้แจ้งตามความเป็นจริงได้นั้น ก็ต้องกำหนดรู้ของจริง คือ สภาวะปรมัตถ์ อันได้แก่ รูปธรรม นามธรรม รูปธรรม นามธรรมนี้เป็นกรรมฐาน หรือเป็นที่ตั้งของวิปัสสนา เรียกว่า วิปัสสนาภูมิ

วิปัสสนาภูมิ มี ๖ ภูมิ คือ

๑. ขันธ์ ๕ หมายถึง ธรรมชาติที่เป็นกลุ่ม, เป็นกอง

๒. อายตนะ ๑๒ หมายถึง ธรรมชาติที่เป็นที่เชื่อมต่อให้เกิดความรับรู้อารมณ์

๓. ธาตุ ๑๘ หมายถึง ธรรมชาติที่ทรงไว้ซึ่งสภาพของตนๆ

๔. อินทรีย์ ๒๒ หมายถึง ธรรมชาติที่เป็นใหญ่ เป็นผู้ปกครอง

๕. อริยสัจจ์ ๔ หมายถึง ธรรมชาติที่เป็นความจริงอันประเสริฐ

๖. ปฏิจจสมุปบาท หมายถึง ธรรมชาติที่เกิดขึ้นโดยมีเหตุปัจจัยเกี่ยวเนื่องกัน

ขันธ์ ๕ ย่อเป็นรูป-นาม ดังนี้

๑. รูปขันธ์ จัดเป็น รูปธรรม

๒. เวทนาขันธ์ จัดเป็น รูปธรรม

๓. สัญญาขันธ์ จัดเป็น นามเจตสิก

๔. สังขารขันธ์ จัดเป็น นามธรรม

๕. วิญญาณขันธ์ จัดเป็น นามจิต

ขันธ์ ๕ กองนี้ องค์ธรรมที่แท้ก็คือ ปรมัตถธรรม นั่นเอง ปรมัตถธรรม หมายถึง ธรรมชาติที่มีสภาวะไม่ผันแปร คือมีลักษณะอย่างไรก็คงสภาพลักษณะอย่างนั้นอยู่ตลอดไป

ปรมัตถธรรมมี ๔ อย่าง คือ

๑. **จิตปรมัตถ์** มี ๘๙ หรือ ๑๒๑ เป็นธรรมชาติที่รู้อารมณ์ เป็นลักษณะ

๒. **เจตสิกปรมัตถ์** มี ๕๒ เป็นธรรมชาติที่อาศัยจิตเกิด

๓. **รูปปรมัตถ์** มี ๒๘ เป็นธรรมชาติที่มีความเสื่อมสิ้นสลายไป เป็นลักษณะ

๔. **นิพพานปรมัตถ์** เป็นธรรมชาติที่สงบจากรูปนามขันธ์ ๕

ขันธ์ ๕ นั้น ได้แก่ปรมัตถธรรม ๓ คือ จิตปรมัตถ์, เจตสิกปรมัตถ์, รูปปรมัตถ์ ทั้งหมด ส่วนนิพพานปรมัตถ์ เป็น ขันธวิมุตติ แปลว่า พ้นจากขันธ์ทั้ง ๕ หมายถึง พระนิพพานนั้นไม่ใช่รูป ไม่ใช่เทวนา ไม่ใช่สัญญา ไม่ใช่สังขาร ไม่ใช่วิญญาณ หรือไม่ใช่เป็นสัตว์บุคคล ไม่ใช่เป็นอัตตาตัวตน ไม่ใช่เป็นภพภูมิที่อยู่อาศัย พระนิพพานไม่มีการเห็น การได้ยิน การรู้กลิ่น การรู้สัมผัส การคิดนึกแต่ประการใด ไม่มีการไป ไม่มีการมา ไม่มีการเกิด ไม่มีการดับ แต่พระนิพพานเป็นธรรมชาติที่มีอยู่จริงโดยความเป็นธรรมารมณ์เป็นนามธรรมรู้ได้ด้วยทางใจ แต่ต้องเป็นใจของผู้ที่เป็นอริยบุคคล สำหรับปุถุชนคนธรรมดา จะเข้าไปรู้เห็นพระนิพพานจริงๆ โดยแท้ไม่ได้เลย คือรู้ขึ้นเมื่อไร ก็เปลี่ยนชาติเป็นอริยบุคคลทันที

ภูมิที่ ๒ อายตนะ ๑๒

อายตนะ ๑๒ นี้ แบ่งออกเป็น อายตนะภายในและอายตนะภายนอก เป็นคู่ๆ กัน คือ

อัชฌัตติกายตะนะ (อายะตะนะภายใน) มี ๖

๑. จักขว๎ายตนะ	**(ประสาทตา)**	**เป็นรูปธรรม**
๒. โสตายตนะ	**(ประสาทหู)**	**เป็นรูปธรรม**
๓. ฆานายตนะ	**(ประสาทจมูก)**	**เป็นรูปธรรม**
๔. ชิวหายตนะ	**(ประสาทลิ้น)**	**เป็นรูปธรรม**
๕. กายายตนะ	**(ประสาทกาย)**	**เป็นรูปธรรม**
๖. มนายตนะ	**(จิตทั้งหมด)**	**เป็นนามธรรม**

พาหิรายตนะ (อายะตะนะภายนอก) มี ๖

๑. รูปายตนะ	(สีต่างๆ)	เป็นรูปธรรม
๒. สัททายตนะ	(เสียงต่างๆ)	เป็นรูปธรรม
๓. คันธายตนะ	(กลิ่นต่างๆ)	เป็นรูปธรรม
๔. รสายตนะ	(รสต่างๆ)	เป็นรูปธรรม

๕. โผฏฐัพพายตนะ (เครื่องสัมผัสต่างๆ คือ เย็น ร้อน อ่อน แข็ง หย่อน ตึง) เป็นรูปธรรม

๖. ธัมมายตนะ (อารมณ์ต่างๆ ทางใจ) เป็นทั้งรูปธรรม ทั้งนามธรรม

(ยกมาแสดงโดยย่อ เพียง ๒ ภูมิเท่านั้น)

วิปัสสนาภูมิทั้ง ๖ หรือจะเป็นภูมิใด ภูมิหนึ่งก็ตาม เมื่อย่อลงแล้ว ก็คือ รูปธรรม นามธรรม นั่นเอง

การเจริญวิปัสสนากรรมฐาน จะต้องกำหนดรู้วิปัสสนาภูมิหรือรูปธรรมนามธรรม ที่กำลังปรากฏเกิดขึ้นเป็นปัจจุบัน คือ ต้องมีวิริยะความเพียร ตั้งสติ ระลึก รู้สึกทันต่อสภาวะ รูป – นาม ที่กำลังปรากฏอยู่เฉพาะหน้าเสมอๆ ติดต่อกันไป

รูปนามปรากฏที่ไหน?

รูปนามปรากฏที่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

ทางตา สี **เป็นรูป** (รูปขันธ์) เห็น **เป็นนาม** (วิญญาณขันธ์)

ทางหู เสียง **เป็นรูป** (รูปขันธ์) ได้ยิน **เป็นนาม** (วิญญาณขันธ์)

ทางจมูก กลิ่น **เป็นรูป** (รูปขันธ์)
รู้กลิ่น **เป็นนาม** (วิญญาณขันธ์)

ทางลิ้น รส **เป็นรูป** (รูปขันธ์)
รู้รส **เป็นนาม** (วิญญาณขันธ์)

ทางกาย เย็น **เป็นรูป** (รูปขันธ์)
รู้สึกเย็น **เป็นนาม** (วิญญาณขันธ์)
ร้อน **เป็นรูป** (รูปขันธ์)
รู้สึกร้อน **เป็นนาม** (วิญญาณขันธ์)
อ่อน **เป็นรูป** (รูปขันธ์)
รู้สึกอ่อน **เป็นนาม** (วิญญาณขันธ์)
แข็ง **เป็นรูป** (รูปขันธ์)
รู้สึกแข็ง **เป็นนาม** (วิญญาณขันธ์)
หย่อน **เป็นรูป** (รูปขันธ์)
รู้สึกหย่อน **เป็นนาม** (วิญญาณขันธ์)

ตึง **เป็นรูป** (รูปขันธ์)
รู้สึกตึง **เป็นนาม** (วิญญาณขันธ์)
สบายกาย, ไม่สบายกาย **เป็นนาม** (เวทนาขันธ์)

ทางใจ หทัยวัตถุ **เป็นรูป** (รูปขันธ์)
นึกคิด **เป็นนาม** (วิญญาณขันธ์)
ดีใจ, เสียใจ, เฉยๆ **เป็นนาม** (เวทนาขันธ์)
ความปรุงแต่งในใจทั้งหมด **เป็นนาม** (สังขารขันธ์) เช่น

ฝ่ายอกุศล (บาป) ก็มี ความโลภ อยากได้, ความโกรธ ไม่พอใจ, ความหลงไม่รู้, ความฟุ้งซ่าน, ความหวงแหน, ความอิจฉา, ความรำคาญใจ, ความหดหู่ท้อถอยเบื่อหน่าย, ความสงสัย เป็นต้น

ฝ่ายกุศล (บุญ) ก็มี ความเชื่อ ความเลื่อมใส, ความไม่โลภ ความไม่โกรธ, ความตั้งใจงดเว้นบาป, ความเมตตา, ความสงสาร, ความพลอยยินดี, สติ ความระลึกได้, ปัญญา ความรู้แจ้ง เป็นต้น

ความปรุงแต่งในใจ เหล่านี้ ก็เป็นของจริง เป็นนามธรรมเป็นอารมณ์ของวิปัสสนาได้ ผู้ปฏิบัติจะต้องกำหนดรู้ในขณะที่สภาพธรรมเหล่านี้ปรากฏเกิดขึ้น ไม่หลบ ไม่หนี ไม่เลือกอารมณ์ อารมณ์จะดี หรือไม่ดีก็ตาม ก็ต้องกำหนดรู้ทัน และไม่เข้าไปยินดี ยินร้าย ต่ออารมณ์เหล่านั้น อย่าลืมว่า ถ้าไม่รู้จักหน้าตา หรือสภาวะ ลักษณะของศัตรู หรือกิเลสทั้งหลายแล้ว ไฉนเลย จะทำลายประหารศัตรูได้

สำหรับอารมณ์ทางใจ โดยความเป็นเรื่องราวต่างๆ เป็นผู้หญิง ผู้ชาย เป็นสิ่งของ บ้าน ต้นไม้ ภูเขา เป็นต้น แม้แต่รูปร่างสัณฐาน หรือนิมิตต่างๆ นี้ล้วนแต่เป็นบัญญัติทั้งสิ้น ไม่ใช่ปรมัตถ์ของจริง ไม่เป็นอารมณ์ของวิปัสสนา แต่สภาพธรรมที่ขณะกำลังนึกปรุงแต่งถึงอารมณ์

บัญญัติดังกล่าวนี้เป็นปรมัตถ์ของจริงเป็นนามธรรม ฉะนั้นผู้ปฏิบัติจะต้องรู้สึกตัวกำหนดรู้นามธรรมนั้น ไม่สนใจบัญญัตินิมิตต่างๆ

ข้อสำคัญอีกประการหนึ่งที่ควรทราบ คือ การรับรู้อารมณ์ของจิตตามความเป็นจริงนั้น หาได้รับรู้ได้หลายอารมณ์ในขณะเดียวกันไม่ จิตจะเข้าไปรับรู้อารมณ์ได้เฉพาะอารมณ์ใดอารมณ์หนึ่งเท่านั้น ในขณะหนึ่งๆ เช่น

ขณะเห็น เกิดขึ้น ในขณะนั้นจะไม่มีการได้ยิน เสียง การรู้กลิ่น รู้รส รู้สัมผัส หรือการคิดนึกแต่ประการใดเลย

ถ้าขณะใดได้ยินเสียง ขณะนั้นก็ไม่มีการเห็น การรู้กลิ่น รู้รส รู้สัมผัส การคิดนึก แต่ประการใดทั้งสิ้น

ถ้าขณะใด มีการคิดนึก ขณะนั้นก็ไม่มีการเห็น การได้ยิน รู้กลิ่น รู้รส รู้สัมผัส แต่ประการใดเลย

แต่ความเกิดขึ้นแล้วดับไปของรูป-นามนั้น รวดเร็วมาก เกิดขึ้นชั่วนิดเดียว แล้วก็ดับลงทันที แล้วก็มีรูปธรรม-นามธรรม อื่นๆ เกิดขึ้นต่อเนื่องกันทันทีและดับไปทันที อย่างนี้เรื่อยไปไม่มีเว้นว่างเลย ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน เวลาใด อิริยาบถอย่างไรก็ตาม ก็มีการเกิดขึ้นดับไปของรูปนามอยู่ตลอดเวลา แต่ด้วยเหตุว่าความเกิดขึ้นสืบต่อของรูป-นาม มีความถี่กระชั้นชิดมาก จึงทำให้เรามีความรู้สึกเห็นว่าจิตที่เข้าไปรับอารมณ์นั้นรับพร้อมกันได้หลายอารมณ์ จนเห็นเป็นกลุ่มเป็นก้อน เป็นของเที่ยง เป็นอัตตาตัวตนไป ฉะนั้นผู้ปฏิบัติต้องมีความละเอียดในการตั้งโยนิโสมนสิการให้ดี ต้องกำหนดรู้ทีละอารมณ์ ทำใจเป็นกลางๆ เมื่ออารมณ์อันใดปรากฏก็ให้มีสติระลึกรู้ สังเกตรู้อารมณ์อันนั้น ให้ทันปัจจุบันเพียงชั่วนิดเดียวก็ดับลงแล้ว ผู้ปฏิบัติก็อย่าไปพยายามนึกถึง

รูป-นาม ที่ดับไปแล้ว ซึ่งเป็นอดีตไม่ได้ ให้พยายามเพียรตั้งสติระลึกรู้ รู้สึกตัวในอารมณ์คือรูป-นามที่ปรากฏใหม่ๆ อยู่เสมอๆ ไป

เมื่อมีสติระลึกรู้รูป-นาม ที่ปรากฏขึ้นทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ได้ทันปัจจุบันอยู่เสมอติดต่อกันแล้ว วิปัสสนาญาณก็จะเกิดขึ้นพร้อมกับสติ รู้เห็นธรรมชาติที่แท้จริงว่า เป็นเพียงแต่รูปธรรม นามธรรม เกิดขึ้น ตามเหตุปัจจัยที่ปรุงแต่งและก็ดับไปเพราะหมดเหตุปัจจัย มีลักษณะไม่เที่ยง เปลี่ยนแปลง ไม่คงที่ มีลักษณะเป็นทุกข์ ทนอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้ มีลักษณะเป็นอนัตตา บังคับบัญชาไม่ได้ เห็นแต่เกิดขึ้นดับไปๆ... เป็นภัย... เป็นโทษ...เบื่อหน่าย...คลายกำหนัด...จนปัญญาแก่กล้าเต็มที่ ก็จะเข้าถึงซึ่งโลกุตตรธรรม ประหารอนุสัยกิเลสที่นอนเนื่องในขันธสันดานให้ขาดลงสิ้นเชิง เรียกว่า บรรลุมรรค ผล นิพพาน อันเป็นอมตธรรม พระพุทธองค์ทรงตรัสว่า **นิพพานัง ปะระมัง สุขัง** นิพพานเป็นความสุขอย่างยิ่ง (คือไม่มีทุกข์ทั้งปวง)

พิธีการสมาทานวิปัสสนากรรมฐาน

(พิธีขึ้นกรรมฐาน หรือขึ้นครู) มีดังนี้ คือ

๑. ถวายสักการะต่อพระอาจารย์ ผู้ให้พระกรรมฐานแก่ตนก่อน
๒. จุดธูป เทียน บูชาคุณพระศรีรัตนตรัย
๓. ถ้าเป็นพระให้แสดงอาบัติก่อน ถ้าเป็นสามเณร ให้สมาทานศีล ๑๐ ถ้าเป็นอุบาสก อุบาสิกา ให้สมาทาน ศีล ๕ หรือศีล ๘ ก่อน
๔. น้อมถวายอัตตภาพแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ว่า:-

อิมาหัง ภันเต ภะคะวา อัตตะภาวัง ตุมหากัง (ภะคะวะโต) ปะริจจะชามิ

ข้าแต่สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระองค์ขอน้อมถวายอัตตภาพร่างกายนี้ แด่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า เพื่อเจริญพระวิปัสสนากรรมฐาน

๕. มอบกายถวายตัวต่อพระอาจารย์ผู้ให้กรรมฐาน ว่า

อิมาหัง ภันเต อาจาริยะ อัตตะภาวัง ตุมหากัง (อาจาริยัสสะ) ปะริจจะชามิ

ข้าแต่ท่านพระอาจารย์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าขอมอบกายถวายตัวต่อท่านพระอาจารย์ เพื่อจะเจริญพระวิปัสสนากรรมฐาน

๖. ขอพระวิปัสสนากรรมฐาน ว่า

นิพพานัสสะ เม ภันเต สัจฉิกะระณัตถายะ กัมมัฏฐานัง เทหิ

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ โปรดให้พระกรรมฐานแก่ข้าพเจ้า เพื่อจะได้กระทำให้แจ้งซึ่งพระนิพพาน

๗. **คำสมาทานวิปัสสนากรรมฐาน** ว่า :-

อุกาสะ ณ โอกาสบัดนี้ ข้าพเจ้าขอสมาทานซึ่งพระกรรมฐานขอขณิกสมาธิ อุปจาระสมาธิ อัปปะนาสมาธิ และวิปัสสนาญาณจงบังเกิดขึ้นในขันธสันดานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้า จะตั้งสติไว้ที่ปัจจุบันของรูปนามสามหนและเจ็ดหน ร้อยหนและพันหน ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปเทอญ.

หมายเหตุ ขึ้นกรรมฐานแล้ว ก็ปฏิบัติได้ตลอดไป ตลอดชีวิต ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน กำลังทำอะไร เวลาใด ปฏิบัติได้ทั้งสิ้น ไม่มีการออกจากกรรมฐาน ที่เผลอ ก็เผลอไป ก็พยายามรู้สึกตัว มีสติใหม่ขณะใด มีสติขณะนั้นเป็นมหากุศลเกิดขึ้น ถ้าขณะใดเผลอหลงไปก็เป็นโมหะ เป็นอกุศล มีสติได้กำไร เผลอหลงไปก็ขาดทุน

มีสติทุกสถาน ในกาลทุกเมื่อดี หรือจะมีโมหะดี?

จงระลึก รู้สึกตัว แต่เดี๋ยวนี้
ไหวตรงนั้น ตึงตรงนี้ มีอยู่ทั่ว
กระทบร้อน กระทบเย็น อยู่กับตัว
เดี๋ยวปวดหัว เดี๋ยวปวดเข่า เดี๋ยวหาวนอน
เดี๋ยวคิดดี คิดร้าย ไม่วายเว้น
เดี๋ยวก็เห็น เดี๋ยวได้ยิน ดูยอกย้อน
จงระลึก รู้สึกตัว ทุกขั้นตอน
แล้วจะถอน ตัวตน พ้นบ่วงมารฯ

เขมรํสี ภิกฺขุ

ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก

ต้นฉบับเดิมเปิดกรุได้ที่เมืองสวรรคโลก เป็นอักษรขอมจารึกไว้ในใบลาน โบราณาจารย์จึงได้แปลเป็นอักษรไทย หลวงธรรมาธิกรณ์ (พระภิกษุแสง) ได้มาแต่พระแท่นศิลาอาสน์มณฑลพิษณุโลก ตามประวัติกล่าวไว้ ต้นฉบับเดิมว่าหนังสือยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎกนี้ มีคำกล่าวไว้ในหนังสือนำว่าเป็นพุทธมนต์อันศักดิ์สิทธิ์ ถ้าผู้ใดได้สวดมนต์ภาวนาทุกเช้าค่ำแล้วเป็นการบูชารำลึกถึงพระพุทธเจ้า ผู้นั้นจะไม่ตกอบายภูมิ แม้ได้บูชาไว้ในบ้านเรือนก็ป้องกันอันตรายต่างๆ จะภาวนาพระคาถาอื่นๆ สัก ๑๐๐ ปี อานิสงส์ก็ไม่เท่าภาวนาพระคาถานี้ครั้งหนึ่ง ถึงแม้ว่า อินทร์ พรหม ยมยักษ์ ที่มีอิทธิฤทธิ์จะเนรมิตแผ่นอิฐเป็นทองคำก่อเป็นพระเจดีย์ ตั้งแต่มนุษย์โลกสูงขึ้นไปจนถึงพรหมโลก อานิสงส์ก็ยังไม่เท่าภาวนายอดพระกัณฑ์ไตรปิฎกนี้ และมีคำอธิบายความดีไว้ในต้นฉบับเดิมนั้นอีกนานัปการ

ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎกนี้ท่านว่า ถ้าผู้ใดบริจาคทรัพย์สร้างถวายพระภิกษุสงฆ์ สามเณร ญาติมิตรสหาย หรือสวดภาวนาจนครบ ๗ วัน หรือครบอายุปัจจุบันของตนจะบังเกิดโชคลาภ ทำมาค้าขายเจริญรุ่งเรือง จะพ้นเคราะห์ ปราศจากทุกข์โศกโรคภัยและภัยพิบัติทั้งปวงฯ

บทสวดยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก

๑. อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง วะตะ* โส ภะคะวา
อิติปิ โส ภะคะวา สัมมาสัมพุทโธ วะตะ โส ภะคะวา
อิติปิ โส ภะคะวา วิชชาจะระณะสัมปันโน วะตะ โส ภะคะวา
อิติปิ โส ภะคะวา สุคะโต วะตะ โส ภะคะวา
อิติปิ โส ภะคะวา โลกะวิทู วะตะ โส ภะคะวา
อะระหันตัง สะระณัง คัจฉามิ
อะระหันตัง สิระสา นะมามิ
สัมมาสัมพุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
สัมมาสัมพุทธัง สิระสา นะมามิ
วิชชาจะระณะสัมปันนัง สะระณัง คัจฉามิ
วิชชาจะระณะสัมปันนัง สิระสา นะมามิ
สุคะตัง สะระณัง คัจฉามิ
สุคะตัง สิระสา นะมามิ
โลกะวิทัง สะระณัง คัจฉามิ
โลกะวิทัง สิระสา นะมามิ

---

*วะตะ *บางฉบับเป็น* วัจจะ *ที่ถูกตามภาษาบาลีควรเป็น* วะตะ

๒. อิติปิ โส ภะคะวา อะนุตตะโร วะตะ โส ภะคะวา
อิติปิ โส ภะคะวา ปุริสะทัมมะสาระถิ วะตะ โส ภะคะวา
อิติปิ โส ภะคะวา สัตถา เทวะมะนุสสานัง วะตะ โส ภะคะวา
อิติปิ โส ภะคะวา พุทโธ วะตะ โส ภะคะวา
อะนุตตะรัง สะระณัง คัจฉามิ
อะนุตตะรัง สิระสา นะมามิ
ปุริสะทัมมะสาระถิ สะระณัง คัจฉามิ
ปุริสะทัมมะสาระถิ สิระสา นะมามิ
สัตถา เทวะมะนุสสานัง สะระณัง คัจฉามิ
สัตถาเทวะมะนุสสานัง สิระสา นะมามิ
พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
พุทธัง สิระสา นะมามิ

๓. อิติปิ โส ภะคะวา รูปะขันโธ อะนิจจะลักขะณะ
ปาระมิ จะ สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา เวทะนาขันโธ อะนิจจะลักขะณะ
ปาระมิ จะ สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สัญญาขันโธ อะนิจจะลักขะณะ
ปาระมิ จะ สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สังขาระขันโธ อะนิจจะลักขะณะ
ปาระมิ จะ สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา วิญญาณะขันโธ อะนิจจะลักขะณะ
ปาระมิ จะ สัมปันโน

๔. อิติปิ โส ภะคะวา ปะฐะวี ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อาโป ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา เตโช ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา วาโย ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อากาสะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา วิญญาณะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา จักกะวาฬะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน

๕. อิติปิ โส ภะคะวา จาตุมะหาราชิกา ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ตาวะติงสา ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ยามา ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ตุสิตตา ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา นิมมานะระตี ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี ธาตุ สะมาธิญาณะ-สัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา กามาวะจะระ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา รูปาวะจะระ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะรูปาวะจะระธาตุสะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา โลกุตตะระ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน

๖. อิติปิ โส ภะคะวา ปะฐะมะฌานะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ทุติยะฌานะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ตะติยะฌานะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา จะตุตถะฌานะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา ปัญจะมะฌานะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน

๗. อิติปิ โส ภะคะวา อากาสานัญจายะตะนะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา วิญญาณัญจายะตะนะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อากิญจัญญายะตะนะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา เนวะสัญญานาสัญญายะตะนะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน

๘. อิติปิ โส ภะคะวา โสตาปัตติมัคคะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สะกิทาคามิมัคคะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะนาคามิมัคคะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัตตะมัคคะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา โสตาปัตติผะละ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สะกิทาคามิผะละ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อนาคามิผะละ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัตตะผะละ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน

๙. กุสะลา ธัมมา อิติปิ โส ภะคะวา อะ อา ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ขัมภูทีปัญจะอิสสะโร กุสะลา ธัมมา นะโม พุทธายะ นะโม ธัมมายะ นะโม สังฆายะ ปัญจะ พุทธา นะมามิหัง อา ปา มะ จุ ปะ ที มะ สัง อัง ขุ สัง วิ ธา ปุ กะ ยะ ปะ อุปะสะชะสะเหปาสายะโส ฯ

โส โส สะ สะ อะ อะ อะ อะ นิ เตชะสุเน มะภูจะนา วิเว อะ สัม วิ สุ โล ปุสะพุภะ อิสวาสุ สุสวาอิ กุสะลา ธัมมา จิตติ วิอัตถิ

๑๐. อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง อะอา ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ สา โพธิ ปัญจะ อิสะโร ธัมมา

กุสะลา ธัมมา นันทะวิวังโก อิติ สัมมาสัมพุทโธ สุคะลาโน ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

จาตุมะหาราชิกา อิสสะโร กุสะลา ธัมมา อิติ วิชชา จะระณะสัมปันโน อุ อุ ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

ตาวะติงสา อิสสะโร กุสะลา ธัมมา นันทะ ปัญจะ สุคะโต โลกะวิทู มะหาเอโอ ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

ยามา อิสสะโร กุสะลา ธัมมา พ๎รัห๎มา สัททะ ปัญจะ สัตตะ สัตตา ปาระมี อะนุตตะโร ยะมะกะขะ ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

ตุสิตา อิสสะโร กุสะลา ธัมมา ปุยะปะกะ ปุริสะทัมมะ-สาระถิ ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

นิมมานะระตี อิสสะโร กุสะลา ธัมมา เหตุโปวะ สัตถา เทวะมะนุสสานัง ตะถา ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

ประนิมมิตะวะสะวัตตี อิสสะโร กุสะลา ธัมมา สังขาระขันโธ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา รูปะขันโธ พุทธะปะผะยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

พรัหมา อิสสะโร กุสะลา ธัมมา นัตถิ ปัจจะยา วินะ ปัญจะภะคะวะตา ยาวะนิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ

๑๑. นะโม พุทธัสสะ นะโม ธัมมัสสะ นะโม สังฆัสสะ พุทธิลาโลกะลา กะระกะนา เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหนตุ หุลู หุลู หุลู สะวาหายะ ฯ

นะโม พุทธัสสะ นะโม ธัมมัสสะ นะโม สังฆัสสะ วิตติ วิตติ วิตติ มิตติ มิตติ มิตติ จิตติ จิตติ วัตติ วัตติ มะยะสุ สุวัตถิ โหตุ หุลู หุลู หุลู สะวาหายะ

อินทะสาวัง มะหาอินทะสาวัง พ๎รัห๎มะสาวัง มะหาพ๎รัห๎มะสาวัง จักกะวัตติสาวัง มะหาจักกะวัตติสาวัง เทวาสาวัง มะหาเทวาสานัง อิสิสาวัง มะหาอิสิสาวัง มุนีสาวัง มะหามุนีสาวัง สัปปุริสะสาวัง มะหาสัปปุริสะสาวัง พุทธะสาวัง ปัจเจกะพุทธะสาวัง อะระหัตตะสาวัง สัพพะสิทธิ วิชชะธะราณัง สาวัง สัพพะโลกาอริยานัง สาวัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

สาวัง คุณัง วะชะพะลัง เตชัง วิริยัง สิทธิ กัมมัง ธัมมัง สัจจัง นิพพานัง โมกขัง คุยหะกัง ทานัง สีลัง ปัญญา นิกขัง ปุญญัง ภาคะยัง ยะสะ ตัปปัง สุขัง สิริ รูปัง จะตุวีสะติเทสะนัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหนตุ ฯ หุลู หุลู หุลู สะวาหายะ ฯ

๑๒. นะโม พุทธัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโม อิติปิ โส ภะคะวา

นะโม ธัมมัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโม ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม

นะโม สังฆัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโม สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ วาหะปะริตตัง

นะโม พุทธายะ มะอะอุ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา ยาวะตัสสะ หาโย โมนะ อุอะมะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา อุอะมะอะวันทา นะโม พุทธายะ นะอะกะติ นิสะระณะ อาระปะขุทธัง มะอะอุ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา ฯ

วิปัสสิต

สำเร็จและเห็นแจ้ง

สัพพะทุกขา สัพพะภะยา สัพพะโรคา วินัสสันตุ

ด้วยอำนาจแห่งยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎกที่ข้าพเจ้าได้สวดแล้วนี้

ขอทุกข์ภัยอันตรายและโรคทั้งปวง จงพินาศไปสิ้น

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)

เพื่อให้เกิดอานุภาพยิ่งขึ้น ก่อนเจริญภาวนาคาถาชินบัญชร ตั้งนะโม ๓ จบ แล้วระลึกถึงและบูชาเจ้าประคุณสมเด็จด้วยคำว่า :-

ปุตตะกาโมละเภปุตตัง ธะนะกาโมละเภธะนัง อัตถิกาเยกายะญายะ เทวานังปิยะตังสุตตะวา อิติปิโสภะคะวา ยะมะราชาโนท้าวเวสสุวัณโณ มะระณังสุขังอะระหังสุคะโต นะโมพุทธายะ

พระคาถาชินบัญชร

๑. ชะยาสะนากะตา พุทธา เชตะวา มารัง สะวาหะนัง
จะตุสัจจาสะภัง ระสัง เย ปิวิงสุ นะราสะภา.

๒. ตัณหังกะราทะโย พุทธา อัฏฐะวีสะติ นายะกา
สัพเพ ปะติฏฐิตา มัยหัง มัตถะเก เต มุนิสสะรา.

๓. สีเส ปะติฏฐิโต มัยหัง พุทโธ ธัมโม ทะวิโลจะเน
สังโฆ ปะติฏฐิโต มัยหัง อุเร สัพพะคุณากะโร.

๔. หะทะเย เม อะนุรุทโธ สารีปุตโต จะ ทักขิเณ
โกณฑัญโญ ปิฏฐิภาคัส์มิง โมคคัลลาโน จะ วามะเก.

๕. ทักขิเณ สะวะเน มัยหัง อาสุง อานันทะราหุโล
กัสสะโป จะ มะหานาโม อุภาสุง วามะโสตะเก.

๖. เกสะโต ปิฏฐิภาคัส์มิง สุริโยวะ ปะภังกะโร
นิสินโน สิริสัมปันโน โสภิโต มุนิปุงคะโว

๗. กุมาระกัสสะโป เถโร มะเหสี จิตตะวาทะโก
โส มัยหัง วะทะเน นิจจัง ปะติฏฐาสิ คุณากะโร.
๘. ปุณโณ อังคุลิมาโล จะ อุปาลี นันทะสีวะลี
เถรา ปัญจะ อิเม ชาตา นะลาเฏ ติละกา มะมะ.
๙. เสสาสีติ มะหาเถรา วิชิตา ชินะสาวะกา
เอเตสีติ มะหาเถรา ชิตะวันโต ชิโนระสา
ชะลันตา สีละเตเชนะ อังคะมังเคสุสัณฐิตา
๑๐. ระตะนัง ปุระโต อาสิ ทักขิเณ เมตตะสุตตะกัง
ธะชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ วาเม อังคุลิมาละกัง
๑๑. ขันธะโมระปะริตตัญจะ อาฏานาฏิยะสุตตะกัง
อากาเส ฉะทะนัง อาสิ เสสา ปาการะสัณฐิตา
๑๒. ชินาณา วะระสังยุตตา สัตตัปปาการะลังกะตา
วาตะปิตตาทิสัญชาตา พาหิรัช ฌัตตุปัททะวา
๑๓. อะเสสา วินะยัง ยันตุ อะนันตะชินะเตชะสา
วะสะโต เม สะกิจเจนะ สะทา สัมพุทธะปัญชะเร.
๑๔. ชินะปัญชะระมัชฌัมหิ วิหะรันตัง มะหี ตะเล
สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ เต มะหาปุริสาสะภา.
๑๕. อิจเจวะมันโต สุคุตโต สุรักโข
ชินานุภาเวนะ ชิตุปัททะโว
ธัมมานุภาเวนะ ชิตาริสังโฆ
สังฆานุภาเวนะ ชิตันตะราโย
สัทธัมมานุภาวะปาลิโต จะรามิ ชินะปัญชะเรติ.

คำแปล พระคาถาชินบัญชร

๑. พระพุทธเจ้าและพระนราสภาทั้งหลาย ผู้ประทับนั่งแล้วบนชัยบัลลังก์ ทรงพิชิตพระยามาราธิราชผู้พรั่งพร้อมด้วยเสนาราชพาหนะแล้ว เสวยอมตรส คือ อริยสัจธรรมทั้งสี่ประการ เป็นผู้นำสรรพสัตว์ให้ข้ามพ้นจากกิเลสและกองทุกข์

๒. มี ๒๘ พระองค์คือ พระผู้ทรงพระนามว่า ตัณหังกร เป็นอาทิพระพุทธเจ้าผู้จอมมุนีทั้งหมดนั้น

๓. ข้าพระพุทธเจ้าขออัญเชิญมาประดิษฐานเหนือเศียรเกล้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประดิษฐานอยู่บนศีรษะ พระธรรมอยู่ที่ดวงตาทั้งสอง พระสงฆ์ผู้เป็นอากรบ่อเกิดแห่งสรรพคุณอยู่ที่อก

๔. พระอนุรุทธะอยู่ที่ใจ พระสารีบุตรอยู่เบื้องขวา พระโมคคัลลานะอยู่เบื้องซ้าย พระอัญญาโกณฑัญญะอยู่เบื้องหลัง

๕. พระอานนท์กับพระราหุลอยู่หูขวา พระกัสสปะกับพระมหานามะอยู่ที่หูซ้าย

๖. มุนีผู้ประเสริฐคือ พระโสภิตะผู้สมบูรณ์ด้วยสิริดังพระอาทิตย์ส่องแสงอยู่ที่ทุกเส้นขน ตลอดร่างทั้งข้างหน้าและข้างหลัง

๗. พระเถระกุมาระกัสสปะ ผู้แสวงบุญทรงคุณอันวิเศษ มีวาทะอันวิจิตรไพเราะอยู่ปากเป็นประจำ

๘. พระปุณณะ พระอังคุลิมาล พระอุบาลี พระนันทะ และพระสีวะลี พระเถระทั้ง ๕ นี้ จงปรากฏเกิดเป็นกระแจะจุณเจิมที่หน้าผาก

๙. ส่วนพระอสีติมหาเถระที่เหลือ ผู้มีชัยและเป็นพระโอรสเป็นพระสาวกของพระพุทธเจ้าผู้ทรงชัย แต่ละองค์ล้วนรุ่งเรืองไพโรจน์ด้วยเดชแห่งศีลให้ดำรงอยู่ทั่วอวัยวะน้อยใหญ่

๑๐. พระรัตนสูตรอยู่เบื้องหน้า พระเมตตาสูตรอยู่เบื้องขวา พระอังคุลิมาลปริตร รออยู่เบื้องซ้าย พระธชัคคะสูตรอยู่เบื้องหลัง

๑๑. พระขันธปริตร พระโมรปริตร และพระอาฏานาฏิยสูตร เป็นเครื่องกางกั้นดุจหลังคาอยู่บนนภาอากาศ

๑๒. อนึ่งพระชินเจ้าทั้งหลาย นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ผู้ประกอบพร้อมด้วยกำลังนานาชนิด มีศีลาทิคุณอันมั่นคง คือ สัตตะปราการเป็นอาภรณ์มาตั้งล้อมเป็นกำแพงคุ้มครองเจ็ดชั้น

๑๓. ด้วยเดชานุภาพแห่งพระอนันตชินเจ้าไม่ว่าจะทำกิจการงานใด ๆ เมื่อข้าพระพุทธเจ้าเข้าอาศัยอยู่ในพระบัญชรแวดวงกรงล้อมแห่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขอโรคาอุปัทวะทุกข์ทั้งภายนอกและภายใน อันเกิดแต่โรคร้าย คือ โรคลมและโรคดี เป็นต้น เป็นสมุฏฐาน จงกำจัดให้พินาศไปอย่าได้เหลือ

๑๔. ขอพระมหาบุรุษผู้ทรงพระคุณอันล้ำเลิศทั้งปวงนั้น จงอภิบาลข้าพระพุทธเจ้า ผู้อยู่ในภาคพื้นท่ามกลางพระชินบัญชร ข้าพระพุทธเจ้าได้รับการคุ้มครองปกปักรักษาภายในเป็นอันดีฉะนี้แล

๑๕. ข้าพระพุทธเจ้าได้รับการอภิบาลด้วยคุณานุภาพแห่งสัทธรรมจึงชนะเสียได้ซึ่งอุปัทวะอันตรายใด ๆ ด้วยอานุภาพแห่งพระชินะพุทธเจ้าชนะข้าศึกศัตรู ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรม ชนะอันตรายทั้งปวงด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ ขอข้าพระพุทธเจ้าจงได้ปฏิบัติ และรักษาดำเนินไปโดยสวัสดีเป็นนิจนิรันดร เทอญฯ

อานิสงส์พระคาถาชินบัญชร

พระคาถาชินบัญชรนี้เป็นคาถาที่ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งนัก ตกทอดมาจากลังกา เจ้าประคุณสมเด็จฯ ค้นพบในคัมภีร์โบราณ ได้ดัดแปลงแก้ไขแต่งเติมให้ดีขึ้นเป็นเอกลักษณ์พิเศษ ได้เนื้อถ้อยกระทงความสมบูรณ์ แปลออกมาแล้วมีแต่สิ่งศิริมงคลแก่ผู้สวดภาวนาทุกประการ

พระคาถานี้เป็นการอัญเชิญพระพุทธานุภาพแห่งพระบรมศาสดา สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพระพุทธเจ้าที่ได้เคยมาตรัสรู้ก่อนหน้านั้น จากนั้นเป็นการอัญเชิญพระอรหันต์ขีณาสพ อันสำเร็จคุณธรรมวิเศษแต่ละองค์ไม่เหมือนกัน นอกนั้นยังอัญเชิญพระสูตรต่างๆ อันโบราณาจารย์เจ้าถือว่าเป็นพระพุทธมนต์อันวิเศษแต่ละสูตรมารวมกันสอดคล้องเป็นกำแพงแก้วคุ้มกัน ตั้งแต่กระหม่อมจอมขวัญของผู้ภาวนาพระคาถาลงมาจนล้อมรอบตัว จนกระทั่งหาช่องโหว่ให้อันตรายสอดแทรกเข้ามามิได้

อานุภาพแห่งพระคาถาชินบัญชร

ผู้ใดได้สวดภาวนาพระคาถาชินบัญชรนี้เป็นประจำอยู่สม่ำเสมอ จะทำให้เกิดความศิริมงคลสมบูรณ์พูนผล หมู่พาลไม่กล้ากล้ำกราย ไปทางใดย่อมเกิดเมตตามหานิยม เกิดลาภผลพูนทวี ขจัดภัยจากภูตผีปีศาจ ตลอดจนคุณไสยต่างๆ ทำน้ำมนต์รดแก้วิกลจริต แก้สรรพโรคภัยหายสิ้น เป็นศิริมงคลแก่ชีวิต มีคุณานุภาพตามแต่จะปรารถนา ดังคำโบราณว่า "ฝอยท่วมหลังช้าง" จะเดินทางไปที่ใดๆ สวด ๑๐ จบ แล้วอธิษฐานจะสำเร็จสมดังใจ

มงคลจักรวาฬน้อย

สัพพะพุทธานุภาเวนะ สัพพะธัมมานุภาเวนะ สัพพะสังฆานุภาเวนะ พุทธะระตะนัง ธัมมะระตะนัง สังฆะระตะนัง ติณณังระตะนานัง อานุภาเวนะ จะตุราสีติสะหัสสะ ธัมมักขันธานุภาเวนะ ปิฏะกัตตะยานุภาเวนะ ชินะสาวะกานุภาเวนะ สัพเพ เต โรคา สัพเพ เต ภะยา สัพเพ เต อันตะรายา สัพเพ เต อุปัททะวา สัพเพ เต ทุนนิมิตตา สัพเพ เต อะวะมังคะลา วินัสสันตุ อายุวัฑฒะโก ธะนะวัฑฒะโก สิริวัฑฒะโก ยะสะวัฑฒะโก พะละวัฑฒะโก วัณณะวัฑฒะโก สุขะวัฑฒะโก โหตุ สัพพะทาฯ

ทุกขะ โรคะ ภะยา เวรา โสกา สัตตุ จุปัททะวา
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ จะ เตชะสา
ชะยะสิทธิ ธะนัง ลาภัง โสตถิ ภาคะยัง สุขัง พะลัง
สิริอายุ จะ วัณโณ จะ โภคัง วุฑฒี จะ ยะสะวา
สะตะวัสสา จะ อายู จะ ชีวะสิทธี ภะวันตุ เตฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เตฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เตฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะสังฆานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เตฯ

คำไหว้พระเจ้าสิบชาติ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระเตมีย์ โพธิสัตโต, ภิญโญ ด้วยเนกขัมมบารมี, พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง, รัศมีสีทอง ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลกโลกีย์ ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, อเนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์ พระเจ้าข้ามฝั่ง ข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง, นำสัตว์ลอยล่องข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขัง ข้ามด้วยพระอนัตตา, กุศลสัมปันโนฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระมหาชนก โพธิสัตโต, ภิญโญ ด้วยวิริยะบารมี, พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง, รัศมีสีทอง ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลกโลกีย์ ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, อเนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์ พระเจ้าข้ามฝั่ง ข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง, นำสัตว์ลอยล่องข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขัง ข้ามด้วยพระอนัตตา, กุศลสัมปันโนฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระสุวรรณสาม โพธิสัตโต, ภิญโญ ด้วยเมตตาบารมี, พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง, รัศมีสีทอง ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลกโลกีย์ ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, อเนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์ พระเจ้าข้ามฝั่ง ข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง, นำสัตว์ลอยล่องข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขัง ข้ามด้วยพระอนัตตา, กุศลสัมปันโนฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระเนมิราช โพธิสัตโต, ภิญโญ ด้วยปัญญาบารมี, พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง, รัศมีสีทอง ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลกโลกีย์ ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, อเนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์ พระเจ้าข้ามฝั่ง ข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง, นำสัตว์ลอยล่องข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขัง ข้ามด้วยพระอนัตตา, กุศลสัมปันโนฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระภูริทัต โพธิสัตโต, ภิญโญ ด้วยศีลบารมี, พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง, รัศมีสีทอง ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลกโลกีย์ ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, อเนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์ พระเจ้าข้ามฝั่ง ข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง, นำสัตว์ลอยล่องข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขัง ข้ามด้วยพระอนัตตา, กุสลสัมปันโนฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระจันทกุมารโพธิสัตโต, ภิญโญ ด้วยขันติบารมี, พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง, รัศมีสีทอง ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลกโลกีย์ ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, อเนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์ พระเจ้าข้ามฝั่ง ข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง, นำสัตว์ลอยล่องข้ามพ้นด้วยพระอนัตตา, กุสลสัมปันโนฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระพรหมนารถ โพธิสัตโต, ภิญโญ ด้วยอุเบกขาบารมี, พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง, รัศมีสีทอง ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลกโลกีย์ ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, อเนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์ พระเจ้าข้ามฝั่ง ข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง, นำสัตว์ลอยล่องข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขัง ข้ามด้วยพระอนัตตา, กุสลสัมปันโนฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระวิฑูรย์บัณฑิต โพธิสัตโต, ภิญโญ ด้วยสัจจบารมี, พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง, รัศมีสีทอง ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลกโลกีย์ ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, อเนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์ พระเจ้าข้ามฝั่ง ข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง, นำสัตว์ลอยล่องข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขัง ข้ามด้วยพระอนัตตา, กุสลสัมปันโนฯ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธฯ

นะโม ข้าจะไหว้พระเวสันดร โพธิสัตโต, ภิญโญ ด้วยทานบารมี, พระชินสีห์ อุบัติบังเกิดเลิศล้ำเรืองรอง, รัศมีสีทอง ฉัพพรรณรังสี, พระเจ้าโปรดสัตว์ทั่วโลกโลกีย์ ข้ามพ้นทุกขี พ้นด้วยบารมี, อเนกอนันตัง, พระเจ้าได้ตรัสเหนือรัตนบัลลังก์ พระเจ้าข้ามฝั่ง ข้ามด้วยสำเภาแก้ว ข้ามด้วยสำเภาทอง, นำสัตว์ลอยล่องข้ามพ้นถึงฝั่ง, ข้ามด้วยพระอนิจจัง ข้ามด้วยพระทุกขัง ข้ามด้วยพระอนัตตา, กุสลสัมปันโนฯ

คำสวดบูชาพระคุณทั้ง ๕

ข้าขอไหว้พระพุทธ บริสุทธิ์ด้วยปัญญา
พระคุณกรุณา แก่ประชานิกร
ไหว้ธรรมล้ำเลิศสุด ที่พระพุทธทรงสั่งสอน
พระธรรมเทิดสุนทร สอนใจให้ใฝ่แต่ดี
ไหว้สงฆ์ทรงศีลสัตย์ ปฏิบัติบ่มอินทรีย์
แพร่ธรรมทั่วธาตรี ชี้ทางพร้อมน้อมในคน
ไหว้ท่านผู้เมตตา คือบิดามารดาตน
เลี้ยงลูกยั่งยืนชนม์ จนเติบใหญ่ไม่อาดูร
ไหว้คุณครูอาจารย์ สอนเขียนอ่านปัญญาพูน
แนะนำพร่ำเกื้อกูล ให้ศิษย์เกิดปรีชาชาญ
ข้าขอย่อหัตถ์ไหว้ และน้อมใจอธิษฐาน
พระคุณท่านบันดาล มีแต่ความจำเริญ เทอญฯ

คำกลอนพระไตรลักษณ์

พระไตรลักษณ์หนักหน่วงในดวงจิต สุขุมคิดตรึกตรองเป็นหนักหนา
พิศเพ่งเล็งดูอนัตตา เป็นไม้เท้าก้าวหน้านำหนทาง
พระทุกขังตั้งไว้ให้มั่นคง ค่อยจำรงชำระปะสะสาง
อวิชชาลึกล้ำกำบังทาง พระทุกขังแผ้วทางสว่างไกล
อนิจจังตั้งไว้เป็นเค้ามูล อย่าให้สูญจากจิตพิสมัย
เพราะตัณหาพามืดเป็นบ้าใจ อนิจจังดังไฟประทีปเทียน
กำจัดมืดโมหะให้ผ่องแผ้ว เหมือนดวงแก้วชูเชิดประเสริฐเศียร
คือสติตั้งมั่นด้วยความเพียร จำนงเนียนก่อสร้างหนทางธรรม

พระไตรลักษณ์ตักเตือนให้บริสุทธิ์ เหมือนมงกุฎเหลืองอร่ามดูงามขำ
รัศมีศรีใสวิไลล้ำ เพราะพระธรรมเกื้อหนุนจรูญงาม
รักษาศีลบริสุทธิ์ให้พร้อมเสร็จ เป็นเกราะเพ็ชรสวมใส่ในสนาม
ป้องกันอวิชชาสง่างาม จะพาข้ามด่านแดนกิเลสมาร
พระหัตถ์ซ้ายทรงพระขรรค์พระแสงศรี พระขันตีอดใจให้สงสาร
พยาบาทมิให้ขาดทาน พญามารพ่ายแพ้พระขันตี
พระหัตถ์ขวาทางจักราวุธ บริสุทธิ์สดใสเจริญศรี
เมตตาพาจิตให้เปรมปรีดิ์ จะข่มขี่โทโสให้ม้วยมรณ์
กรุณาเป็นโยธาซ้ายขวาทัพ คอยสำหรับรักษาสโมสร
มุทิตาเป็นโยธาท้ายนคร ไม่ย่อหย่อนต่อสิ่งอันใดมา
เสนาอำมาตย์อาจองทะนงกาย คือพรหมวิหารอุเบกขา
คอยสังหารมารร้ายให้มรณา คือปัญญาดังดวงมณีนิล
สำหรับส่องช่องมืดมนอลหม่าน บนเมโทกะสิณ แสงสว่างกระจ่างไกล
พระทรงนั่งเหนือหลังสินธพชาต อิทธิบาททั้งสี่จะมีไหน
ชักอาชาพาเดินดำเนินไป หนทางใหญ่คืออัฏฐังคิกะมัคคา
ผลศีลทานเป็นเสบียงลำเลียงส่ง จะข้ามดงแดนกิเลสอันแน่นหนา
สัจจังตั้งไว้เป็นนายให้นำพา คือปัญญาอุปถัมภ์ช่วยค้ำชู
ไม่ย่อหย่อนผ่อนพักอาชาชาญ พวกเหล่ามารมองเห็นก็อดสู
มัจจุราชก็มิอาจจะแลดู ปิดประตูจตุราบายหายอาวรณ์
กริยาล้ำเลิศประเสริฐศักดิ์ เหมือนจอมจักรินทร์องค์พระทรงศรี
ปัพพัชชาดังพระยาเมรุธร ไม่ย่อหย่อนน้อยจากความพากเพียร
สมาธิมั่นคงไม่หลงทาง วิปัสสนาแผ้วถางจากหนามเสี้ยน
พระโพชฌงค์ทรงโฉมบังคมเทียน ก็วนเวียนพาส่งกงนิพพาน
ครั้นได้แล้วเหมือนได้แก้วมโนนึก จะตริตรึกว่ายากไม่ฉากฉาน
เสวยสมชมสุขทุกประการ บนวิมานเมืองฟ้าสถาพร

สุขอะไรก็ไม่สุขเหมือนเมืองแก้ว ครั้นสุขแล้วล้ำเลิศประเสริฐสรรพ์
พ้นวิสัยใครเลยจะรำพัน เป็นอนันต์มโหโอราฬาร
สัตตบุรุษสุจริตทั้งสาวแก่ ไม่เหลียวแลลุ่มหลงในสงสาร
อย่าชื่นชมสมสู่กิเลสมาร ไปนิพพานแสนสุขไม่ทุกข์เลยฯ

โลกรอดเพราะกตัญญู

อันบุคคล กตัญญู รู้คุณโลก อุปโภค บริโภค มีให้หลาย
ข้าวหรือเกลือ ผักหรือหญ้า ปลาหรือไม้ฯลฯ รู้จักใช้ อย่าทำลาย ให้หายไป
อนึ่งคน ต่อคน ทุกคนนี้ ล้วนแต่มี คุณต่อกัน นั้นไฉน
ดูให้ดี มองให้เห็น เช่นนั้นไซร้ โลกรอดได้ เพราะกตัญญู รู้คุณกัน
ประเทศชาติ ศาสนา มหากษัตริย์ รวมเป็นอัตตภาพไทยใหญ่มหันต์
รอดมาได้ เพราะรักใคร่ อย่างผูกพัน เพราะกตัญญูมี ที่ใจเอย

พระคุณแม่

แม่สละสวย สละสาว คราวอุ้มท้อง
แม่ไม่ร้อง แม่ไม่บ่น แม่ทนได้
แม่เฝ้าถนอม จนครรภ์แก่ แม่เต็มใจ
จะหาใคร เหมือนแม่ แพ้ทุกคน

ครบสิบเดือน เคลื่อนคลอด รอดชีวิต
แม่ใกล้ชิด ลูกน้อย คอยฝึกฝน
แม่ลำบาก อย่างไร ใจแม่ทน
สายเลือดข้น เต้าแม่กลั่น ปันลูกกิน

แม่ป้องริ้น ป้องไร มิให้ผ่าน
แม่สงสาร ห่วงลูกยา กว่าทรัพย์สิน
แม่เห่กล่อม ยามนิทรา เป็นอาจิณ
แม่ไม่ผิน แม่ไม่ผัน ทุกวันมา

ยามลูกสุข แม่สุขสม อารมณ์ชื่น
ยามลูกขื่น แม่ขม ระทมกว่า
ยามลูกไข้ แม่อดนอน ร้อนอุรา
ยามลูกยา อับโชค แม่โศกใจ

คราลูกหิว แม่หิวกว่า น้ำตาร่วง
แม่เป็นห่วง ดิ้นรนหา เอามาให้
แม้แม่อด หมดข้าวปลา ไม่ว่าไร
แม่สละได้ ลูกอิ่มแปล้ แม่ทนเอา

ใครไหนเล่า เฝ้าอบรม บ่มนิสัย
แม้เติบใหญ่ ไม่ท้อถอย คอยนั่งเฝ้า
พระคุณเลิศ ลูกโศก ช่วยบรรเทา
ใครไหนเล่า รักมั่นแท้ แม่ฉันเอง...

สำนึกพระคุณแม่

พระคุณแม่ เลิศฟ้า มหาสมุทร พระคุณแม่ สูงสุด มหาศาล
พระคุณแม่ เลิศกว่า สุธาธาร ใครจะปาน แม่ฉัน นั้นไม่มี
อันพระคุณ ใครใคร ในพิภพ ยังรู้จบ แจ้งคำ มาพร่ำขาน
แม่และพ่อ มีคุณต่อบุตร สุดประมาณ ขอกราบกราน ระลึกถึง ซึ้งพระคุณ

เจ้าข้าเอ๋ย ใครหนอใคร ให้กำเนิด จึงก่อเกิด เติบใหญ่ ด้วยไออุ่น
ทั้งกล่อมเกลี้ยง เลี้ยงลูกมา ด้วยการุณ ช่วยค้ำจุน ให้รอดพ้น เป็นคนมา
ถึงลำบาก ร่างกาย ใจห่วงลูก ด้วยพันผูก ดวงใจ ให้ห่วงหา
หัวอกใคร จะอุ่นเท่า อีกเล่านา คอยปลอบเช็ด น้ำตา คราระทม

เป็นแดนใจ ใสสะอาด ปราศกิเลส เป็นสรรเพชญ ของบุตร พิสุทธิ์สม
ความรักเปี่ยม เมตตา น่านิยม ประดุจลม โชยเย็น ใครเห็นดี
หอบสังขาร ทำงาน เลี้ยงลูกน้อย เกรงจะด้อย ใจทราม ต่ำศักดิ์ศรี
จึงส่งให้ ได้ศึกษา วิชามี ให้ได้ดี กว่าแม่พ่อ หวังรอคอย

เหมือนนกกา หาเหยื่อ มาเผื่อลูก เปรอความสุขหาทรัพย์ไว้ ให้ใช้สอย
ยามไกลพราก จากอุรา ตั้งตาคอย ใจละห้อย นอนสะอื้น ขื่นขมทรวง
กว่าลูกลูก จะสำนึก พระคุณท่าน ช่างเนิ่นนาน บ้างชีวา ลาลับล่วง
บ้างก็ป่วย จนแทบ สิ้นแดดวง ลูกจึงห่วง เอาใจใส่ ในกายา

อย่าให้รอ ใกล้ตาย จึงกราบใกล้ เป็นศพไป จึงรู้บุญ คุณท่านหนา
ยามท่านอยู่ ควรรู้ชัด สร้างศรัทธา ตอบแทนคุณ มารดา บิดาเอย

ขอน้อมนอบหมอบกราบแท้พระแม่แก้ว สำนึกแล้ว ความเลว เคยเหลวไหล
ลูกซึ้งแล้ว แนววิถี ที่เป็นไป แม่ช้ำใจ เพราะลูกมา จนชาชิน

ลูกสร้างกรรม ทำบาป กราบเท้าแม่ ซึ้งใจแท้ แม่อภัย ให้หมดสิ้น
น้ำตาแม่ แต่ละหยด ที่รดริน ลูกถวิล ดังน้ำกรด รดหัวใจ

ลูกขอบวช แทนพระคุณ คุณแม่แล้ว ร่มโพธิ์แก้ว โพธิ์ทอง ของลูกเอ๋ย
อันกุศล ผลบุญ ที่คุ้นเคย ขอชดเชย คุณแม่พลัน กตัญญู...

สำนึกถึง "วันเกิด"

"งานวันเกิด ยิ่งใหญ่ ใครคนนั้น
ฉลองกัน ในกลุ่ม ผู้ลุ่มหลง
หลงลาภยศ สรรเสริญ เพลินทะนง
วันเกิดส่ง ชีพสั้น เร่งวันตาย

อีกมุมหนึ่ง ซึ่งเหงา น่าเศร้าแท้
หญิงแก่แก่ นั่งหงอย และคอยหาย
โอ้...วันนั้น เป็นวัน อันตราย
แม่คลอดสาย โลหิต แทบปลิดชนม์

วันเกิดลูก เกือบคล้าย วันตายแม่
เจ็บท้องแท้ เท่าไหร่ มิได้บ่น
ทนอุ้มท้อง กว่าจะคลอด รอดเป็นคน
เติบโตจน บัดนี้ นี่เพราะใคร

แม่เจ็บเจียน ขาดใจ ในวันนั้น
กลับเป็นวัน ลูกฉลอง กันผ่องใส
ได้ชีวิต แล้วก็หลง ระเริงใจ
ลืมผู้ให้ ชีวิต อนิจจา!

ไฉนจึง	เรียกกัน	ว่า "วันเกิด"
วันผู้ให้	กำเนิด	จะถูกกว่า
คำอวยพร	ที่เขียน	ควรเปลี่ยนมา
ให้มารดา	คุณเป็นสุข	จึงถูกแท้
เลิกจัดงาน	วันเกิด	กันเถิดนะ
ควรที่จะ	คุกเข่า	กราบเท้าแม่
ระลึกถึง	พระคุณ	อบอุ่นแท้
อย่ามัวแต่	จัดงาน	ประจานตัวฯ
ให้ของขวัญ	วันแม่	นับแต่นี้
โดยทำดี	ต่อพ่อแม่	ก่อนแก่เฒ่า
ให้ท่าน	ได้ประจักษ์	รักของเรา
ดีกว่าคอยแต่ทำบุญ	ให้ท่านเมื่อตาย	วายชีวาฯ

พ่อแก่-แม่เฒ่า

พ่อแม่ก็แก่เฒ่า จำจากเจ้าไม่อยู่นาน
จะพบจะพ้องพาน เพียงเสี้ยววารของคืนวัน
ใจจริงไม่อยากจาก เพราะยังอยากเห็นลูกหลาน
แต่ชีพมิทนทาน ย่อมร้าวรานสลายไป
ขอเถิดถ้าสงสาร อย่ากล่าวขานให้ช้ำใจ
คนแก่ชะแรวัย คิดเผลอไผลเป็นแน่นอน
ไม่รักก็ไม่ว่า เพียงเมตตาช่วยอาทร
ให้กินและให้นอน คลายทุกข์ผ่อนพอสุขใจ

เมื่อยามเจ้าโกรธขึ้ง ให้นึกถึงเมื่อเยาว์วัย
ร้องไห้ยามป่วยไข้ ได้ใครเล่าเฝ้าปลอบโยน
เฝ้าเลี้ยงจนโตใหญ่ แม้เหนื่อยกายก็ยอมทน
หวังเพียงจะได้ผล เติบโตจนสง่างาม
ขอโทษถ้าทำผิด ขอให้คิดทุกทุกยาม
ใจแท้มีแต่ความ หวังติดตามช่วยอวยชัย
ต้นไม้ที่ใกล้ฝั่ง มีหรือหวังอยู่นานได้
วันหนึ่งคงล้มไป ทิ้งฝั่งไว้ให้วังเวง

การถนอมดวงใจแม่

ลูกที่ดีมีหัวใจแบ่งให้แม่ ต้องดูแลเลี้ยงดูชูใจท่าน
เพียงแต่ลูกถามไถ่ให้ชื่นบาน ด้วยคำหวานก็แสนสุขสบายใจ
ต้องรักษาความดีไม่มีพร่อง และยังต้องเพิ่มความดีที่สดใส
มีหิริโอตตัปปะชนะภัย รู้สึกความละอายในสิ่งทราม
ต้องรู้จักอดกลั้นและอดทน ต้องเป็นคนจิตผ่องใสไม่เกรงขาม
ต้องน่ารักน่าเอ็นดูทุกโมงยาม เป็นคนงามทั้งกิริยาและน้ำใจ
ทั้งมนุษย์เทวดาอยากช่วยเหลือ อยากจุนเจือให้เป็นสุขทุกสมัย
ทั้งบัณฑิตสรรเสริญเจริญใจ อยู่แห่งใดใครก็อยากผูกสัมพันธ์
ผลสุดท้ายอาจได้ถึงมรรคผล บรรลุจนนิพพานเมื่อดับขันธ์
จบคุณงามความดีที่รำพัน ได้ช่วยกันสรรเสริญลูกคนดี

สวดปลงสังขาร

โอ้ว่าอนิจจาสังขารเอ๋ย มาลงเอยสิ้นสุดหยุดเคลื่อนไหว
เมื่อหมดหวังครั้งสุดท้ายไม่หายใจ ธาตุลมไฟน้ำดินก็สิ้นตาม
นอนตัวแข็งและสลดเมื่อหมดชีพ เขาตราสังข์ใส่หีบสี่คนหาม
สู่ป่าช้าสิ้นเชื้อเหลือแต่นาม ใครจะถามเรียกเราก็เปล่าดาย
นี่แหละหนอมนุษย์เรามีเท่านี้ หมดลมแล้วก็ไม่มีซึ่งความหมาย
วิญญาณปราศขาดลับดับจากกาย หยุดวุ่นวายทุกทุกสิ่งนอนนิ่งเอย
เมื่อชีวิตเรานี้มีลมอยู่ จงเร่งรู้ศีลทานนะท่านเอ๋ย
ทั้งภาวนาทำใจหัดให้เคย อย่าละเลยความดีทุกวี่วัน
เมื่อสิ้นลมจิตพรากจากโลกนี้ จะได้พาความดีไปสวรรค์
อย่าทำบาปน้อยนิดให้ติดพัน เพราะบาปนั้นจะเป็นเงาตามเราไป
สู่นรกอเวจีที่มืดมิด สุดที่ใครจะตามติดไปช่วยได้
ต้องทนทุกข์สยดสยองในกองไฟ ตามแต่กรรมของผู้ใดที่ได้ทำ
หมั่นสวดมนต์ภาวนารักษาศีล สอนลูกหลานให้เคยชินทุกเช้าค่ำ
ให้รู้จักเคารพนบพระธรรม อย่าลืมคำที่พระสอนวอนให้ดี
เราเกิดมาเพื่อตายมิใช่อยู่ ทุกทุกคนจะต้องสู่ความเป็นผี
เมื่อเกิดมาเป็นคนได้ทั้งที ก็ควรสร้างความดีติดตัวไป
เพื่อจะได้เป็นสุขไม่ทุกข์ยาก ไม่คับแค้นลำบากเมื่อเกิดใหม่
ใครทำดีย่อมสุขแท้จงแน่ใจ ใครทำชั่วทุกข์ยากไร้ย่อมถึงจน
เร่งบำเพ็ญทานศีลและภาวนา แสวงหาแต่สิ่งบุญกุศล
ทรัพย์ภายนอกเป็นของโลกโศกระคน ทรัพย์ภายในประดับตนพ้นทุกข์เอย

ความอวดดี

ตีนกับตา อยู่กันมา แสนผาสุก
จะนั่งลุก ยืนเดิน เพลินหนักหนา
มาวันหนึ่ง ตีนทะลึ่ง เอ่ยปรัชญา
ว่าตีนมี คุณแก่ตา เสียจริง ๆ

ตีนช่วยพา ตาไป ที่ต่าง ๆ
ตาจึงได้ ชมนาง และสรรพสิ่ง
เพราะฉะนั้น ดวงตา จงประวิง
ว่าตีนนี้ เป็นสิ่ง ควรบูชา

ตาได้ฟัง ตีนคุยโม้ ก็หมั่นไส้
จึงร้องบอก ออกไป ด้วยโทสา
ว่าที่ตีน เดินไปได้ ก็เพราะตา
ดูบรรดา เศษแก้วหนาม ไม่ตำตีน

เพราะฉะนั้น ตาจึง สำคัญกว่า
ตีนไม่ควร จะมา คิดดูหมิ่น
สรุปแล้ว ตามีค่า สูงกว่าตีน
ทั่วธานินทร์ ตีนไปได้ ก็เพราะตา

ตีนได้ฟัง ให้คลั่งแค้น แสนจะโกรธ
วิ่งกระโดด โลดไป ใกล้หน้าผา
เพราะอวดดี คุยเบ่ง เก่งกว่าตา
ดวงชีวา จะดับไป ไม่รู้เลย

ตาเห็นตีน ทำเก่ง เร่งกระโดด
ก็พิโรธ แกล้งระงับ หลับตาเฉย

ตีนพาตา ถลาล้ม ทั้งก้มเงย
ตกแล้วเหวย หน้าผา ทั้งตาตีน

คำผูกอันว่าด้วยความเป็นไปแห่งชีวิต

ชีวิตนี้เกิดตายมาหลายชาติ
โง่ฉลาดยากง่ายมาหลายหน
ประสบโชคประสบสุขมาทุกคน
แหวกว่ายเวิ้งวังวนสังสารวัฏ
ทั้งผ่านชั่วผ่านดีในชีวิต
รู้แรงฤทธิ์เย็นร้อนไม่อ่อนหัด
ประสบการณ์ผ่านมาสารพัด
เกิดเป็นสัตว์สูงสุดมนุษย์มนา
วนเวียนและแหวกว่ายอยู่ในสายกิเลสา
เวียนวนและเหว่ว้าและวุ่นวายหลายครั้งคราว
เป็นสัตว์เดรัจฉานก็เนิ่นนานเจ็บระนาว
ทุกข์ยากยิ่งยืนยาวไม่รู้แจ้งซึ่งความจริง
เป็นคนก็หลายคราได้เกิดมาทั้งชายหญิง
เคยใหญ่ยืนยงยิ่งเคยต่ำต้อยน้อยกว่านี้
เคยชั่วเคยฉ้อฉล เคยเป็นคนที่แสนดี
เคยรวยเป็นเศรษฐี ทั้งยาจกก็เคยเป็น

อยู่ก็รอวันตาย ได้เพื่อรอวันเสีย
มีเพื่อรอวันหมด พบกันเพื่อรอวันพลัดพรากจากกัน

เตือนใจผู้ใช้ของสงฆ์

จะขอเตือน พี่น้อง ยืมของสงฆ์
จะมั่นคง ทรงอยู่ เพราะผู้ใช้
จะทำบุญ ทำทาน กิจการใด
ยืมไปใช้ ได้ทั่ว ทุกตัวคน

เมื่อเอาไป ให้ตรวจ ดูก่อนด้วย
เมื่อส่งช่วย ตรวจนับ อย่าสับสน
ถ้าแตกหาย ก็ใช้ ไม่กังวล
ใจของคน จะได้ สบายดี

ถ้าต่างคน ต่างใช้ ไม่รักษา
ในไม่ช้า ของสงฆ์ คงป่นปี้
วัดต้องการ บ้านจะใช้ ก็ไม่มี
ขอน้องพี่ โปรดด้วย ช่วยเห็นใจ

เมื่อจะส่ง จงคิด ถึงวัดบ้าง
ช่วยเช็ดล้าง รักษา เอาใจใส่
เหมือนของตน เช่นกัน ด้วยฉันใด
ของสงฆ์ไซร้ ก็ให้เป็น เหมือนเช่นกัน

อันของใช้ มีไว้ สำหรับวัด
ชาวบ้านขาด มายืมใช้ ได้ทั้งนั้น
ถ้าแตกหาย ก็ต้องจ่าย มาเจือจาน
ให้เป็นการ ครบถ้วน จำนวนเดิม

การชำระหนี้สงฆ์

พวกเราบางคนเคยหยิบฉวยสิ่งของที่เป็นสมบัติของวัดหรือของสงฆ์ เช่น ก้อนหิน ก้อนดิน ผลไม้ ดอกไม้ ใบไม้ หรือบางทีทรายติดรองเท้าเรากลับออกมาจากวัด ฯลฯ แล้วเราเองก็ไม่ได้ทำบุญ บางทีเหตุการณ์เช่นนี้อาจจะเกิดขึ้นตอนเราเป็นเด็ก ๆ ชอบซุกซนบ้าง เป็นต้น ซึ่งทางวัดและพระสงฆ์นั้นไม่มีเงินเดือนและไม่มีรายได้ใด ๆ ทั้งสิ้น เงินที่ได้มาก็คือเงินที่พุทธศาสนิกชนและญาติโยมต่าง ๆไปร่วมทำบุญทั้งสิ้น ฉะนั้น ในบางครั้งเราเข้าวัดและบางทีไปใช้ธูปเทียนวัดบ้างเพื่อจุดธูปไหว้พระ อาจจะดื่มน้ำมนต์ และอาศัยไฟฟ้าของทางวัด เช่น พัดลม เป็นต้น แล้วลืมทำบุญ ฉะนั้นจะทำให้เราเป็นหนี้สงฆ์ทันทีโดยไม่รู้ตัว

ดังนั้น เพื่อไม่ให้ต้องติดหนี้สงฆ์ไปถึงภพหน้าชาติหน้า ซึ่งเราเองก็ไม่ทราบว่าเราจะไปเกิดที่ใดภพใด และจะมีโอกาสได้พบพระพุทธศาสนาหรือไม่ ฉะนั้นเพื่อเป็นการไม่ประมาท จึงควรถือโอกาสชำระหนี้สงฆ์ตั้งแต่วันนี้ทันทีที่มีโอกาสไปวัด เมื่อได้ไปทำบุญที่วัดใด คอยสังเกตตู้ที่ทางวัดเขาตั้งใจให้เราใส่เงินทำบุญเพื่อชำระหนี้สงฆ์ จะได้ไม่ติดค้างไปภพหน้าต่อไปฯ

การประเคนของพระ

การประเคนของพระ คือ การถวายของให้พระได้รับถึงมือ สิ่งของที่จะประเคนนั้น ต้องเป็นสิ่งของที่ไม่ขัดกับพระวินัย ของนั้นเป็นของที่ยกคนเดียวได้ ไม่ใช่ของหนักเกินไปหรือใหญ่โตจนเกินไป ไม่มีวัตถุอนามาสอยู่ด้วย

พึงนั่งแล้วนำของที่จะประเคนเข้าไปให้ใกล้พระผู้รับให้ได้หัตถบาส (คือบ่วงมือหรือประมาณ ๑ ศอก) แล้วจับของที่จะประเคนด้วยมือทั้งสอง ยกของนั้นให้สูงขึ้นเล็กน้อย (หรือพอแมวลอดได้) แล้วน้อมถวายพระด้วยมือทั้งสอง (ไม่ใช้มือข้างเดียวถวาย) ซึ่งพระผู้รับท่านจะยื่นมือทั้งสองออกมารับในกรณีผู้ประเคนเป็นหญิง พึงวางสิ่งของลงบนผ้ารับประเคนที่พระปูรับอยู่ข้างหน้า เสร็จแล้วพึงไหว้หรือกราบแล้วแต่กรณี

การประนมมือ

การประนมมือ คือการประพุ่มมือทั้งสองประนมตั้งไว้ระหว่างอก เป็นการแสดงความเคารพนอบน้อมในเวลาสวดมนต์ หรือเป็นการแสดงความเคารพนอบน้อมในเวลาคฤหัสถ์พูดสนทนากับพระภิกษุสามเณร หรือสามเณร–พระผู้น้อยพูดสนทนากับพระผู้มีอาวุโสมากกว่า

การกราบพระรัตนตรัย

(แบบเบญจางคประดิษฐ์)

การกราบ นิยมกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ ซึ่งประกอบด้วยองค์ ๕ หรือหัวเข่า ๒ ฝ่ามือ ๒ และหน้าผาก ๑ กราบให้จรดลงแนบกับพื้นทั้ง ๕ ในการกราบสามครั้ง ครั้งที่หนึ่ง ให้ระลึกถึงพระพุทธเจ้า กราบครั้งที่สอง ให้ระลึกถึงพระธรรม กราบครั้งที่สาม ให้ระลึกถึงพระสงฆ์ ในกรณีที่มีผู้กราบหลายคน ควรกราบให้พร้อมเพรียงกันทั้งสามครั้ง เพื่อความเป็นระเบียบ โดยให้กราบตามผู้นำหรือผู้ที่นั่งอยู่ในแถวหน้าสุด ไม่ช้าไม่เร็วเกินไป

การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ จะใช้ท่านั่งคุกเข่า โดยชายจะนั่งคุกเข่าบนเท้าซึ่งตั้งชันขึ้น ส่วนหญิงจะนั่งคุกเข่าบนเท้าซึ่งวางราบไปกับพื้น นอกจากนี้ชายและหญิงยังตั้งศีรษะและวางข้อศอกต่างกันในขณะกราบอีกด้วย โปรดอ่านวิธีการกราบในหน้าต่อไปนี้ฯ

ปัญญาจะเกิดมีได้เพราะความตั้งใจพินิจและ
ความเสื่อมไปแห่งปัญญาย่อมมีได้เพราะความไม่ตั้งใจพินิจแล
บุคคลเมื่อรู้ทางเจริญและทางเสื่อมของปัญญาแล้ว
พึงตั้งใจพินิจตนในวิถีทางที่จะยังปัญญาให้เจริญ

พุทธภาษิต ขุททกนิกาย ธรรมบท

วิธีการกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์

จังหวะที่ ๑

ยกมือขึ้นประนมระหว่างอก

ท่านชาย นั่งคุกเข่า

ท่านหญิง นั่งคุกเข่าราบ

จังหวะที่ ๒

ยกมือประนมขึ้นจรดหน้าผาก หัวแม่มือทั้งสองอยู่ระหว่างคิ้ว

ท่านชาย ศีรษะตั้งตรง

ท่านหญิง ก้มศีรษะลงเล็กน้อย

จังหวะที่ ๓

หมอบกราบลงให้หน้าผากจรดกับพื้น วางฝ่ามือแบราบห่างกันหนึ่งฝ่ามือ ก้มศีรษะลงให้หน้าผากจรดพื้นในระหว่างฝ่ามือทั้งสอง

ท่านชาย ข้อศอกต่อกับหัวเข่า
ท่านหญิง ให้ข้อศอกทั้งสองขนานเข่า

เลือกเกิดได้

อยากเกิดเป็นมนุษย์	ต้องรักษาศีล
อยากเกิดเป็นเทวดา	ต้องมีมหากุศล ๘
อยากเกิดเป็นพรหม	ต้องเจริญสมถกรรมฐาน
อยากไปพระนิพพาน	ต้องเจริญวิปัสสนากรรมฐาน
อยากมีปัญญามาก	ต้องให้ธรรมะ/การศึกษา
อยากเกิดมาสวย	ต้องรักษาศีล
อยากเกิดมารวย	ต้องทำบุญให้ทานและขยัน
อยากมีอายุยืนยาว	ไม่ฆ่าสัตว์/ปล่อยสัตว์
อยากมีอำนาจวาสนา	ต้องมีขันติความอดทน
อยากมีผิวพรรณงาม	ต้องให้อาหาร/เสื้อผ้า
ไม่อยากเกิดมายากจน	อย่าลักขโมย/คดโกงเขา
ไม่อยากมีโรคภัยไข้เจ็บ	ต้องให้ยาเป็นทาน
ไม่อยากพิกลพิการ	อย่าทรมานสัตว์
ไม่อยากขี้เหร่อัปลักษณ์	อย่าอิจฉาริษยา/อาฆาต
ไม่อยากเกิดในนรก	ต้องทำลายความโกรธ
ไม่อยากเป็นสัตว์เดรัจฉาน	ต้องทำลายความหลง “ฯลฯ”

“เราเลือกเกิดได้ด้วยการทำแต่ความดี”

บทสวดมนต์

ชุมนุมเทวดา

สะรัชชัง สะเสนัง สะพันธุง นะรินทัง
ประริตตานุภาโว สะทา รักขะตูติ
ผริต์วานะ เมตตัง สะเมตตา ภะทันตา
อะวิกขิตตะจิตตา ประริตตัง ภะณันตุ

สัคเค กาเม จะ รูเป คิริสิขะระตะเฏ จันตะลิกเข วิมาเน ทีเป รัฏเฐ จะ คาเม ตะรุวะนะคะหะเน เคหะวัตถุมหิ เขตเต ภุมมา จายันตุ เทวา ชะละถะละวิสะเม ยักขะคันธัพพะนาคา ติฏฐันตา สันติเก ยัง มุนิวะระวะจะนัง สาธะโว เม สะณันตุ ฯ

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา
ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา
ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตาฯ

นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ.
นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ.
นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ.

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
พุทธัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ
ธัมมัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ
สังฆัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ พุทธัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ สังฆัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ พุทธัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง ชีวิตัง ยาวะ นิพพานัง สะระณัง คัจฉามิ

สัมพุทธะนะมะการะสิทธิคาถา

สัมพุทเธ อัฏฐะวีสัญจะ ท๎วาทะสัญจะ สะหัสสะเก
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หันต๎วา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโตฯ
สัมพุทเธ ปัญจะปัญญาสัญจะ จะตุวีสะติสะหัสสะเก
ทะสะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง

นะมะการานุภาเวนะ หันต์วา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโตฯ
สัมพุทเธ นะวุตตะระสะเต อัฏฐะจัตตาฬีสะสะหัสสะเก
วีสะติสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หันต์วา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโตฯ

นะโมการะอัฏฐะกะปะทะ

นะโม อะระหะโต สัมมา- สัมพุทธัสสะ มะเหสิโน
นะโม อุตตะมะธัมมัสสะ ส์วากขาตัสเสวะ เตนิธะ
นะโม มะหาสังฆัสสาปิ วิสุทธะสีละทิฏฐิโน
นะโม โอมาต์ยารัทธัสสะ ระตะนัตต์ยัสสะ สาธุกัง
นะโม โอมะกาตีตัสสะ ตัสสะ วัตถุตต์ยัสสะปิ
นะโม การัปปะภาเวนะ วิคัจฉันตุ อุปัททะวา
นะโม การานุภาเวนะ สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา
นะโม การัสสะ เตเชนะ วิธิม์หิ โหมิ เตชะวาฯ

มังคะละสุตตะขุททะกะปาฐะ

เอวัมเม สุตังฯ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา สาวัตถิยัง วิหะระติ เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเมฯ อะถะโข อัญญะตะรา เทวะตา อะภิกกันตายะ รัตติยา อะภิกกันตะวัณณา เกวะละกัปปัง เชตะวะนัง โอภาเสต์วา

เยนะ ภะคะวา เตนุปะสังกะมิ อุปะสังกะมิต๎วา ภะคะวันตัง อะภิวา เทต๎วา เอกะมันตัง อัฏฐาสิฯ เอกะมันตัง ฐิตา โข สา เทวะตา ภะคะวันตัง คาถายะ อัชฌะภาสิ

พะหู เทวา มะนุสสา จะ มังคะลานิ อะจินตะยุง
อากังขะมานา โสตถานัง พ๎รูหิ มังคะละมุตตะมังฯ

(สวดย่อ)

อะเสวะนา จะ พาลานัง ปัณฑิตานัญจะ เสวะนา
ปูชา จะ ปูชะนียานัง เอตัมมังคะละมุตตะมังฯ

ปะฏิรูปะเทสะวาโส จะ ปุพเพ จะ กะตะปุญญะตา
อัตตะสัมมาปะณิธิ จะ เอตัมมังคะละมุตตะมังฯ

พาหุสัจจัญจะ สิปปัญจะ วินะโย จะ สุสิกขิโต
สุภาสิตา จะ ยา วาจา เอตัมมังคะละมุตตะมังฯ

มาตาปิตุอุปัฏฐานัง ปุตตะทารัสสะ สังคะโห
อะนากุลา จะ กัมมันตา เอตัมมังคะละมุตตะมังฯ

ทานัญจะ ธัมมะจะริยา จะ ญาตะกานัญจะ สังคะโห
อะนะวัชชานิ กัมมานิ เอตัมมังคะละมุตตะมังฯ

อาระตี วิระตี ปาปา มัชชะปานา จะ สัญญะโม
อัปปะมาโท จะ ธัมเมสุ เอตัมมังคะละมุตตะมังฯ

คาระโว จะ นิวาโต จะ สันตุฏฐี จะ กะตัญญุตา
กาเลนะ ธัมมัสสะวะนัง เอตัมมังคะละมุตตะมังฯ

ขันตี จะ โสวะจัสสะตา สะมะณานัญจะ ทัสสะนัง
กาเลนะ ธัมมะสากัจฉา เอตัมมังคะละมุตตะมังฯ

ตะโป จะ พ๎รัห์มะจะริยัญจะ อะริยะสัจจานะ ทัสสะนัง
นิพพานะสัจฉิกิริยา จะ เอตัมมังคะละมุตตะมังฯ

ผุฏฐัสสะ โลกะธัมเมหิ จิตตัง ยัสสะ นะ กัมปะติ
อะโสกัง วิระชัง เขมัง เอตัมมังคะละมุตตะมังฯ
เอตาทิสานิ กัต์วานะ สัพพัตถะมะปะราชิตา
สัพพัตถะ โสตถิง คัจฉันติ ตันเตสัง มังคะละมุตตะมันติ

ระตะนะสุตตะขุททะกะปาฐะ

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข
สัพเพ วะ ภูตา สุมะนา ภะวันตุ
อะโถปิ สักกัจจะ สุณันตุ ภาสิตัง
ตัส์มา หิ ภูตา นิสาเมถะ สัพเพ
เมตตัง กะโรถะ มานุสิยา ปะชายะ
ทิวา จะ รัตโต จะ หะรันติ เย พะลิง
ตัส์มา หิ เน รักขะถะ อัปปะมัตตา ฯ

ยังกิญจิ วิตตัง อิธะ วา หุรัง วา
สัคเคสุ วา ยัง ระตะนัง ปะณีตัง
นะ โน สะมัง อัตถิ ตะถาคะเตนะ
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุฯ

ขะยัง วิราคัง อะมะตัง ปะณีตัง
ยะทัชฌะคา สัก์ยะมุนี สะมาหิโต
นะ เตนะ ธัมเมนะ สะมัตถิ กิญจิ
อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุฯ

ยัมพุทธะเสฏโฐ ปะริวัณณะยี
สุจิง สะมาธิมานันตะริกัญญะมาหุ
สะมาธินา เตนะ สะโม นะ วิชชะติ
อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุฯ

เย ปุคคะลา อัฏฐะ สะตัง ปะสัฏฐา
จัตตาริ เอตานิ ยุคานิ โหนตุ
เต ทักขิเณยยา สุคะตัสสะ สาวะกา
เอเตสุ ทินนานิ มะหัปผะลานิ
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุฯ

เย สุปปะยุตตา มะนะสา ทัฬหะนะ
นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ
เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคัยหะ
ลัทธา มุธา นิพพุติง ภุญชะมานา
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุฯ

ยะถินทะขีโล ปะฐะวิง สิโต สิยา
จะตุพภิ วาเตภิ อะสัมปะกัมปิโย
ตะถูปะมัง สัปปุริสัง วะทามิ
โย อะริยะสัจจานิ อะเวจจะ ปัสสะติ
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุฯ

เย อะริยะสัจจานิ วิภาวะยันติ
คัมภีระปัญเญนะ สุเทสิตานิ
กิญจาปิ เต โหนติ ภุสัปปะมัตตา
นะ เต ภะวัง อัฏฐะมะมาทิยันติ
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุฯ

สะหาวัสสะ ทัสสะนะสัมปะทายะ
ตะยัสสุ ธัมมา ชะหิตา ภะวันติ
สักกายะทิฏฐิ วิจิกิจฉิตัญจะ
สีลัพพะตัง วาปิ ยะทัตถิ กิญจิ
จะตูหะปาเยหิ จะ วิปปะมุตโต
ฉะ จาภิฐานานิ อะภัพโพ กาตุง
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุฯ

กิญจาปิ โส กัมมัง กะโรติ ปาปะกัง
กาเยนะ วาจายุทะ เจตะสา วา
อะภัพโพ โส ตัสสะ ปะฏิจฉะทายะ
อะภัพพะตา ทิฏฐะปะทัสสะ วุตตา
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุฯ

วะนัปปะคุมเพ ยะถา ผุสสิตัคเค
คิมหานะมาเส ปะฐะมัส์มิง คิมเห

ตะถูปะมัง ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ
นิพพานะคามิง ปะระมัง หิตายะ
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุฯ

วะโร วะรัญญู วะระโท วะราหะโร
อะนุตตะโร ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุฯ

ขีณัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง
วิรัตตะจิตตายะติเก ภะวัส์มิง
เต ขีณะพีชา อะวิรุฬหิฉันทา
นิพพันติ ธีรา ยะถายัมปะทีโป
อิทัปปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุฯ

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง
พุทธัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุฯ

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง
ธัมมัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุฯ

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง
สังฆัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุฯ

กะระณียะเมตตะสุตตะขุททะกะปาฐะ

กะระณียะมัตถะกุสะเลนะ ยันตัง สันตัง ปะทัง อะภิสะเมจจะ
สักโก อุชู จะ สุหุชู จะ สุวะโจ จัสสะ มุทุ อะนะติมานี
สันตุสสะโก จะ สุภะโร จะ อัปปะกิจโจ จะ สัลละหุกะวุตติ
สันตินท์ริโย จะ นิปะโก จะ อัปปะคัพโภ กุเลสุ อะนะนุคิทโธ
นะ จะ ขุททัง สะมาจะเร กิญจิ เยนะ วิญญู ปะเร อุปวะเทยยุง
สุขิโน วา เขมิโน โหนตุ สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา
เย เกจิ ปาณะภูตัตถิ ตะสา วา ถาวะรา วา อะนะวะเสสา
ทีฆา วา เย มะหันตา วา มัชฌิมา รัสสะกา อุณุกะถูลา
ทิฏฐา วา เย จะ อะทิฏฐา เย จะ ทูเร วะสันติ อะวิทูเร
ภูตา วา สัมภะเวสี วา สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา
นะ ปะโร ปะรัง นิกุพเพถะ นาติมัญเญถะ กัตถะจิ นัง กิญจิ
พ์ยาโรสะนา ปะฏีฆะสัญญา นาญญะมัญญัสสะ ทุกขะมิจเฉยยะ
มาตา ยะถา นิยัง ปุตตัง อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักเข
เอวัมปิ สัพพะภูเตสุ มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
เมตตัญจะ สัพพะโลกัส์มิง มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
อุทธัง อะโธ จะ ติริยัญจะ อะสัมพาธัง อะเวรัง อะสะปัตตัง
ติฏฐัญจะรัง นิสินโน วา สะยาโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมิทโธ

เอตัง สะติง อะธิฏเฐยยะ พ์รัห์มะเมตัง วิหารัง อิธะมาหุ
ทิฏฐิญจะ อะนุปะคัมมะ สีละวา ทัสสะเนนะ สัมปันโน
กาเมสุ วิเนยยะ เคธัง นะ หิ ชาตุ คัพภะเสยยัง ปุนะเรตีติฯ

ขันธะปะริตตะคาถา

วิรูปักเขหิ เม เมตตัง เมตตัง เอราปะเถหิ เม
ฉัพ์ยาปุตเตหิ เม เมตตัง เมตตัง กัณหาโคตะมะเกหิ จะ
อะปาทะเกหิ เม เมตตัง เมตตัง ทิปาทะเกหิ เม
จะตุปปะเทหิ เม เมตตัง เมตตัง พะหุปปะเทหิ เม
มา มัง อะปาทะโก หิงสิ มา มัง หิงสิ ทิปาทะโก
มา มัง จะตุปปะโท หิงสิ มา มัง หิงสิ พะหุปปะโท
สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา สัพเพ ภูตา จะ เกวะลา
สัพเพ ภัท์รานิ ปัสสันตุ มา กิญจิ ปาปะมาคะมา

อัปปะมาโณ พุทโธ อัปปะมาโณ ธัมโม อัปปะมาโณ สังโฆ ปะมาณะวันตานิ สิริงสะปานิ อะหิ วิจฉิกา สะตะปะที อุณณานาภี สะระพู มูสิกา กะตา เม รักขา กะตา เม ปะริตตา ปะฏิกกะมันตุ ภูตานิ โสหัง นะโม ภะคะวะโต นะโม สัตตันนัง สัมมาสัมพุทธานังฯ

โมระปะริตตัง

อุเทตะยัญจักขุมา เอกราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส
ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ ทิวะสัง

เย พ์ราห์มะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัต์วา โมโร จะระติ เอสะนาฯ
อะเปตะยัญจักขุมา เอกราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส
ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ รัตติง
เย พ์ราห์มะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัต์วา โมโร วาสะมะกัปปะยีติฯ

วัฏฏะกะปะริตตัง

อัตถิ โลเก สีละคุโณ สัจจัง โสเจยยะนุททะยา
เตนะ สัจเจนะ กาหามิ สัจจะกิริยะมะนุตตะรัง
อาวัชชิต์วา ธัมมะพะลัง สะริต์วา ปุพพะเก ชิเน
สัจจะพะละมะวัสสายะ สัจจะกิริยะมะกาสะหัง
สันติ ปักขา อะปัตตะนา สันติ ปาทา อะวัญจะนา
มาตา ปิตา จะ นิกขันตา ชาตะเวทะ ปะฏิกกะมะ
สะหะ สัจเจ กะเต มัยหัง มะหาปัชชะลิโต สิขี

วัชเชสิ โสฬะสะ กะรีสานิ อุทะกัง ปัต์วา ยะถา สิขี
สัจเจนะ เม สะโม นัตถิ เอสา เม สัจจะปาระมีติฯ

อังคุลิมาละปะริตตัง

ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต
นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตาฯ
เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะฯ
ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต
นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตาฯ
เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะฯ
ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต
นาภิชานาภิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตาฯ
เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะฯ

โพชฌังคะปะริตตัง

โพชฌังโค สะติสังขาโต ธัมมานัง วิจะโย ตะถา
วิริยัมปีติปัสสัทธิ- โพชฌังคา จะ ตะถาปะเร
สะมาธุเปกขะโพชฌังคา สัตเตเต สัพพะทัสสินา
มุนินา สัมมะทักขาตา ภาวิตา พะหุลีกะตา
สังวัตตันติ อะภิญญายะ นิพพานายะ จะ โพธิยา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทาฯ
เอกัส์มิง สะมะเย นาโถ โมคคัลลานัญจะ กัสสะปัง
คิลาเน ทุกขิเต ทิส์วา โพชฌังเค สัตตะ เทสะยิ

เต จะ ตัง อะภินันทิต์วา โรคา มุจจิงสุ ตังขะเณ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทาฯ
เอกะทา ธัมมะราชาปิ เคลัญเญนาภิปีฬิโต
จุนทัตเถเรนะ ตัญเญวะ ภะณาเปต์วานะ สาทะรัง
สัมโมทิต์วา จะ อาพาธา ตัมหา วุฏฐาสิ ฐานะโส
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทาฯ
ปะหีนา เต จะ อาพาธา ติณณันนัมปิ มะเหสินัง
มัคคาหะตะกิเลสา วะ ปัตตานุปปัตติธัมมะตัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทาฯ

อะภะยะปะริตตัง

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โยจามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
พุทธานุภาเวนะ วินาสะเมนตุฯ
ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โยจามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
ธัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุฯ
ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โยจามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุฯ

มงคลจักรวาฬใหญ่

สิริธิติมะติเตโชชะยะสิทธิมะหิทธิมะหาคุณาปะริ มิตะ-ปุญญาธิการัสสะ สัพพันตะรายะนิวาระณะสะมัตถัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ทวัตติง มะหาปุริสะลักขะณานุภาเวนะ อะสีต๎ยานุพ๎ยัญชนานุภาเวนะ อัฏฐุตตะระสะตะมังคะลานุภาเวนะ ฉัพพัณณะรังสิยานุภาเวนะ เกตุมาลานุภาเวนะ ทะสะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะอุปะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะปะระมัตถะปาระมิตานุภาเวนะ สีละสะมาธิปัญญานุภาเวนะ พุทธานุภาเวนะ ธัมมานุภาเวนะ สังฆานุภาเวนะ เตชานุภาเวนะ อิทธานุภาเวนะ พะลานุภาเวนะ เญยยะธัมมานุภาเวนะ จะตุราสีติสะหัสสะธัมมักขันธานุภาเวนะ นะวะโลกุตตะระธัมมานุภาเวนะ อัฏฐังคิกะมัคคานุภาเวนะ อัฏฐะสะมา ปัตติยานุภาเวนะ ฉะพะภิญญานุภาเวนะ จะตุสัจจะญาณานุภาเวนะ ทะสะพะละญาณานุภาเวนะ สัพพัญญุตะ ญาณานุภาเวนะ เมตตากะรุณามุทิตาอุเปกขานุภาเวนะ สัพพะปะริตตานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะสะระณานุภาเวนะ ตุยหัง สัพพะโรคะ โสกุปัททะวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา วินัสสันตุ สัพพะอันตะรายาปิ วินัสสันตุ สัพพะสังกัปปา ตุยหัง สะมิชฌันตุ ทีฆายุตา ตุยหัง โหตุ สะตะวัสสะชีเวนะ สะมังคิโก โหตุ สัพพะทาฯ อากาสะ ปัพพะตะวะนะภูมิคังคามะหาสะมุททา อารักขะกา เทวะตา สะทา ตุม๎เห อะนุรักขันตุฯ

นักขัตตะยักขะภูตานัง ปาปัคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสสานุภาเวนะ หันต๎วา เตสัง อุปัททะเว
นักขัตตะยักขะภูตานัง ปาปัคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสสานุภาเวนะ หันต๎วา เตสัง อุปัททะเว

นักขัตตะยักขะภูตานัง ปาปัคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสสานุภาเวนะ หันต์วา เตสัง อุปัททะเว

ธัมมจักกัปปะวัตตะนะสุตตัง

เอวัมเม สุตังฯ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา พาราณะสิยัง วิหะระติ อิสิปะตะเน มิคะทาเยฯ ตัต์ระ โข ภะคะวา ปัญจะวัคคิเย ภิกขู อามันเตสิฯ

เทว์เม ภิกขะเว อันตา ปัพพะชิเตนะ นะ เสวิตัพพาโย จายัง กาเมสุ กามะสุขัลลิกานุโยโค หีโน คัมโม โปถุชชะนิโก อะนะริโย อะนัตถะสัญหิโต โย จายัง อัตตะกิละมะถานุโยโค ทุกโข อะนะริโย อะนัตถะสัญหิโตฯ

เอเต เต ภิกขะเว อุโภ อันเต อะนุปะคัมมะ มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา จักขุ กะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติฯ

กะตะมา จะ สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติฯ

อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโคฯ เสยยะถีทังฯ สัมมา-ทิฏฐิ สัมมาสังกัปโป สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิฯ

อะยัง โข สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขัง อะริยะสัจจังฯ ชาติปิ ทุกขา

ชะราปิ ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัส-สุปายาสาปิ ทุกขา อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข ยัมปิจฉัง นะละภะติ ตัมปิ ทุกขัง สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานัก-ขันธา ทุกขาฯ อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจังฯ ยายัง ตัณหา โปโนพภะวิกา นันทิ ราคะสะหะคะตา ตัต๎ระตัต๎ราภินันทินีฯ เสยยะถีทังฯ กามะตัณหา ภะวะตัณหา วิภะวะตัณหาฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรโธ อะริยะ สัจจังฯ โย ตัสสาเยวะ ตัณหายะ อะเสสะวิราคะนิโรโธ จาโค ปะฏินิสสัคโค มุตติ อะนาละโยฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจังฯ

อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโคฯ เสยยะถีทังฯ สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปโป สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิฯ

อิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิฯ ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญเญยยันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญญาตันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิฯ

อิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหาตัพพันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหีนันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิฯ

อิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจฉิกาตัพพันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจฉิกะตันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิฯ

อิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ภาวิตันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก

อุทะปาทิฯ

ยาวะกีวัญจะ เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ เอวันติปะริวัฏฏัง ท๎วาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง นะ สุวิสุทธังอโหสิฯ

เนวะ ตาวาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพ๎รัห๎มะเก สัสสะมะณะพ๎ราห๎มะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสายะ อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิงฯ

ยะโต จะ โข เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ เอวันติปะริวัฏฏัง ท๎วาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง สุวิสุทธังอะโหสิฯ

อะถาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพ๎รัห๎มะเก สัสสะมะณะพ๎ราห๎มะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสายะ อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิงฯ

ญาณัญจะ ปะนะ เม ทัสสะนัง อุทะปาทิ อะกุปปา เม วิมุตติ อะยะมันติมา ชาติ นัตถิทานิ ปุนัพภะโวติฯ

อิทะมะโวจะ ภะคะวาฯ อัตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุงฯ อิมัส๎มิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัส๎มิง ภัญญะมาเน อายัส๎มะโต โกณฑัญญัสสะ วิระชัง วีตะมะลัง ธัมมะ จักขุง อุทะปาทิ ยังกิญจิ สุมุทะยะธัมมัง สัพพันตัง นิโรธะธัมมันติฯ

ปะวัตติเต จะ ภะคะวะตา ธัมมะจักเก ภุมมา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง เอตัมภะคะวา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พ๎ราห๎มะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พ๎รัห๎มุนา วา เกนะจิ

วา โลกัสมินติฯ

ภุมมานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

จาตุมมะหาราชิกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ จาตุมมะหาราชิกานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

ตาวะติงสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ ตาวะติงสานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

ยามา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ ยามานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

ตุสิตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ ตุสิตานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

นิมมานะระตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ นิมมานะระตีนัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ ปะระนิมมิตะวะสะวัตตีนัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

พ์รัห์มะปาริสัชชา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ พ์รัห์มะปาริสัชชานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

มะหาพ์รัห์มา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ มะหาพ์รัห์มานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

ปะริตตาภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ ปะริตตาภานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

อัปปะมาณาภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ อัปปะมาณาภานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

อาภัสสะรา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ อาภัสสะรานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

ปะริตตะสุภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ ปะริตตะ สุภานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

อัปปะมาณะสุภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ อัปปะมาณะ สุภานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

สุภะกิณ๎หะกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ สุภะกิณ๎หะกานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

เวหัปผะลา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ เวหัปผะลานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

อะวิหา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ อะวิหานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

อะตัปปา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ อะตัปปานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

สุทัสสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ สุทัสสานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

สุทัสสี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ สุทัสสีนัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

อะกะนิฏฐะกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุงฯ

เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปวัตติยัง อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พ๎ราห๎มะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พ๎รัห๎มุนา วา เกนะจิ วา โลกัส๎มินติฯ

อิติหะ เตนะ ขะเณนะ เตนะ มุหุตเตนะ ยาวะ พ๎รัห๎มะโลกา สัทโท อัพภุคคัจฉิฯ อะยัญจะ ทะสะ สหัสสี โลกะธาตุ สังกัมปิ สัมปะกัมปิ สัมปะเวธิฯ อัปปะมาโณ จะ โอฬาโร โอภาโส โลเก

ปาตุระโหสิ อะติกกัมเมวะ เทวานัง เทวานุภาวังฯ

อะถะโข ภะคะวา อุทานัง อุทาเนสิ อัญญาสิ วะตะ โภ โกณฑัญโญ อัญญาสิ วะตะ โภ โกณฑัญโญติฯ

อิติหิทัง อายัส๎มะโต โกณฑัญญัสสะ อัญญาโกณฑัญโญ เตว๎วะ นามัง อะโหสีติฯ

ถวายพรพระ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติฯ

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติฯ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลีกะระณีโย, อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติฯ

พาหุง สะหัสสะมะภินิมมิตะสาวุธันตัง
ค๎รีเมขะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิต๎วา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม* ชะยะมังคะลานิฯ

มาราติเรกะมะภิยุชฌิตะสัพพะรัตติง
โฆรัมปะนาฬะวะกะมักขะมะถัทธะยักขัง
ขันตีสุทันตะวิธินา ชิต์วา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม* ชะยะมังคะลานิฯ

นาฬาคิริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง
ทาวัคคิจักกะมะสะนีวะ สุทารุณันตัง
เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิต์วา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม* ชะยะมังคะลานิฯ

อุกขิตตะขัคคะมะติหัตถะสุทารุณันตัง
ธาวันติโยชะนะปะถังคุลิมาละวันตัง
อิทธีภิสังขะตะมะโน ชิต์วา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม* ชะยะมังคะลานิฯ

กัต์วานะ กัฏฐะมุทะรัง อิวะ คัพภินียา
จิญจายะ ทุฏฐะวะจะนัง ชะนะกายะมัชเฌ
สันเตนะ โสมะวิธินา ชิต์วา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม* ชะยะมังคะลานิฯ

สัจจัง วิหายะ มะติสัจจะกะวาทะเกตุง
วาทาภิโรปิตะมะนัง อะติอันธะภูตัง
ปัญญาปะทีปะชะลิโต ชิต์วา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม* ชะยะมังคะลานิฯ

นันโทปะนันทะภุชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง
ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต
อิทธูปะเทสะวิธินา ชิต์วา มุนินโท

ตันเตชะสา ภะวะตุ เม* ชะยะมังคะลานิฯ

ทุคคาหะทิฏฐิภุชะเคนะ สุทัฏฐะหัตถัง
พ๎รัห๎มัง** วิสุทธิชุติมิทธิพะกาภิธานัง
ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิต๎วา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม* ชะยะมังคะลานิฯ

เอตาปิ พุทธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา
โย วาจะโน ทินะทิเน สะระเต มะตันที
หิต๎วานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ โมกขัง
สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญฯ

มะหาการุณิโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปูเร๎ตวา ปาระมี สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เม* ชะยะมังคะลังฯ

ชะยันโต โพธิยา มูเล สัก๎ยานัง นันทิวัฑฒะโน
เอวัง อะหัง วิชะโย โหมิ*** ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล
อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส ปะฐะวิโปกขะเร
อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติฯ
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง พ๎รัห๎มะจาริสุ***
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง

* *สวดให้คนอื่น เปลี่ยนจากคำว่า* เม *เป็น* เต

** *อ่านว่า* **พรัมมัง**

*** *สวดให้คนอื่น เปลี่ยนจากคำว่า* ***อะหังวิชะโยโหมิ*** *เป็น* ***ตะวังวิชะโยโหหิ***

**** *อ่านว่า* **พรัมมะ**

ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะณิธี เต ปะทักขิณา
ปะทักขิณานิ กัต๎วานะ ละภันตัตเถ ปะทักขิเณ

ปัพพะโตปะมะคาถา

ยะถาปิ เสลา วิปุลา นะภัง อาหัจจะ ปัพพะตา
สะมันตา อะนุปะริเยยยุง นิปโปเถนตา จะตุททิสา
เอวัง ชะรา จะ มัจจุ จะ อะธิวัตตันติ ปาณิโน
ขัตติเย พ๎ราห๎มะเณ เวสเส สุทเท จัณฑาละปุกกุเส
นะ กิญจิ ปะริวัชเชติ สัพพะเมวาภิมัททะติ
นะ ตัตถะ หัตถีนัง ภูมิ นะ ระถานัง นะ ปัตติยา
นะ จาปิ มันตะยุทเธนะ สักกา เชตุง ธะเนนะ วา
ตัส๎มา หิ ปัณฑิโต โปโส สัมปัสสัง อัตถะมัตตะโน
พุทเธ ธัมเม จะ สังเฆ จะ ธีโร สัทธัง นิเวสะเย
โย ธัมมะจารี กาเยนะ วาจายะ อุทะ เจตะสา
อิเธวะ นัง ปะสังสันติ เปจจะ สัคเค ปะโมทะติฯ

อะริยะธะนะคาถา

ยัสสะ สัทธา ตะถาคะเต อะจะลา สุปะติฏฐิตา
สีลัญจะ ยัสสะ กัล๎ยาณัง อะริยะกันตัง ปะสังสิตัง
สังเฆ ปะสาโท ยัสสัตถิ อุชุภูตัญจะ ทัสสะนัง
อะทะลิทโทติ ตัง อาหุ อะโมฆันตัสสะ ชีวิตัง
ตัส๎มา สัทธัญจะ สีลัญจะ ปะสาทัง ธัมมะทัสสะนัง
อะนุยุญเชถะ เมธาวี สะรัง พุทธานะ สาสะนันติฯ

ธัมมะนิยามะสุตตัง

เอวัมเม สุตังฯ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา สาวัตถิยัง วิหะระติ เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเมฯ ตัต๎ระ โข ภะคะวา ภิกขู อามันเตสิ ภิกขะโวติฯ ภะทันเตติ เต ภิกขู ภะคะวะโต ปัจจัสโสสุงฯ ภะคะวา เอตะทะโวจะฯ

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง ฐิตา วะ สา ธาตุ ธัมมัฏฐิตะตา ธัมมะนิยามะตา สัพเพ สังขารา อะนิจจาติฯ ตัง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชฌะติ อะภิสะเมติ อะภิสัมพุชฌิต๎วา อะภิสะเมต๎วา อาจิกขะติ เทเสติ ปัญญะเปติ ปัฏฐะเปติ วิวะระติ วิภะชะติ อุตตานีกะโรติ สัพเพ สังขารา อะนิจจาติฯ

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง ฐิตา วะ สา ธาตุ ธัมมัฏฐิตะตา ธัมมะนิยามะตา สัพเพ สังขารา ทุกขาติฯ ตัง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชฌะติ อะภิสะเมติ อะภิสัมพุชฌิต๎วา อะภิสะเมต๎วา อาจิกขะติ เทเสติ ปัญญะเปติ ปัฏฐะเปติ วิวะระติ วิภะชะติ อุตตานีกะโรติ สัพเพ สังขารา ทุกขาติฯ

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง ฐิตา วะ สา ธาตุ ธัมมัฏฐิตะตา ธัมมะนิยามะตา สัพเพ ธัมมา อนัตตาติฯ ตัง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชฌะติ อะภิสะเมติ อะภิสัมพุชฌิต๎วา อะภิสะเมต๎วา อาจิกขะติ เทเสติ ปัญญะเปติ ปัฏฐะเปติ วิวะระติ วิภะชะติ อุตตานีกะโรติ สัพเพ ธัมมา อนัตตาติฯ อิทะมะโวจะ ภะคะวาฯ อัตตะมะนา เต ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุนติฯ

ติลักขะณาทิคาถา

สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา
สัพเพ สังขารา ทุกขาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา
สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา
อัปปะกา เต มะนุสเสสุ เย ชะนา ปาระคามิโน
อะถายัง อิตะรา ปะชา ตีระเมวานุธาวะติ
เย จะ โข สัมมะทักขาเต ธัมเม ธัมมานุวัตติโน
เต ชะนา ปาระเมสสันติ มัจจุเธยยัง สุทุตตะรัง
กัณหัง ธัมมัง วิปปะหายะ สุกกัง ภาเวถะ ปัณฑิโต
โอกา อะโนกะมาคัมมะ วิเวเก ยัตถะ ทูระมัง
ตัต์ราภิระติมิจเฉยยะ หิต์วา กาเม อะกิญจะโน
ปะริโยทะเปยยะ อัตตานัง จิตตัก็เลเสหิ ปัณฑิโต
เยสัง สัมโพธิยังเคสุ สัมมา จิตตัง สุภาวิตัง
อาทานะปะฏินิสสัคเค อะนุปาทายะ เย ระตา
ขีณาสะวา ชุติมันโต เต โลเก ปะรินิพพุตาติฯ

ปะฏิจจะสมุปปาทะปาฐะ

อะวิชชาปัจจะยา สังขารา สังขาระปัจจะยา วิญญาณัง วิญญาณะปัจจะยา นามะรูปัง นามะรูปะปัจจะยา สะฬายะตะนัง สะฬายะตะนะปัจจะยา ผัสโส ผัสสะปัจจะยา เวทะนา เวทะนาปัจจะยา ตัณหา ตัณหาปัจจะยา อุปาทานัง อุปาทานะปัจจะยา ภะโว ภะวะปัจจะยา ชาติ ชาติปัจจะยา ชะรามะระณัง โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา สัมภะวันติฯ เอวะเมตัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ สะมุทะโย โหติฯ

อะวิชชายะเต๎วะ อะเสสะวิราคะนิโรธา สังขาระ นิโรโธ สังขาระ นิโรธา วิญญาณะนิโรโธ วิญญาณะ นิโรธา นามะรูปะนิโรโธ นามะรูปะ นิโรธา สะฬายะตะนะนิโรโธ สะฬายะตะนะนิโรธา ผัสสะ นิโรโธ ผัสสะ นิโรธา เวทะนานิโรโธ เวทะนานิโรธา ตัณหา นิโรโธ ตัณหานิโรธา อุปาทานะนิโรโธ อุปาทานะนิโรธา ภะวะ นิโรโธ ภะวะนิโรธา ชาตินิโรโธ ชาตินิโรธา ชะรามะระณัง โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา นิรุชฌันติฯ เอวะเมตตัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ นิโรโธ โหติฯ

พระอุทานะคาถา

ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ธัมมา
อาตาปิโน ฌายะโต พ๎ราห๎มะณัสสะ
อะถัสสะ กังขา วะปะยันติ สัพพา
ยะโต ปะชานาติ สะเหตุธัมมังฯ

ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ธัมมา
อาตาปิโน ฌายะโต พ๎ราห๎มะณัสสะ
อะถัสสะ กังขา วะปะยันติ สัพพา
ยะโต ขะยัง ปัจจะยานัง อะเวทิฯ
ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ธัมมา
อาตาปิโน ฌายะโต พ๎ราห๎มะณัสสะ
วิธูปะยัง ติฏฐะติ มาระเสนัง สูโรวะ
โอภาสะยะมันตะลิกขันติฯ

ภัทเทกะรัตตะคาถา

อะตีตัง นานวาคะเมยยะ นัปปะฏิกังเข อะนาคะตัง
ยะทะตีตัมปะหีนันตัง อัปปัตตัญจะ อะนาคะตัง
ปัจจุปปันนัญจะ โย ธัมมัง ตัตถะ ตัตถะ วิปัสสะติ
อะสังหิรัง อะสังกุปปัง ตัง วิทธา มะนุพ๎รูหะเย
อัชเชวะ กิจจะมาตัปปัง โก ชัญญา มะระณัง สุเว
นะ หิ โน สังคะรันเตนะ มะหาเสเนนะ มัจจุนา
เอวัง วิหาริมาตาปิง อะโหรัตตะมะตันทิตัง
ตัง เว ภัทเทกะรัตโตติ สันโต อาจิกขะเต มุนีติฯ

ปะฐะมะพุทธะวะจะนะ

อะเนกะชาติสังสารัง สันธาวิสสัง อะนิพพิสัง
คะหะการัง คะเวสันโต ทุกขา ชาติ ปุนัปปุนัง
คะหาการะกะ ทิฏโฐสิ ปุนะ เคหัง นะ กาหะสิ
สัพพา เต ผาสุกา ภัคคา คะหะกูฏัง วิสังขะตัง
วิสังขาระคะตัง จิตตัง ตัณหานัง ขะยะมัชฌะคาติฯ

อะภิธัมมะนิทานะ

กะรุณา วิยะ สัตเตสุ ปัญญายัสสะ มะเหสิโน
เญยยะธัมเมสุ สัพเพสุ ปะวัตติตถะ ยะถารุจิง
ทะยายะ ตายะ สัตเตสุ สะมุสสาหิตะมานะโส
ปาฏิเหราวะสานัมหิ วะสันโต ติทะสาละเย
ปาริจฉัตตะกะมูลัมหิ ปัณฑุกัมพะละนามะเก
สิลาสะเน สันนิสินโน อาทิจโจวะ ยุคันธะเร
จักกะวาฬะสะหัสเสหิ ทะสะหาคัมมะ สัพพะโส
สันนิสินเนนะ เทวานัง คะเณนะ ปะริวาริโต
มาตะรัง ปะมุขัง กัต๎วา ตัสสา ปัญญายะ เตชะสา
อะภิธัมมะกะถัง มัคคัง เทวานัง สัมปะวัตตะยิ
ตัสสะ ปาเท นะมัสสิต๎วา สัมพุทธัสสะ สิรีมะโต
สัทธัมมัญจัสสะ ปูเชต๎วา กัต๎วา สังฆัสสะ จัญชะลิง
นิปัจจะการัสเส ตัสสะ กะตัสสะ ระตะนัตตะเย
อานุภาเวนะ โสเสต๎วา อันตะราเย อะเสสะโต

อิติ เม ภาสะมานัสสะ อะภิธัมมะกะถัง อิมัง
อะวิกขิต๎วา นิสาเมถะ ทุลละภา หิ อะยัง กะถาฯ

เอกัง สะมะยัง ภะคะวา เทเวสุ วิหะระติ ตาวะติงเสสุ ปาริจฉัตตะกะมูลัมหิ ปัณฑุกัมพะละสิลายัง ตัต๎ระ โข ภะคะวา เทวานัง ตาวะติงสานัง อะภิธัมมะกะถัง กะเถสิ

จิตตะวิภัตติรูปัญจะ นิกเขโป อัตถะโชตะนา
คัมภีรัง นิปุณัง ฐานัง ตัมปิ พุทเธนะ เทสิตังฯ

พระวินัย

ยันเตนะ ภะคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา อะระหะตา สัมมาสัมพุทเธนะ ปะฐะมัง ปาราชิกัง กัตกะ ปัญญัตตันติฯ เวสาลิยัง ปัญญัตตันติฯ กัง อารัพภาติฯ สุทินนัง กะลันทะปุตตัง อารัพภาติฯ กิส๎มิง วัตถุส๎มินติฯ สุทินโน กะลันทะปุตโต ปุราณะทุติยิกายะ เมถุนัง ธัมมัง ปะฏิเสวิ ตัส๎มิง วัตถุส๎มินติฯ

เตนะ สะมะเยนะ พุทโธ ภะคะวา เวรัญชายัง วิหะระติ นะเฬรุปุจิมันทะมูเล มะหะตา ภิกขุสังเฆนะ สัทธิง ปัญจะมัตเตหิ ภิกขุสะเตหิฯ

อัสโสสิ โข เวรัญโช พ๎ราห๎มะโณ สะมะโณ ขะลุ โภ โคตะโม สัก๎ยะปุตโต สัก๎ยะกุลา ปัพพะชิโต เวรัญชายัง วิหะระติ นะเฬรุปุจิมันทะเล มะหะตา ภิกขุสังเฆนะ สัทธิ ปัญจะมัตเตหิ ภิกขุสะเตหิฯ

ตังโข ปะนะ ภะวันตัง โคตะมัง เอวัง กัล๎ยาโณ กิตติสัทโท อัพภุคคะโต อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชา-

จะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติฯ

โส อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพ๎รัห๎มะกัง สัสสะ-มะณะพ๎ราห๎มะณิง ปะชัง สะเทวะ มะนุสสัง สะยัง อะภิญญา สัจฉิกัต๎วา ปะเวเทติ โส ธัมมัง เทเสติ อาทิกัล๎ยาณัง มัชเฌกัล๎ยาณัง ปะริโยสานะกัล๎ยาณัง สาตถัง สะพะยัญชะนัง เกวะละปะริสุทธัง พ๎รัห๎มะจะริยัง ปะกาเสติฯ

สาธุ โข ปะนะ ตะถารูปานัง อะระหะตัง ทัสสะนัง โหตีติฯ

ธัมมะสังคิณีมาติกา

กุสะลา ธัมมา อะกุสะลา ธัมมา อัพ๎ยากะตา ธัมมา

สุขายะ เวทะนายะ สัมปะยุตตา ธัมมา ทุกขายะ เวทะนายะ สัมปะยุตตา ธัมมา อะทุกขะมะสุขายะ เวทะนายะ สัมปะยุตตา ธัมมาฯ

วิปากา ธัมมา วิปากะธัมมะธัมมา เนวะวิปากะนะ วิปากะ ธัมมะ ธัมมาฯ

อุปาทินนุปาทานิยา ธัมมา อะนุปาทินนุปาทานิยา ธัมมา อะนุปาทินนานุปาทานิยาธัมมา

สังกิลิฏฐะสังกิเลสิกา ธัมมา อะสังกิลิฏฐะสังกิเลสิกา ธัมมา อะสังกิลิฏฐาสังกิเลสิกา ธัมมาฯ สะวิตักกะสะ วิจารา ธัมมา อะวิตักกะวิจาระมัตตา ธัมมา อะวิตักกาวิจารา ธัมมาฯ

ปีติสะหะคะตา ธัมมา สุขะสะหะคะตา ธัมมา อุเปกขา-สะหะคะตา ธัมมาฯ

ทัสสะเนนะ ปะหาตัพพา ธัมมา ภาวะนายะ ปะหาตัพพา ธัมมา เนวะทัสสะเนนะ นะ ภาวะนายะ ปะหาตัพพา ธัมมาฯ

ทัสสะเนนะ ปะหาตัพพะเหตุกา ธัมมา ภาวะนายะ ปะหา-ตัพพะเหตุกา ธัมมา เนวะทัสสะเนนะ นะ ภาวะนายะ ปะหาตัพพะเหตุกา ธัมมาฯ

อาจะยะคามิโน ธัมมา อะปะจะยะคามิโน ธัมมา เนวาจะยะ-คามิโน นาปะยะคามิโน ธัมมาฯ

เสกขา ธัมมา อะเสกขา ธัมมา เนวะเสกขานาเสกขา ธัมมาฯ

ปะริตตา ธัมมา มะหัคคะตา ธัมมา อัปปะมาณา ธัมมาฯ ปะริตตารัมมะณา ธัมมา มะหัคคะตารัมมะณา ธัมมา อัปปะมาณา-รัมมะณา ธัมมาฯ

หีนา ธัมมา มัชฌิมา ธัมมา ปะณีตา ธัมมาฯ

มิจฉัตตะนิยะตา ธัมมา สัมมัตตะนิยะตา ธัมมา อะนิยะตา ธัมมาฯ

มัคคารัมมะณา ธัมมา มัคคะเหตุกา ธัมมา มัคคาธิปะติโน ธัมมาฯ

อุปปันนา ธัมมา อะนุปปันนา ธัมมา อุปปาทิโน ธัมมาฯ

อะตีตา ธัมมา อะนาคะตา ธัมมา ปัจจุปปันนา ธัมมาฯ

อะตีตารัมมะณา ธัมมา อะนาคะตา รัมมะณา ธัมมา ปัจจุป-ปันนารัมมะณา ธัมมาฯ

อัชฌัตตา ธัมมา พะหิทธา ธัมมา อัชฌัตตะ พะหิทธา ธัมมาฯ

อัชฌัตตารัมมะณา ธัมมา พะหิทธารัมมะณา ธัมมา อัชฌัตตะ พะหิทธารัมมะณา ธัมมาฯ

สะนิทัสสะนะสัปปะฏิฆา ธัมมา อะนิทัสสะนะสัปปะฏิฆา ธัมมา อะนิทัสสะนาปปะฏิฆา ธัมมาฯ

พระสูตร

เอวัมเม สุตังฯ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา อันตะรา จะ ราชะคะหัง อันตะรา จะ นาลันทัง อัทธานะมัคคะ ปะฏิปันโน โหติ มะหะตา ภิกขุสังเฆนะ สัทธิง ปัญจะ มัตเตหิ ภิกขุสะเตหิฯ สุปปิโยปิ โข ปะริพพาชะโก อันตะรา จะ ราชะคะหัง อันตะรา จะ นาลันทัง อัทธา นะมัคคะปะฏิปันโน โหติ สัทธิง อันเตวาสินา พ์รัห์มะทัตเตนะ มาณะเวนะฯ ตัต์ระ สุทัง สุปปิโย ปะริพพาชะโก อะเนกะปะริยาเยนะ พุทธัสสะ อะวัณณัง ภาสะติ ธัมมัสสะ อะวัณณัง ภาสะติ สังฆัสสะ อะวัณณัง ภาสะติฯ สุปปิยัสสะ ปะนะ ปะริพพาชะกัสสะ อันเตวาสี พ์รัห์มะทัตโต มาณะโว อะเนกะ ปะริยาเยนะ พุทธัสสะ วัณณัง ภาสะติ ธัมมัสสะ วัณณัง ภาสะติ สังฆัสสะ วัณณัง ภาสะติฯ อิติหะ เต อุโภ อาจะริยันเตวาสี อัญญะมัญญัสสะ อุชุวิปัจจะ นิกะวาทา ภะคะวันตัง ปิฏฐิโต ปิฏฐิโต อะนุพันธา โหนติ ภิกขุ สังฆัญจะฯ

พระสังคิณี

กุสะลา ธัมมา อะกุสะลา ธัมมา อัพ๎ยากะตา ธัมมาฯ กะตะเม ธัมมา กุสะลาฯ ยัส๎มิง สะมะเย กามาวะจะรัง กุสะลัง จิตตัง อุปปันนัง โหติ โสมะนัสสะสะหะคะตัง ญาณะสัมปะยุตตัง รูปารัมมะณัง วา สัททารัมมะณัง วา คันธารัมมะณัง วา ระสารัมมะณัง วา โผฏฐัพพารัมมะณัง วา ธัมมารัมมะณัง วา ยัง ยัง วา ปะนารัพภะ ตัส๎มิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ เย วา ปะนะ ตัส๎มิง สะมะเย อัญเญปิ อัตถิ ปะฏิจจะสะมุปปันนา อะรูปิโน ธัมมา อิเม ธัมมา กุสะลาฯ

พระวิภังค์

ปัญจักขันธา รูปักขันโธ เวทะนากขันโธ สัญญากขันโธ สังขารักขันโธ วิญญาณักขันโธ ตัตถะ กะตะโม รูปักขันโธฯ ยังกิญจิ รูปัง อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนัง อัชฌัตตัง วา พะหิทธา วา โอฬาริกัง วา สุขุมัง วา หีนัง วา ปะณีตัง วา ยัง ทูเร วา สันติเก วา ตะเทกัชฌัง อะภิสัญญูหิต๎วา อะภิสังขิปิต๎วา อะยัง วุจจะติ รูปักขันโธฯ

พระธาตุกะถา

สังคะโห อะสังคะโหฯ สังคะหิเตนะ อะสังคะหิตัง อะสังคะหิเตนะ สังคะหิตัง สังคะหิเตนะ สังคะหิตัง อะสังคะหิเตนะ อะสังคะหิตังฯ สัมปะโยโค วิปปะโยโคฯ สัมปะยุตเตนะ วิปปะยุตตัง วิปปะยุตเตนะ สัมปะยุตตัง อะสังคะหิตังฯ

พระปุคคะละปัญญัตติ

ฉะ ปัญญัตติโย ขันธะปัญญัตติ อายะตะนะ ปัญญัตติ ธาตุ ปัญญัตติ สัจจะปัญญัตติ อินท์ริยะปัญญัตติ ปุคคะละปัญญัตติฯ กิตตาวะตา ปุคคะลา นัง ปุคคะละ ปัญญัตติฯ สะมะยะวิมุตโต อะสะมะยะวิมุตโต กุปปะ ธัมโม อะกุปปะธัมโม ปะริหานะธัมโม อะปะริหานะธัมโม เจตะนาภัพโพ อะนุรักขะนาภัพโพ ปุถุชชะโน โคต์ระภู ภะยูปะระโต อะภะยูปะระโต ภัพพาคะมะโน อะภัพพา-คะมะโน นิยะโต อะนิยะโต ปะฏิปันนะโก ผะเลฏฐิโต อะระหา อะระหัตตายะ ปะฏิปันโน ฯ

พระกะถาวัตถุ

ปุคคะโล อุปะลัพภะติ สัจฉิกัตถะปะระมัตเถนาติ อามันตาฯ โย สัจฉิกัตโถ ปะระมัตโถ ตะโต โส ปุคคะโล อุปะลัพภะติ สัจฉิ-กัตถะปะระมัตเถนาติฯ นะ เหวัง วัตตัพเพ อาชานาหิ นิคคะหัง หัญจิ ปุคคะโล อุปะลัพภะติ สัจฉิกัตถะปะระมัตเถนะ เตนะ วะตะเร วัตตัพเพ โย สัจฉิกัตโถ ปะระมัตโถ ตะโต โส ปุคคะโล อุปะลัพภะติ สัจฉิกัตถะปะระมัตเถนาติฯ มิจฉาฯ

พระยะมะกะ

เย เกจิ กุสะลา ธัมมา สัพเพ เต กุสะละมูลาฯ เย วา ปะนะ กุสะละมูลา สัพเพ เต ธัมมา กุสะลาฯ เย เกจิ กุสะลา ธัมมา สัพเพ เต กุสะละมูเลนะ เอกะมูลาฯ เย วา ปะนะ กุสะละมูเลนะ เอกะมูลา สัพเพ เต ธัมมา กุสะลาฯ

พระมะหาปัฏฐาน

เหตุปัจจะโย อารัมมะณะปัจจะโย อะธิปะติ ปัจจะโย อะนันตะระปัจจะโย สะมะนันตะระปัจจะโย สะหะชาตะปัจจะโย อัญญะมัญญะปัจจะโย นิสสะยะปัจจะโย อุปะนิสสะยะปัจจะโย ปุเรชาตะปัจจะโย ปัจฉาชาตะปัจจะโย อาเสวะนะปัจจะโย กัมมะปัจจะโย วิปากะปัจจะยะ อาหาระปัจจะโย อินท์ริปัจจะโย ฌานะปัจจะโย มัคคะปัจจะโย สัมปะยุตตะปัจจะโย วิปปะยุตตะปัจจะโย อัตถิปัจจะโย นัตถิปัจจะโย วิคะตะปัจจะโย อะวิคะตะปัจจะโย

คำบูชาพระคุณ

นะโมนะมัสการ ข้าพเจ้าจะขอระลึกถึงพระคุณ คุณพระพุทธเจ้า ๕๖ คุณพระธรรมเจ้า ๓๘ คุณพระสังฆเจ้า ๑๔ คุณบิดา ๒๑ คุณมารดา ๑๒ คุณพระอริยเจ้า ๓๐ ทัศ คุณพระกัมมัฏฐาน ๘ คุณแม่โภสพ ๓๙ คุณแม่พระธรณี ๒๑ คุณแม่พระคงคา ๑๒ คุณไฟ ๖ คุณลม คุณอากาศ ๑๐ ทัศ คุณนิสสวาด คุณปัสสวาด คุณแก้ว ๓ ประการ คุณศีล ๕ คุณศีล ๘ คุณศีล ๑๐ คุณศีล ๒๒๗ คุณพระโสดา คุณพระสกินาคา คุณพระอะนาคา คุณพระอรหันตา คุณมรรค ๔ คุณผล ๔ คุณนิพพาน ๑ จึงเป็น ๙ เข้าด้วยกัน คุณทานบารมี คุณศีลบารมี–คุณเนกขัมบารมี–คุณปัญญาบารมี–คุณวิริยะบารมี–คุณขันติบารมี–คุณสัจจบารมี–คุณอธิษฐานบารมี–คุณเมตตาบารมี–คุณอุเบกขาบารมี–คุณพระคาถาเลขและยันต์ คุณตระกรุดพิศมร คุณผ้าประเจียดและคุณมงคล ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ จบทั้งพระปิฎก และกรรไตร คุณพระฤๅษีนารอด คุณพระ

ฤๅษีนารายณ์ คุณพระฤๅษีตาไฟ คุณพระฤๅษีประลัยโกฏ คุณพระฤๅษีสำริด ทุกพาจักร มีทักษณ์ ๑๐๘ พระองค์ อันองค์ก็ทรงฤทธา คุณพระเจดีย์ คุณพระศรีมหาโพธิ์ คุณโบสถ์ รัตนไตร คุณพระไสยาสน์ คุณพระธาตุ คุณพระโมคคัลลาน์ คุณพระสารีบุตร คุณพระเถรอุปคุต คุณพระพุทธคุณัง คุณพระธัมมะคุณัง คุณพระสังฆะคุณัง คุณบิดาคุณนัง คุณมารดาคุณัง คุณพระอรหังคุณัง จงมาคุ้มครองตัวรักษาตัวข้าพเจ้า และสรรพสัตว์ทั้งหลาย ให้มีหิริโอตตัปปะเกรงกลัวต่อบาปกรรมและทำชั่ว สารพัดเคราะห์ สารพัดโศก สารพัดโรค สารพัดภัย สารพัดเสนียด และจัญไรที่มิดี

พระพุทธังให้แคล้วคลาด พระธัมมังให้แคล้วคลาด พระสังฆังให้แคล้วคลาด พระพุทธังกัน พระธัมมังกัน พระสังฆังกัน พระพุทธบังล้อม พระธรรมมังบังล้อม พระสังฆังบังล้อม พระพุทธังกำจัด พระธัมมังกำจาย พระสังฆังสูญหาย พระพุทธังปัจจะขามิ พระธัมมังปัจจะขามิ พระสังฆังปัจจะขามิ พระพุทธังบังเกิด พระธัมมังบังเกิด พระสังฆังบังเกิด เปิดโลกด้วยพระอะระหัง พระพุทโธท้าวเวสสุวัณโณ โมหัง ปิดตะ ราพัง วินาศ สันติโภยภัยใหญ่โต อย่าได้มีแก่ตัวข้าพเจ้าและเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตาย ทั้งหลายหมดทั้งสิ้น นะพุทโธเป็นที่พึ่ง สีสะนะมะพุทธาโย สะสีโสนะโมพุทธายะ

พระคาถาต่ออายุ

อิติปิ โส ภะคะวา พระอาทิตย์เทวา วิญญาณะสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา พระจันทร์เทวา วิญญาณะสัมปันโน

อิติปิ โส ภะคะวา พระอังคารเทวา วิญญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา พระพุธเทวา วิญญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา พระพฤหัสเทวา วิญญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา พระศุกร์เทวา วิญญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา พระเสาร์เทวา วิญญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา พระราหูเทวา วิญญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา พระเกตุเทวา วิญญาณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง
อิติปิ โส ภะคะวา สัมมาสัมพุทโธ
อิติปิ โส ภะคะวา วิชชาจะระณะสัมปันโน
อิติปิ โส ภะคะวา สุคะโต
อิติปิ โส ภะคะวา โลกะวิทู
อิติปิ โส ภะคะวา อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ
อิติปิ โส ภะคะวา สัตถา เทวะมะนุสสานัง
อิติปิ โส ภะคะวา พุทโธ
อิติปิ โส ภะคะวา ภะคะวา ภะคะวาติ

คำถวายเครื่องสังเวยพระภูมิ

นะโม เม พระภูมิเทวานัง ธูปะทีปัญจะ ปุปผัง สักการะวันทะนัง สูปะพะยัญชะนะ สัมปันนัง โภชะนานัง สาลีนัง สะปะริวารัง อุทะกัง วะรัง อาคัจฉันตุ ปะริภุญชันตุ สัพพะทา หิตายะ สุขายะ สันติเทวา มะหิทธิกา เตปิ อัมเห อะนุรักขันตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ

อนุปุพพีกถา

ยอกร ศิโรราบ กราบคุณพระรัตนตรัย
สามองค์ คือหลักชัย อันยิ่งใหญ่ แห่งสากล
ยึดถือ เป็นที่พึ่ง เพียงหนึ่งในดวงกมล
ขออา- นุภาพดล- บันดาลให้ สมประสงค์
จะร้อยกรองกาพย์กลอน เผยคำสอน พระพุทธองค์
ทั้งเหตุ ทั้งผลจง- ประจักษ์แจ้ง กระจ่างตา
ขอกล่าว โดยสรุป อนุปุพ-พีกถา
พระบรม ศาสดา เทศนา โปรดเวไนย์
อบรม บ่มอินทรีย์ ให้ทวี ยิ่งขึ้นไป
ฟอกจิต สะอาดใส เพื่อจะได้ บรรลุธรรม
หัวเรื่อง ท่านกำหนด แต่ละบท จงจดจำ
หวังสุข เร่งรีบทำ บุญจะนำความสุขมา
สุขสบาย ในชาตินี้ ยิ่งทวี ในชาติหน้า
เมื่อมี อินทรีย์กล้า ย่อมก้าวหน้าถึงนิพพาน

๑. เรื่องการให้ทาน

เริ่มต้น เรื่องที่หนึ่ง ท่านกล่าวถึง เรื่องให้ทาน
จงใช้ ปัญญาญาณ พิจารณ์ให้ เห็นเหตุผล
เชื่อมั่น ว่าทานนี้ เป็นความดี อย่างสากล
ทั่วโลก ทุกแห่งหน ไม่มีคน รังเกียจทาน
เกิดมา เป็นผู้ให้ หน้าสดใส ใจเบิกบาน

เกิดมา	เป็นขอทาน	หน้าหยาบกร้าน	ร้าวรานใจ
ให้ทาน	คนยกย่อง	ชื่อเสียงก้อง	ขจรไกล
ปรารภ	ทำอะไร	คนเต็มใจ	รับใช้งาน
ททํ	มิตฺตานิ	คนฺถติ	คำพระขาน
ใครเป็น	ผู้ให้ทาน	ทุกถิ่นฐาน	มิตรมากมี
ชาตินี้	พอมีให้	จงฝึกใจ	ให้ยินดี
สร้างทาน	บารมี	เป็นที่พึ่ง	ทุกชาติไป
มีทาน	เป็นต้นทุน	ย่อมได้บุญ	เป็นกำไร
ชาตินี้	หรือชาติไหน	ย่อมมีให้	ไม่ขาดแคลน
คนสัตว์	และพฤกษา	ทั้งผักหญ้า	ทั่วดินแดน
เทพไท้	ในเมืองแมน	ต่างชอบใจ	ผู้ให้ทาน
ต้นไม้	เราให้น้ำ	ย่อมงอกงาม	ตลอดกาล
เติบโต	แตกกิ่งก้าน	บอกอาการ	ว่าชอบใจ
ไม้ใบ	ให้ร่มเงา	ยามร้อนเข้า	พักอาศัย
นกกา	ทั้งน้อยใหญ่	ได้อาศัย	ทำรังนอน
ไม้ดอก	ต่างออกช่อ	แตกกิ่งกอ	ช่อสลอน
ผึ้งภู่	บินวู่ว่อน	เคล้าเกสร	สำราญใจ
ไม้ผล	ก็ผลิผล	ทั้งคนสัตว์	ได้อาศัย
เก็บกิน	ผลน้อยใหญ่	ต่างก็ได้	สุขทั่วกัน
คนสัตว์	และต้นไม้	ล้วนชอบให้	กันทั้งนั้น
แม้เทพ	บนสวรรค์	ก็พากัน	โมทนา
ให้ทาน	ดีจริงจริง	แม้เสือสิงห์	อยู่ในป่า
ดุร้าย	ตามไล่ล่า	สัตว์อื่นมา	เป็นอาหาร

ฝึกมัน	ให้เชื่องได้	หายดุร้าย	เพราะให้ทาน
เรื่องนี้	มีหลักฐาน	เป็นพยาน	เห็นกันอยู่
ให้ทาน	กับขอทาน	สองสถาน	พิจารณ์ดู
อย่างไหน	คนเชิดชู	อยากให้อยู่	ร่วมสังคม
ให้ทาน	สำราญจิต	ทั่วทุกทิศ	คนนิยม
ขอทาน	ทุกข์ระทม	ทุกสังคม	เอือมระอา
ดูอย่าง	ตาชูชก	เป็นยาจก	โลกนินทา
ผู้คน	เขาบ่นด่า	ตลอดมา	นับพันปี
จะเลือก	เป็นทายก	หรือยาจก	คิดให้ดี
ถ้าอยาก	มีศักดิ์ศรี	อย่าตระหนี่	เรื่องให้ทาน
ตราบใด	ชีวิตยัง	ขอตั้งจิต	อธิษฐาน
จงมี	ของให้ทาน	ตลอดกาล	จวบชีพวาย
ดวงจิต	จงผ่องแผ้ว	ให้ทานแล้ว	อย่าเสียดาย
ขอสัตว์	โลกทั้งหลาย	จงสมหมาย	ตามต้องการ
คิดดู	ให้ดีดี	ถ้าโลกนี้	ไม่มีทาน
พ่อแม่	กัลป์ลูกหลาน	จะรักกัน	ด้วยเหตุใด
เชื่อได้	อย่างมั่นคง	อย่างุนงง	อย่างสงสัย
สังคม	ร่มเย็นได้	เพราะการให้	ทานแน่นอน
ทานมี	อานิสงส์	มากมาย	ตรงคำพระสอน
เชิญชวน	มวลนิกร	ปฏิบัติ	ตามศรัทธา

๒. เรื่องศีล

เรื่องศีล เรื่องที่สอง ทุกคนต้อง ร่วมรักษา
เพราะเป็น กติกา ข้อสัญญา ประชาคม
มีห้า สิกขาบท ท่านกำหนด ไว้เหมาะสม
เป็นหลัก ให้สังคม นิยมยึด ประพฤติกัน
โลกเรา จะร่มเย็น ศีลก็เป็น สิ่งสำคัญ
เป็นหลัก ค้ำประกัน สันติสุข ทุกสังคม
ข้อหนึ่ง คือปาณา มีเมตตา เป็นอารมณ์
รักเพื่อน ร่วมสังคม เหมือนพี่น้อง ท้องเดียวกัน
ไม่โกรธ และไม่เกลียด ไม่เคียดแค้น คิดฆ่าฟัน
ไม่ตบ ต่อยตีกัน ให้เจ็บช้ำ ระกำใจ
ตัวเรา รักความสุข เกลียดความทุกข์ แม้ฉันใด
สัตว์อื่น โดยทั่วไป ต่างมีใจ เช่นเดียวกัน
สัตว์โลก ทุกชนิด รักชีวิต กันทั้งนั้น
ไม่คิด ปลิดชีพกัน ย่อมสุขสันต์ สมใจปอง
สมบัติ ในโลกนี้ ทุกอย่างมี ผู้จับจอง
ถือสิทธิ์ เป็นเจ้าของ ครอบครองกัน ทุกหย่อมหญ้า
เงินทอง และทรัพย์สิน ทั้งแผ่นดิน และท้องฟ้า
ทะเล และผืนป่า ทั่วโลกา ถูกยึดครอง
ชีวิต คนและสัตว์ เป็นสมบัติ มีเจ้าของ
ดังนั้น ศีลข้อสอง ทุกคนต้อง สมาทาน
ไม่ลัก ไม่ฉ้อฉล ไม่จี้ปล้น ไม่รุกราน
ทรัพย์สิน หรือถิ่นฐาน ของเพื่อนบ้าน เป็นของตน

สำรวม	ระวังจิต	เคารพสิทธิ์	ของทุกคน
เราหวง	ของของตน	คนทุกคน	ก็เหมือนกัน
สงคราม	ผลประโยชน์	นั้นเหี้ยมโหด	เกินคาดฝัน
วันใด	ขัดแย้งกัน	ความสัมพันธ์	ย่อมเปลี่ยนไป
มิตรกลาย	เป็นศัตรู	คู่ต่อสู้	ช่วงชิงชัย
ผู้แพ้	ย่อมแค้นใจ	ผู้มีชัย	ไม่พ้นเวร
สังคม	เป็นสงคราม	ทุกรูปนาม	ต่างลำเค็ญ
เคยอยู่	อย่างร่มเย็น	กลับทุกข์เข็ญ	ร้อนเป็นไฟ
ขาดศีล	อทินนา	ชาวประชา	ไม่ปลอดภัย
ทุกคน	กังวลใจ	กลัวของหาย	หลับไม่ลง
ศีลข้อ	อทินนา	ถ้ารักษา	ได้มั่นคง
โลกเรา	จะดำรง	สันติสุข	ตลอดกาล
ข้อสาม	อย่าลังเล	กาเมสุ	มิจฉาจาร
ตั้งใจ	สมาทาน	เว้นจากการ	ผิดในกาม
คู่ใคร	ใครก็รัก	ไม่อยากให้	ใครลวนลาม
มนุษย์	ทุกรูปนาม	หวงแหนกาม	กันทุกคน
ไม่ล่วง	เกินคู่ใคร	ไม่นอกใจ	คู่ของตน
เป็นหลัก	มนุษย์ชน	ทั่วสากล	ประพฤติกัน
ครอบครัว	อยู่เป็นสุข	พ่อแม่ลูก	ผูกสัมพันธ์
กลมเกลียว	ไม่แตกกัน	ย่อมสุขสันต์	กันทุกคน
ข้อสี่	มีสัจจะ	กล่าววาทะ	มีเหตุผล
ไม่ลวง	ประชาชน	ด้วยเล่ห์กล	มายาการ
พูดเพราะ	เสนาะโสต	มีประโยชน์	ทุกคำขาน

ไม่พูด	เพื่อประจาน	ให้ชาวบ้าน	เกลียดชังใคร
จิตใจ	บริสุทธิ์	ทุกคำพูด	เปล่งออกไป
สร้างความ	บันเทิงใจ	ให้คนได้	ลิ้มรสธรรม
พูดดี	มีสัจจะ	เป็นสาระ	ควรจดจำ
พูดด้วย	เมตตาธรรม	ทุกถ้อยคำ	เป็นกุศล
บันดาล	สามัคคี	ให้เกิดมี	ในชุมชน
ดังนั้น	ควรทุกคน	พูดจากัน	ด้วยไมตรี
พูดจริง	อิงประโยชน์	ไพเราะโสต	พูดพอดี
พูดกัน	เป็นอย่างนี้	ฟังแล้วมี	แต่ชื่นใจ
สุดท้าย	ข้อที่ห้า	คือสุรา	แลเมรัย
ดื่มแล้ว	เมาหลงใหล	ไร้สติ	รักษาตน
อาจทำ	กรรมชั่วช้า	ใจเหิมกล้า	ไร้เหตุผล
หน้าด้าน	ไม่อายคน	อกุศล	ไม่กลัวเกรง
อาจฆ่า	ใครก็ได้	อาจทำร้าย	แม้ตัวเอง
โทษความ	เป็นนักเลง	ดื่มสุรา	มีมากมาย
ข้อหนึ่ง	ต้องเสียทรัพย์	อาจถึงกับ	ล้มละลาย
ข้อสอง	มิตรสหาย	อาจวุ่นวาย	วิวาทกัน
ข้อสาม	พิษสุรา	ก่อโรคา	อเนกนันต์
บั่นทอน	อายุสั้น	ตายก่อนกาล	อันควรตาย
ข้อสี่	ชื่อเสียงดับ	กิตติศัพท์	ถูกทำลาย
ข้อห้า	หมดยางอาย	หกทำลาย	ภูมิปัญญา
สุรา	และเมรัย	มีพิษภัย	มากนักหนา
เฮโรอีน	ฝิ่นกัญชา	และยาบ้า	ก็เหมือนกัน

เป็นสิ่ง	ควรงดเว้น	ใครตกเป็น	ทาสของมัน
ต้องทุกข์	โทษมหันต์	ชีวิตพลัน	หมดความหมาย
สติ	จะเลอะเลือน	อาการเหมือน	ภูตผีพราย
ประสาท	ถูกทำลาย	สูญสลาย	ความทรงจำ
พ่อแม่	ก็ฆ่าได้	เหมือนผีร้าย	เข้าครอบงำ
ไม่เกรง	กลัวบาปกรรม	เลวระยำ	เกินโลกันตร์
สังคม	ที่เราอยู่	จะเลิศหรู	และสุขสันต์
เหมือนอยู่	เมืองสวรรค์	ต้องเชื่อมั่น	หลักศีลธรรม
ทุกคน	ต้องศรัทธา	ถือศีลห้า	เป็นประจำ
สวดมนต์	ทุกเช้าค่ำ	ประพฤติตาม	คำพระสอน
สังคม	สุขสมคิด	สุขสถิต	สถาพร
สันติภาพ	อยู่ถาวร	ประชากร	สุขทั่วกัน

๓. เรื่องสวรรค์

ทานศีล	มีผลเลิศ	ก่อให้เกิด	โลกสวรรค์
สูงต่ำ	แตกต่างกัน	ถึงหกชั้น	เทพธานี
พิภพ	ของชาวฟ้า	ทั้งเทวา	และเทวี
เรียกแดน	สุขาวดี	สมบัติมี	บริบูรณ์
สีแสง	ใสผุดผ่อง	แสงแก้วส่อง	แทนแสงสูรย์
โอกาส	เรืองจำรูญ	แสงละมุน	ละไมตา
ไม่หนาว	และไม่ร้อน	ลมโชยอ่อน	เย็นกายา
หอมกลิ่น	ทิพย์มณฑา	ชื่นนาสา	ตลอดปี
อบอวล	หอมทวนลม	เทพเที่ยวชม	สมฤดี

ยิ่งชม ยิ่งเปรมปรีดิ์ ทุกทิศมี ให้ชื่นชม
นานา สุธาโภชน์ ล้วนเอมโอช รสกล่อมกลม
เพียงนึก ก็ได้สม อิ่มอารมณ์ ทุกเวลา
วิมาน ที่สถิต งามวิจิตร ตระการตา
สีทอง ผ่องนภา เรียกกันว่า วิมานทอง
สีเงิน วิมานเงิน พาเพลิดเพลิน ยามเที่ยวมอง
สีขาว นวลผุดผ่อง ไม่เป็นรอง วิมานใด
วิมานแก้ว และแพรวพราว แสงแวววาว สุกสดใส
หลากสี ผ่องอำไพ งามวิไล ลออตา
ทำบุญ ในชาตินี้ ดับชีวี ไปชาติหน้า
ได้เกิด เป็นชาวฟ้า แสนสุโข สโมสร
เทพบุตร งามสง่า เทพธิดา ยิ่งงามงอน
ทรงเครื่อง ภูษาภรณ์ เทพอัปสร เป็นบริวาร
ขับร้อง และร่ายรำ เริงระบำ สุขสำราญ
ดนตรี ประโคมขาน เสียงประสาน เสนาะฟัง
เมืองแมน แสนสนุก นิราศทุกข์ สุขสมหวัง
กามสุข ไม่จีรัง ถึงสมหวัง อย่าวางใจ

๔. เรื่องโทษของกาม

เมื่อบุญ เบาบางลง กายทิพย์คง แปรเปลี่ยนไป
จุติ มาเกิดใหม่ ไม่พ้นวัฏ- ฏะสงสาร
เกิดมา ไม่พบสุข พบแต่ทุกข์ ทรมาน
ติดอยู่ กับสังขาร ที่วิญญาณ เข้าอาศัย

เช้าค่ำ	ต้องดิ้นรน	เพื่อให้พ้น	จากทุกข์ไป
จะหนี	ไปที่ไหน	ทุกข์ตามไป	ทุกข์แห่งหน
พบสุข	พอลืมทุกข์	ชั่วครู่สุข	ก็จากตน
ชีวิต	ต้องดิ้นรน	หาสุขจน	ชีพวางวาย
ความสุข	ทางโลกีย์	มิได้มี	อย่างมากมาย
มีเพียง	แค่ผ่อนคลาย	ดับทุกข์ได้	เพียงชั่วคราว
หลงใหล	สุขทางโลก	คงทุกข์โศก	ยิ่งยืนยาว
แรกเกิด	ถึงหนุ่มสาว	จนแก่เฒ่า	ทุกข์เข้าครอง
หวังสุข	อันยั่งยืน	ทุกวันคืน	ควรไตร่ตรอง
ตัดใจ	ไม่เกี่ยวข้อง	กามคุณ	ให้วุ่นวาย

๕. อานิสงส์การออกบวช

เห็นภัย	ในโลกีย์	คิดหลีกลี้	ต้องขวนขวาย
คุมจิต	สำรวมกาย	ดับกระหาย	กามโลกีย์
ถือเพศ	สมณะ	ตัดราคะ	ไร้ราคี
เนกขัมม์	บารมี	จิตยินดี	สมาทาน
สลัด	ความร่ำรวย	เลี้ยงชีพด้วย	ภิกขาจาร
ขอเพียง	มีอาหาร	พอแก่การ	เลี้ยงชีพตน
พากเพียร	ประพฤติพรต	มุ่งลดละ	อกุศล
ฝึกจิต	ให้อดทน	กล้าผจญ	กิเลสมาร
อบรม	สมาธิ	ตั้งสติ	เพ่งองค์ฌาน
ข่มขี่	กิเลสมาร	สำเร็จฌาน	จิตมั่นคง

เมื่อมี	อินทรีย์กล้า	ครบทั้งห้า	ดังประสงค์
สมเด็จ	พระพุทธองค์	ยกสัจจะ	ขึ้นแสดง
ผู้ใด	ได้สดับ	เปิดใจรับ	ไม่เคลือบแคลง
ย่อมรู้	และเห็นแจ้ง	สัจจธรรม	ตามเป็นจริง

จบอนุปุพพีกถา

นิคมคาถา

บทสวดมนต์ที่อุบาสกและอุบาสิกา ผู้มีจิตน้อมนำมาในพระธรรมและพระวินัย คือ การสวดมนต์และการรักษาอุโบสถศีล มีอยู่ตลอดกาลและได้กระทำแล้ว ด้วยความอุตสาหะ อันมีกำลังแห่งศรัทธาเป็นต้นเป็นปัจจัยกระทำแล้ว และได้คัดลอกบทสวดมนต์ต่าง ๆ ในหนังสือมนต์พิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้สวดและผู้อ่านทั้งหลายได้สำเร็จประโยชน์ด้วยดี ซึ่งมีการสรรเสริญพระพุทธเจ้าเป็นต้น ให้แผ่ไปแล้วในทิศต่าง ๆ โดยมีทิศตะวันออกและทิศตะวันตก เป็นต้น อันมีอาณาแผ่ซ่านไปแล้วในจักรวาลทั้งหลายมีแสนแห่งโกฏิแห่งจักรวาล เป็นต้น เป็นประมาณแผ่ซ่านไปแล้วยังประโยชน์ทั้งหลายมาก ให้สำเร็จโดยยิ่งแล้วในโลกทั้งหลาย มีเทวโลกและมนุษย์โลก เป็นต้น

ด้วยอานุภาพแห่งคุณทั้งหลายเหล่านั้น ขอให้ฝนทั้งหลายจงยังสายแห่งหยาดให้เป็นไปตามฤดูแห่งกาล ยังผลคือความบริบูรณ์แห่งข้าวกล้าของชาวนาทั้งปวงทั้งหลายให้เจริญงอกงาม ให้ถึงแล้วซึ่งความสำเร็จด้วยดี เพื่อประโยชน์แห่งพระศาสนาของพระสัพพัญญุตญาณ.

เตรียมตัวก่อนตาย

เรียบเรียงโดย : นงเยาว์ ชมภูศรี

ไม่มีใครอยากได้ยินคำว่า **"ตาย"** ถึงกระนั้นแล้ว ทุกคนจะต้องพบกับเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทุกคน ไม่มีใครในโลกนี้ที่ไม่ตาย

สำหรับดิฉัน ความตายไม่ใช่สิ่งน่ากลัว มันเป็นธรรมชาติที่เราจะต้องเจอสักวันหนึ่ง ไม่ช้าก็เร็ว และเมื่อความตายมาถึง เราไม่สามารถจะจัดงานศพของเราเองได้เลย แต่ถ้าเตรียมตัวก่อนตายจะกำหนดว่าของแจกในงานศพต้องเป็นอย่างนี้นะ อย่างอื่นไม่เอา และจะสวดที่วัดไหน สวดกี่วัน เป็นต้น **"ความตาย"** ไม่มีใครปรารถนาจะได้ยิน แต่ความตายเป็นการสิ้นสุดปัญหาต่างๆ ในโลกมนุษย์ เราไม่ต้องดิ้นรนไขว่คว้า แสวงหา แก่งแย่ง ชิงดีชิงเด่นกับใคร ดังคำกล่าวที่ว่า กระดาษ ๑ ใบ เข้าใจชีวิต ดังนี้

ใบเกิด ๑ ใบ..........เริ่มต้นชีวิต

ปริญญาบัตร ๑ ใบ..........ต่อสู้ดิ้นรนทั้งชีวิต

ใบสมรส ๑ ใบ..........ขาดอิสระทั้งชีวิต

บัตรข้าราชการ ๑ ใบ..........แก่งแย่งชิงดีทั้งชีวิต

คำสั่งแต่งตั้ง ๑ ใบ..........วิ่งเต้นวุ่นวายทั้งชีวิต

ธนบัตร ๑ ใบ..........ลำบากทั้งชีวิต

ประกาศเกียรติคุณ ๑ ใบ..........หลงตัวเองทั้งชีวิต

มรณบัตร ๑ ใบ..........สิ้นสุดชีวิต

สำหรับการเตรียมตัวก่อนตาย ที่คุณหัชชา ณ บางช้าง ได้ศึกษาค้นคว้าและเขียนเรื่อง "ภาวะหลังตาย และกระบวนการตาย" ในระยะจ่าง ๆ มี ๔ ขั้นตอน

๑. **ระยะแรก** เป็นระยะที่ธาตุดินเริ่มสลายตัวกลายเป็นน้ำ ผู้ใกล้ตายจะรู้สึกอ่อนระโหย ไม่มีแรง การมองเห็นต่างๆ เริ่มเสื่อม มองอะไรๆ ก็ไม่ชัด ทุกอย่างดูมัวไปหมด ทุกอย่างที่เห็นเหมือนมองไปกลางถนนขณะแดดจัดๆ ภาพต่างๆ จะเต้นระยิบระยับเต็มไปหมด

๒. **ระยะที่น้ำจะกลายเป็นไฟ** ช่วงนี้น้ำในร่างกายเริ่มแห้งลง จะรู้สึกชาๆ ตื้อๆ เริ่มหมดความรู้สึก เริ่มต้นจากปลายเท้าขึ้นมา ประสาทหูเริ่มไม่รับรู้ คือ ไม่ได้ยินเสียงอะไร มองไปทางไหนก็เห็นแต่ควัน

๓. **ระยะที่ไฟจะเปลี่ยนเป็นลม** หูจะไม่ได้ยินอะไรอีกเลย รู้สึกหนาวจับใจ ความรู้สึกนึกคิดต่างๆ หยุดหมด ลมหายใจอ่อนลงเรื่อยๆ จมูกเริ่มไม่รับความรู้สึกเรื่องกลิ่น

๔. **ระยะที่ธาตุลมจะเปลี่ยนเป็นอากาศธาตุ** ตอนนี้ **เจตสิก** (ธรรมที่ประกอบกับจิต หรือการแสดงออกของจิต จัดเป็นสมรรถนะหรือคุณสมบัติของจิต เป็นกฎเกณฑ์ให้ประกอบเป็นจิต) ทุกอย่างรวมทั้งการหายใจจะหยุดหมด พลังงานทั้งหลายที่เคยไหลเวียนในร่างกายจะไหลกลับคืนไปสู่ระบบประสาทส่วนกลางหมด ลิ้นแข็ง ไม่รับรู้รสชาติใดๆ ความรู้สึกสัมผัสหมดไป มีความรู้สึกเหมือนอยู่กับแสงเทียนที่กำลัง

ลุกโพลงอยู่เท่านั้น และตอนนี้แหละที่แพทย์จะประกาศว่า ผู้ป่วยในความดูแล **"ถึงแก่กรรม"** แล้ว (clinical death) นั่นคือจุดเวทนาทั้งหมดดับไป รูปและนาม หรือเบญจขันธ์ ตายไปแล้ว

จากการศึกษาของคุณโชติช่วง นาดอน ได้รวบรวมไว้ในหนังสือ "จิตคือพุทธะ" กล่าวว่าคนเราตายได้สองลักษณะ คือ

๑. **ตายอย่างปราศจากที่พึ่ง** เวลาใกล้สิ้นลม มีอารมณ์ผิดจากปกติ จิตใจกลัดกลุ้มยุ่งเหยิง เรียกว่า "จิตวิการ" คือจิตเกิดความปวดร้าวทรมาน เพราะยังยึดติดกับหลายเรื่อง คือติดข้องกับอุปทาน คือยึดมั่นในทรัพย์สินเงินทอง ห่วงใยอาลัยในสิ่งที่เป็นรูปและอรูป มีนิวรณ์ความวุ่นวายฟุ้งซ่าน มีความดูแคลนเมินเฉยในคุณพระรัตนตรัย เรียกว่าตายอย่างอนาถา

๒. **ตายอย่างสมบูรณ์ด้วยที่พึ่ง** คือ คนใกล้ตายมีสติอารมณ์ผ่องใส ไม่หวั่นไหว และซาบซึ้งในมรณกรรม ยึดหลัก ๔ ประการ คือ

๑. มีอารมณ์เฉยๆ ซาบซึ้งถึงกฎธรรมดาแห่งความตาย
๒. ซาบซึ้งถึงสภาพการณ์สิ่งในโลก คือความไม่เที่ยง
๓. รำลึกถึงกุศลกรรมที่ผ่านมาในชีวิต และเกิดปิติปลาบปลื้ม
๔. ยึดมั่นในคุณพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งอยู่ตลอดเวลา จนสิ้นลมหายใจ

พระธรรมทูตอินเดียได้กล่าวถึงการเรียนรู้ **"มรณาอุปายะ"** หรือฝึกตายก่อนตาย จึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะไม่มีใครหนีความตายไปได้ เมื่อความตายมาถึงเราจะได้ไม่ทุรนทุราย ตายอย่างมีสติ และรู้เท่าทันความตาย ซึ่งเป็นสุดยอดของการมีชีวิตอยู่นั่นเอง หมั่นเจริญสติภาวนาให้มากๆ ถึงเวลาตายสบายนักแล

สำหรับดิฉันนับตั้งแต่สามีเสียชีวิต เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ทำให้ดิฉันต้องวางแผนชีวิตในการเตรียมตัวก่อนตาย เพราะทุกคนไม่สามารถหลีกพ้นความตายไปได้ ความตายใกล้เข้ามาหาเราทุกขณะ และเราจะตายวันไหนเราไม่สามารถรู้ได้ สิ่งหนึ่งที่พึงระลึกไว้ทุกขณะจิต ไม่ว่าเราจะตื่นหรือจะหลับก็ตาม ให้ท่อง **"พุทโธ"** ตลอดเวลา หากเรามี**อันเป็นไป พุทโธก็จะนำเราไปสู่สุคติดังปรารถนา**

วิธีการทำบุญให้เกิดสัมฤทธิผล

พระพุทธเจ้าท่านทรงแสดงที่มาแห่งบุญไว้ ๓ ประการ คือ

๑. **บุญอันเกิดจากการให้ทาน** เช่น การถวายอาหารแด่พระภิกษุ หรือการให้สิ่งของต่างๆ แก่บุคคลอื่นๆ ให้อาหารแก่สัตว์ต่างๆ เราต้องอธิษฐานจิตแผ่เมตตาทันทีที่มีการให้

๒. **บุญอันเกิดจากการรักษาศีล** เช่น ศีล ๕ ศีล ๘ เป็นต้น ทุกครั้งที่เราระลึกถึงศีลที่ตนเองรักษาอยู่ไม่ด่างพร้อย ก็สามารถอธิษฐานจิตส่งบุญได้ว่า “บุญที่ข้าพเจ้ารักษาศีลนี้จงถึงแก่...หรือเจ้ากรรมนายเวรใดก็เอ่ยชื่อให้ชัดเจน”

๓. **บุญอันเกิดจากการภาวนา** เช่น การสวดมนต์ การปฏิบัติสมาธิ ให้อธิษฐานว่า “บุญที่จะเกิดจากการเพียรภาวนานี้ ขอให้ถึงเจ้ากรรมนายเวรที่ทำให้ข้าพเจ้าเจ็บป่วย หรือมีความทุกข์กาย ทุกข์ใจ ขอให้เจ้ากรรมนายเวรปลดปล่อยกรรมให้กับเรา” แล้วตั้งจิตภาวนาบทสวดมนต์ได้ เมื่อเลิกภาวนาแล้วให้อุทิศบุญกุศลที่เกิดจากการบำเพ็ญภาวนานี้ให้เจ้ากรรมนายเวรอีกครั้ง

ตายแล้วไปไหน

ดร.สนอง วรอุไร ผู้บรรยายเรื่องตายแล้วไปไหน ได้เข้ารับการปฏิบัติธรรมตามแบบพองหนอ ยุบหนอ ๗ วัน ปรากฏว่าจิตเข้าถึงความตั้งมั่นเป็นสมาธิสูงสุด (อัปปนาสมาธิ) หรือสมาธิระดับฌาน เมื่อถอดจิตออกจากการทรงฌาน จิตได้เข้าถึงความรู้สูงสุดที่ยังเกี่ยวข้องกับทางโลก (อภิญญา ๕) ได้แก่ความรู้ที่ใช้ในการแสดงฤทธิ์(อิทธิวิธี) การได้ยินเสียงที่อยู่ห่างไกล หรือได้ยินเสียงของสัตว์ในต่างมิติ (ทิพพโสต) รู้ความคิดของคนอื่น(เจโตปริญาณ) รู้กำเนิดหนหลังที่ผ่านมาข้ามภพชาติ (ปุพเพนิวาสานุสติญาณ) และความรู้ที่ทำให้ไปเห็นสัตว์กายทิพย์ (ทิพพจักขุ) ว่าเป็นสิ่งที่มีอยู่จริงแต่ระบบประสาทมิอาจสัมผัสได้ และจิตที่พัฒนาจนความถี่คลื่นจิตเป็นระเบียบดีแล้วเท่านั้นจึงจะสัมผัสได้

หากมีผู้สงสัยถามว่า มนุษย์ที่ศรัทธาในพุทธศาสนาตายแล้วไปไหน? ผู้ที่มีปัญญาทางโลกจะบอกว่า ตายแล้วไปวัด ถ้าเป็นนักวิทยาศาสตร์จะพิสูจน์ด้วยการไปพูดให้คนนอนหลับสนิท (จิตตกภวังค์) ฟัง เมื่อเขาตื่นขึ้นมาแล้วถามว่าเมื่อกี้พูดให้ฟังได้ยินไหม จิตที่ตกภวังค์เป็นจิตที่ไม่มีเกิด-ดับ เป็นจิตที่ทำงานไม่ได้ ไม่สามารถรู้คิดนึกได้ ดังนั้นคนนอนหลับ จิตจึงไม่รับรู้สิ่งกระทบจากภายนอก และยิ่งคนที่ตายไปแล้ว จิตย่อมเคลื่อนจากร่างกายที่เป็นศพ แล้วโคจรไปหาร่างใหม่เข้าอยู่อาศัยทำกิจกรรมให้กับชีวิต ดังนั้น ศพที่นอนอยู่ในโลงจึงไม่สามาถรับรู้สิ่งใดๆ ได้ และในที่สุดก็จะถูกนำไปเผาหรือฝังดิน ธาตุที่เป็นองค์ประกอบของร่างกายต่างแยกย้ายกลับสู่ธรรมชาติดั้งเดิม คือ ลมสู่ลม

ไฟ (พลังงาน) สู่ไฟ น้ำสู่น้ำ และดินสู่ดิน ที่มีอยู่ในธรรมชาติดั้งเดิม และพลังงานจิตที่เรียกว่า วิญญาณที่เคยเข้าไปอาศัยอยู่และอาศัยร่างกายประกอบกรรมนั้นต่างหาก ที่โคจรไปตามแรงผลักของกรรม และจิตที่หลุดจากร่างกายเก่า และเข้าไปอาศัยอยู่ในร่างกายใหม่นั้น นับภพชาติไม่รู้จบ

ดังนั้นคำถามว่าตายแล้วไปไหน จะขอเน้นการโคจรไปเกิดใหม่ของจิตวิญญาณ ผู้ที่จะเข้าถึงความจริงเช่นนี้ได้ ต้องเป็นผู้ที่พัฒนาจิต (สมถภาวนา) จนเกิดปัญญาสูงสุดระดับโลกียะ หรือโลกิยญาณ จึงจะรู้ถึงการโคจรของจิตวิญญานไปสู่ภพต่าง ๆ ตามบุญ-บาปที่แต่ละคนได้ทำไว้ มีทาง ๗ สาย ที่จำแนกเป็น ๒ ด้านคือ

๑. ปกติมัคโค ทางปกติ ได้แก่ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ เป็นต้น

๒. ปฏิปทามัคโค ทางปฏิบัติ ได้แก่ บุญ – บาป ที่แต่ละคนทำไว้ และแบ่งปีน ๗ สาย

๑) ทางไปนรก	ได้แก่	โทสะ (ความโกรธ)
๒) ทางไปเปรต อสุรกาย	ได้แก่	โลภะ (ความโลภ)
๓) ทางไปดิรัจฉาน	ได้แก่	โมหะ (ความหลง)
๔) ทางไปมนุษย์	ได้แก่	ศีล ๕ และกุศลกรรมบถ ๑๐
๕) ทางไปสวรรค์	ได้แก่	มหากุศล ๘
๖) ทางไปพรหมโลก	ได้แก่	สมถกรรมฐาน
๗) ทางไปนิพพาน	ได้แก่	วิปัสสนากรรมฐาน

จะเห็นว่าตายแล้ว มีทางให้แต่ละท่านเลือกดินตามทางต่างๆ ๗ สาย ดังที่กล่าวมาข้างต้น

ที่มา : พระพุทธมนต์ตามรอยพระศาสนา อินเดีย-เนปาล (ฉบับปรับปรุง ๙๘๐)

หนทางเดินของสัตว์ในโลกนี้ มีอยู่ ๗ สาย

สายที่ ๑ ด้วยอำนาจความโกรธ ไปตกนรก

สายที่ ๒ ด้วยอำนาจความโลภ ไปเป็นเปรตอสูรกาย

สายที่ ๓ ด้วยอำนาจความหลง ไปเป็นสัตว์ดิรัจฉาน

สายที่ ๔ ตั้งอยู่ในศีล ๕ หรือกุศลกรรมบทไปเกิดเป็นมนุษย์

สายที่ ๕ อานิสงส์การให้ทานรักษาศีล เจริญภาวนา ไปเกิดในสวรรค์

สายที่ ๖ อานิสงส์การเจริญภาวนา จนได้ญาณอภิญญา ไปเกิดในพรหมโลก

สายที่ ๗ เจริญวิปัสสนากัมมัฏฐานตัดกิเลส เป็นสมุทเฉทประหารได้ บรรลุมรรค ผล นิพพาน เข้าสู่พระนิพพาน ไม่มีเกิด, แก่, เจ็บ, ตาย อีกต่อไป

มงคลดีอยู่ที่การประพฤติชอบ

สุนกฺขตฺตํ สุมงฺคลํ สุปภาตํ สุหุฏฺฐิตํ
สุขโณ สุมุหุตฺโต จ สุยิฏฺฐํ พฺรหฺมจาริสุ.

กาลที่สัตว์ทั้งหลายประพฤติชอบ
กาลนั้นชื่อว่าเป็นฤกษ์ดี มงคลดี สว่างดี รุ่งดี
ขณะดี ยามดี และบูชาดี ในพรหมจารีบุคคล*

องฺ.ติก.สุปุพพัณหสูตร ข้อ ๕๙๕

(=ผู้ใดให้ทานแก่พรหมจารีบุคคล ก็ชื่อว่า บูชาดี,
พรหมจารีบุคคลในที่นี้หมายถึง ผู้ประพฤติสุจริต ๓ สมบูรณ์)

พระธรรมเป็นสรณะอันเกษม

โย จ พุทฺธญฺจ ธมฺมญฺจ สงฺฆญฺจ สรณํ คโต,
จตฺตาริ อริยสจฺจานิ สมฺมปฺปญฺญาย ปสฺสติ...
เอตํ โข สรณํ เขมํ เอตํ สรณมุตฺตมํ,
เอตํ สรณมาคมฺม สพฺพทุกฺขา ปมุจฺจติ.

ผู้ใดถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นสรณะ
มีปัญญาเห็นชอบในอริยสัจ ๔ ประการ
นั่นเป็นสรณะอันเกษม นั่นเป็นสรณะอันสูงสุด
เพราะเมื่ออาศัยสรณะนั้นแล้ว
ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้

พุทธพจน์ ขุ.ธ. "พุทธวรรค" ข้อ ๒๔ มจร.๒๕/๑๙๐-๒/๙๒

ผู้รักตนมิควรเบียดเบียนผู้อื่น

สพฺพา ทิสา อนุปริคมฺม เจตสา,
เนวชฺฌคา ปิยตรมตฺตนา
กฺวจิ, เอวํ ปิโย ปุถุ อตฺตา ปเรสํ,
ตสฺมา น หึเส ปรมตฺตกาโม.

บุคคลตั้งใจค้นหาทั่วทุกทิศ
ก็ไม่พบใครที่ไหนเป็นที่รักยิ่งกว่าตน
สัตว์เหล่าอื่นก็รักตนมากอย่างนั้นเหมือนกัน
เพราะฉะนั้น
ผู้รักตนจึงไม่ควรเบียดเบียนผู้อื่น

พุทธพจน์ในมัลลิกาสูตร สํ.ส.ข้อ ๓๔๘, มจร.ข้อ ๑๑๙

ปิดกั้นบาปได้ เท่ากับรักษาตน

กาเยน สํวโร สาธุ สาธุ วาจาย สํวโร
มนฺสา สํวโร สาธุ สาธุ สพฺพตฺถ สํวโร
สพฺพตฺถ สํวุโต ลชฺชี รกฺขิโตติ ปวุจฺจติ.

การสำรวมกายเป็นการดี การสำรวมวาจาเป็นการดี
การสำรวมใจเป็นการดี
การสำรวมในที่ทั้งปวงเป็นการดี
บุคคลสำรวมในที่ทั้งปวงแล้ว มีความละอายต่อบาป
เรากล่าวว่ารักษาตน

คณะทำงานจัดทำหนังสือสวดมนต์ในงานพระราชทานเพลิงศพ

พระครูบรรณสารวิจิตร (ทะเบียน จินฺตาสโย)

อดีตเจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส จังหวัดสิงห์บุรี

๑. **พระมหาสมควร จนฺทูปโม** ประธานที่ปรึกษาคณะทำงาน
วัดบัวขวัญพระอารามหลวง จ.นนทบุรี

๒. **พระณัฐกิต มหิสฺสโร** คณะทำงาน
วัดสังฆราชาวาส จ.สิงห์บุรี

๓. **นายวัชรินทร์ ชมภูศรี** คณะทำงาน
มีหน้าที่ประสานงาน ถ่ายภาพ ออกแบบหนังสือและของชำร่วย

๔. **นางนงเยาว์ ชมภูศรี** เลขานุการคณะทำงาน
มีหน้าที่จัดทำหนังสือสวดมนต์ รวบรวมเอกสาร ตรวจความถูกต้อง
จัดพิมพ์และประสานงานการพิมพ์

รายชื่อผู้ร่วมจัดพิมพ์หนังสือสวดมนต์ในงานพระราชทานเพลิงศพ

พระครูบรรณสารวิจิตร (ทะเบียน จินฺตาสโย)

อดีตเจ้าอาวาสวัดสังฆราชาวาส จังหวัดสิงห์บุรี

จำนวน ๑,๕๐๐ เล่ม

ลำดับที่	รายชื่อ	จำนวนเงิน (บาท)
๑.	พระครูปลัดอภิรัฐ คุณวโร (เจ้าอาวาส) พร้อมคณะสงฆ์วัดสังฆราชาวาส และคณะอุบาสก-อุบาสิกา	๘๘,๐๐๐
๒.	พระมหาสมควร จนฺทูปโม	๒,๐๐๐
๓.	"คุณนงเยาว์ ชมภูศรี และครอบครัว อุทิศส่วนกุศลแก่บิดามารดา และ นายนันท์ ชมภูศรี"	๑๔,๐๒๓
๔.	คุณวิไลภรณ์ นิรุติธรรมธรา	๓,๐๐๐
๕.	คุณนงลักษณ์ ปิติบัณฑิต	๒,๐๐๐
๖.	คุณเกษิณี ปิติบัณฑิต	๒,๐๐๐
๗.	คุณธงชัย-คุณรดา จงสงวนประดับ	๒,๐๐๐
๘.	คุณพวงทอง ปุญญวัฒนะ	๑,๐๐๐
๙.	คุณสุรพงษ์ ปิติบัณฑิต	๑,๐๐๐
๑๐.	คุณธงชัย-คุณเจือจันทน์ ทรัพย์แสงศรี และครอบครัว	๑,๐๐๐
๑๑.	คุณทินกฤต พุทธชาด ดช.ธีรภพ-ดช.ภูณัช จรัสเมตตาคุณ	๑,๐๐๐
๑๒.	คุณขวัญชัย-คุณสมหมาย อิ่มประกิจ และครอบครัว	๗๐๐
๑๓.	คุณอัมพร เอื้อศรีสมบูรณ์ และครอบครัว	๕๐๐

๑๔. คุณอำพันธุ์ นาคปานเอี่ยม ๕๐๐
๑๕. คุณจรรยา เมฆไหว ๕๐๐
๑๖. คุณเพ็ญศรี ก๊วยประเสริฐ ๕๐๐
๑๗. คุณกานดา สุภารักษ์สืบวงศ์ ๕๐๐
๑๘. คุณปราณี สุดาทิศ ๕๐๐
๑๙. ร.ต.ดิเรก อยู่ฉ่ำ ๕๐๐
๒๐. คุณพัชรี แซ่ผู่ และครอบครัว ๕๐๐
๒๑. คุณกันยา จูคง และครอบครัว ๕๐๐
๒๒. คุณยงยุทธ-คุณฉวีวรรณ และครอบครัว ๓๐๐
๒๓. คุณมนต์ทิพย์ บุญเรือง และครอบครัว ๓๐๐
๒๔. คุณสมพร ทองอิสระ และครอบครัว ๓๐๐
๒๕. คุณละเอียด พนังคสิริ และครอบครัว ๓๐๐
๒๖. คุณธัญญ์ษร วิสัยจร ๓๐๐
๒๗. คุณสุชีพร ปานชื่น และครอบครัว ๓๐๐
๒๘. คุณธิติพรรณ นิรุติธรรมธรา ๒๐๐
๒๙. คุณสุนันทา สุมนนัฏ ๒๐๐
๓๐. คุณวัฒนา สมบูรณ์บูรณะ ๒๐๐
๓๑. คุณมยุรี อนุกมล ๒๐๐
๓๒. คุณชฎิลรัตน์ อัศววิวัฒน์พงศ์ ๒๐๐
๓๓. คุณนพวรรณ ไมตรีจิตต์ ๒๐๐
๓๔. คุณปัทมนันท์ กุลรัฐทองอิสระ ๒๐๐
๓๕. คุณละอองดาว เที่ยงธรรม และครอบครัว ๑๐๐
๓๖. คุณณภินทิพย์ โชติพรทิพย์ และครอบครัว ๑๐๐

๓๗.	คุณกอบทอง เงางาม	๑๐๐
๓๘.	คุณสุพจน์ บัวโฉม และครอบครัว	๑๐๐

สายกระทรวงแรงงาน

ลำดับที่	รายชื่อ	จำนวนเงิน (บาท)
๑.	คุณพีรพัฒน์ พรศิริเลิศกิจ	๑,๐๐๐
๒.	คุณบุปผา เรืองสุด ผู้ตรวจราชการสำนักงานประกันสังคม	๑,๐๐๐
๓.	คุณสิงหเดช–คุณวรรณพร ชูอำนาจ และครอบครัว	๑,๐๐๐
๔.	คุณบุษราคัม อ่ำสกุล	๕๐๐
๕.	คุณพูลศักดิ์ เศรษฐนันท์	๓๐๐
๖.	คุณอุมาพร เอมอิ่มธรรม	๓๐๐
๗.	ครอบครัว เจริญยงค์	๒๐๐
๘.	คุณรตี วัลลิสุต	๒๐๐
๙.	คุณพีรวัชญ์ พิมพ์ประสาน และครอบครัว	๒๐๐
๑๐.	คุณสมรจิต ถินจันทร์	๒๐๐
๑๑.	คุณธรรมรักษ์ จินดาวงษ์	๒๐๐
๑๒.	คุณทองคำ คำเพ็ญ	๑๐๐
๑๓.	คุณจีรวัจน์ วงศาโรจน์	๑๐๐
๑๔.	คุณธารวดี ผดุงกิจ	๑๐๐
๑๕.	คุณกุมารี ปานเอม และครอบครัว	๑๐๐
๑๖.	คุณณัฐอร ปุรณะเสวี	๑๐๐
๑๗.	คุณกรภัทร์ จันทร์แจ้ง และครอบครัว	๑๐๐
๑๘.	คุณรำไพ น่วมสวัสดิ์ และครอบครัว	๑๐๐

๑๙.	คุณสุรัชต์ มหัทธนทวี	๑๐๐
๒๐.	คุณรัชนีวรรณ เฟื่องฟู	๑๐๐
๒๑.	คุณปานกมล จันทร์เกศ และครอบครัว	๑๐๐
๒๒.	คุณอัญชลี เติมวงศ์ไทย และครอบครัว	๑๐๐
๒๓.	คุณอัญห์ณิศา เรืองโชติ และครอบครัว	๑๐๐
๒๔.	คุณนงลักษณ์ ธัชมาลี	๑๐๐
๒๕.	คุณคำดี กรพันธ์	๑๐๐
๒๖.	คุณนันพัชพร นพมิตร และครอบครัว	๑๐๐
๒๗	คุณขวัญชัย-คุณเจียมจิตร ชูสุวรรณ และครอบครัว	๑๐๐

ดำเนินการจัดพิมพ์

เลขที่ ๑/๔-๕ ถนนบรมราชชนนี ๑๑๙ เขตทวีวัฒนา กทม. ๑๐๑๗๐

โทร.๐๘๙-๒๑๐๕๑๓๓ โทรสาร.๐๒-๔๔๑๑๔๖๔ www.thammasapa.com

หนังสือทำวัตรและสวดมนต์ อนุสรณ์ **พระครูบรรณสารวิจิตร**